The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRĀTS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA.
Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. ĶEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.
WEDNESDAY, APRIL 17, 1963.

LATVIJA

AMERIKĀ

Nr. 31. TREŠDIEN, 1963. GADA 17. APRĪLĪ 13. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRĀTS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001.
Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

Arch. B. Bukovskis.

JAUNATNE UN MĒS

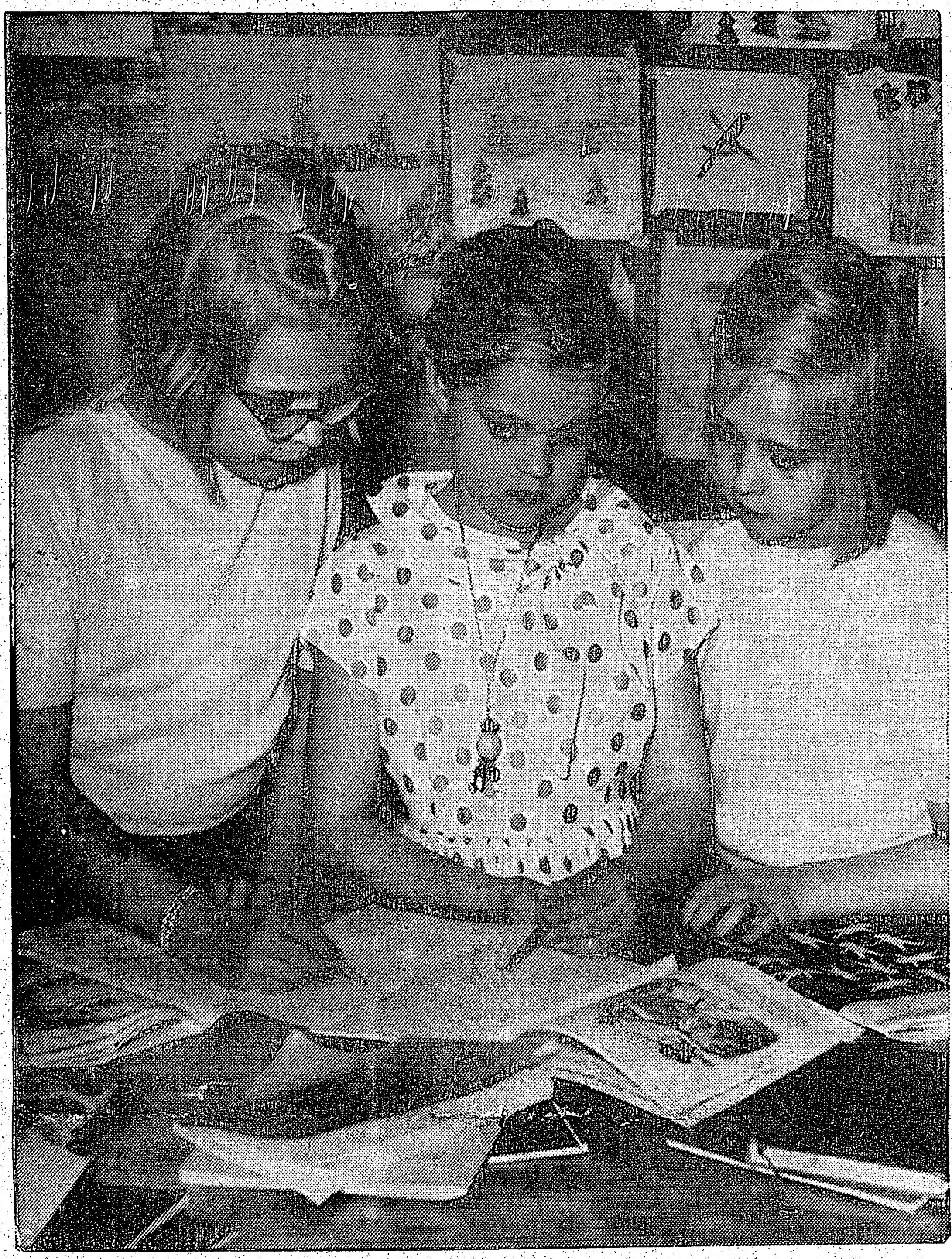

Laiks trauc steidzīgi uz priekšu un savās strāvās aiznes līdzi arī cilvēku. Lielā dienas prese atklāj daudzās problēmas arī publiskām pārrunām. Tur jo dienas biežāki parādās arī jaunatnes jautājumu iztirzājumi. Daudzi šo lietu vērtē vēl ļoti pavirši, bet tas ir nopietns jautājums, kuŗam var būt ļoti tālejošas sekas.

Šai sakarā daži amerikāņu skolu un sabiedriskie audzinātāji, žurnāla „Look" slejās, nesen cēla priekšā diezgan pārsteidzošus datus, ilgā laika sprīdī vāktus un kopotus, par amerikāņu jaunatnes sadzīvi.

Parallēli tam, FBI prezidents Hūvers žurnālistiem deva paskaidrojumu. Pēc viņa ievāktajām ziņām viens no jaunatnes pagrimšanas svarīgākajiem faktiem ir vecāku nevērība un autoritātes trūkums bērnu audzināšanā. Morāliskais standarts stipri sveŗas uz leju kā pašu mājās, tā visā sabiedriskajā dzīvē. Pieaugušo izlaidīgā dzīve dod sliktu piemēru visai jaunatnei. Sabiedrības lielā vienaldzība pret organizētu ļaunumu, dod iespēju morāliski pagrimušiem cilvēkiem viegli piekļūt jaunatnei ar ļoti zemas kvalitātes literātūru un cita veida materiāliem.

Narkotisku līdzekļu tirdzniecība jaunatnes vidū vairs neesot nekāda sveša lieta. Un tas viss strauji aizrauj jaunatni un maitā tās raksturu. Televīzijas un kino izrādes, kuŗas sniedz daudz nekītras brutālitātes paraugu, ļoti stipri grauj un pazemina ne tikai jauniešu, bet arī pieaugušo morāli. Hūvera personīgā pārliecība esot, ka ļoti liels vairums noziegumu starp jauniešiem esot televīzijas un kino rezultāts. Bez tam, vēl liels ļaunums ir tas, ka daudzi cilvēki joprojām esot tādos uzskatos, ka jaunatnei šīs noziedzības būtu jāpiedod, jo tā tak labi nezinot, ko darot un tāpēc attiecīgi nesoda un arī necenšas jaunatni lietpratīgi pamācīt vai aizrādīt. Jaunieti vairāk uz nedarbiem un noziedzībām mudina tas, ka viņš netiek sodīts. Šeit, manuprāt, ļoti svarīgi ir tas, ko arī Hūvers uzsvēra kā nozīmīgu faktoru izlaidību pie augšanai, ka daudzi jaunieši Dievu un baznīcu vai nu neatzīst nemaz, vai daļēji ignorē. Ticība un bijība pret Dievu ļoti palīdz cilvēkam vadīt pašam sevi un arī palīdz bērnu audzināšanā kā mājās un skolā, tā arī sabiedrībā. Sabiedrība ir padota kā garīgai, tā laicīgai vadībai. Tādēļ pirmais un svarīgākais jautājums: kur ir meklējama vaina, jaunatnē vai vadībā? Un drošā atbilde ir, ka vainojama vadība. Ja tikai vadība, kas ir atbildīga par valsts labklājību, dos likumus un rīkojumus sabiedrībai un ģimenei, tad tie būs visiem arī jāpilda.

Ja intereses audzināšanā vairs nebūs it nevienam, tad no pašas jaunatnes kādu ierosmi vai vadību mēs gaidīt nevaram, jo viņai trūkst vajadzīgās dzīves pieredzes. Katrs dārznieks rūpējas par sava dārza izdaiļošanu un ražīguma celšanu. Līkam kokam viņš var likt augt taisnam, to attiecīgi piesienot, kā arī taisnu koku viņš var darīt līku, par to nelāgojot. Ābeli mēs varam pielīdzināt ģimenei, kuŗai dārznieks palīdz labus augļus nest. Skaistais augļu dārzs vai košumu krūmu stādījums, ja to nekopj, var viegli pārvērsties par juceklīgu lūžņāju. No nepareizi audzināta pilsoņa nevar gaidīt labu piemēru arī tad, ja viņš būs atbildīgā sabiedriskā amatā.

Tādēļ mēs nevaram nosodīt jaunatni, jo tā ir mūsu pašu atspoguļojums. Lielā nevērība, izlaidība ģimenē un sabiedrībā, rada arī izlaidīgu jaunatni.

Mums zināmi daudzi piemēri, kad ģimenē kāds no vecākiem ir pēc profesijas ārsts, tad bieži vien arī bērnam ir tendence pievērsties šim arodam. Līdzīgi piemēri citās profesijās. Bet regulāro iedzērāju ģimenēs, arī bērniem nosliece uz to. Minētās parādības ir tikai daļēji iedzimtas, bet neapstrīdama patiesība gan ir tā, ka vecāku piemērs un attiecīga audzināšana ir noteicējs faktors itin visās ģimenēs. Stāstīšana un aizrādīšana vien nelīdzēs, ja bērns redzēs vecākus darām tieši kaut ko pretēju. Tādēļ pirmajā vietā jābūt pašiem par labu paraugu ne tikai saviem bērniem, bet arī svešiem un visai sabiedrībai.

Lai atceramies visus savus darbus un nedarbus. Kas ar katru no mums būtu noticis, ja vecāku gādīgās sirdis un vērīgās acis mums nesekotu? Visos laikos jaunatne ir bijusi pilna jūsmas, dzīves prieka un ar neskaitāmām idejām. Viņai nekas nav par grūtu un par daudz. Tā grib darīt visu ko un darīt labi, bet viņai ir par maz atziņu un pieredzes, ko var dot tikai pati dzīve. Jaunatnei ir spēka daudz, bet zināšanu nepietiek. Vecumam tas ir otrādi.

Šo divu īpašību — sajūsmas un uzņēmības dēļ — komūnisti jaunatni visur cenšas izmantot saviem nolūkiem, protestu un sacelšanās rīkošanai. Tādēļ mūsu pieejai jaunatnei jābūt uzmanīgai un ar lielu apdomu. Viņai nedrīkst kaut ko ar varu uzspiest, bet jāmāca ar prātīgu lietas būtības izskaidrošanu un piemēru. Ne jau katru reizi jaunietis apzinās, ka viņš dara sliktu. Barga pieeja viņā rada tikai ietiepīgu spītību.

Labam paraugam jāseko nē tikai jaunatnei vien, bet visiem mums. Uzskats, ka mēs te svešumā nedrīkstam „izlekt," bet ir jāpiemērojas vietējai sabiedrībai, ir nepareizs. Ja mums ir kaut kas labs, ko rādīt citiem, kādēļ kaunēties no tā? Arī vietējiem, kaut drusku savādākā uztverē, labais ir un paliks patīkams. Saprotams, vietējo paražas un tikumi ir bieži citādi nekā mums, bet ar laiku labais paraugs darīs savu arī tur, un atradīs sev īsto vietu, kur tas iederas. Un var teikt to pašu arī otrādi, kādēļ gan lai arī mēs kaut ko labu nepiesavināmies no vietējiem? Tas notiek stipri gausi, bet ir vērts to darīt, ja tas var mūsu dzīvi darīt skaistāku.

Būtu silti ieteicams mūsu skolu jaunatnei ievērot, ka mums nemaz nav jāseko līdz visam tikai tādēļ, ka citi skolēni tā dara. Vienmēr jājautā, vai viņi labi dara? Kuŗš gan gribēs apgalvot, ka ir kāds glītums, vai arī praktiskums, nēsāt saburzītas skolas grāmatas uz vēdera, staigāt šaurās, atlocītiem galiem dunguriņu biksēs, it sevišķi jau meitenēm!

Runājot par mūsu jaunatni, nebūs lieki pieminēt, ka mēs varam tikai priecāties un reizē arī būt lepni uz tās labo stāju. Ne tikai pašu laikrakstos, bet arī cittautiešu presē nav vairs nekāds retums, kur mūsu jaunatni cildina par izcilu skolas mācībās. Tas pats sakāms par viņu arī citās dzīves nozarēs. Saprotams, mūsu jaunatne gan tāda nebūtu, ja aiz viņas nestāvētu krietnas, tikumīgas ģimenes, kuŗu vecāki ir īsti latvieši. Ja tomēr mūsu jaunatnē ir arī kāds mazs „nobirums," tad tas nekādā ziņā viņas labo vārdu nav spējīgs mazināt. Spriežot no iegūtajām atziņām, mūsu jaunatne itin labi seko vecās paaudzes pēdās un piesavinas īstos latvietības tikumus.

Mūsu vecākā paaudze ir daudzas lietas šeit vērojusi, bet vai viņa to viegli arī akceptē? Tādēļ viņai bieži duŗas acīs viens otrs mūsu jaunatnes izleciens. Ienācējiem šādā svešā vidē, kuŗi labi redz kādu trūkumu, nebūtu jāievelkas kautrībā, bet, kur vien iespējams, būtu jāmēģina izcelties ar savu labo priekšzīmi un stāju. Šādi ienācēji, turoties pie labā tikuma, ir bijuši ar laiku spējīgi ietekmēt sabiedrību. Nav noliedzams, ka ienācēju labam paraugam ir jau sekojuši daudzi vietējie. Tādēļ mums visiem būtu jālūdz Dievs, lai Viņš dod iespēju ilgāk saglabāt šeit visu latvisko un mūsu labos piemērus un tikumus. Tād arī mūsu jaunatne tik drīz nezudīs un ilgāk spēs pretoties te raksturīgai trimdinieku tautu asimilācijai.

Nav šaubu, ka tas ir sarežģīts un ņapatīkams uzdevums, kas rada rūpes katram mūsu sabiedrības loceklim. Bet mums ir jāuzņemas upuŗi un pūles. Jāņem vērā, ka jaunatne ir it kā elastīga viela mākslinieka rokās, kuŗas no tās veido iedomātos tēlus pēc savas patikas. Jaunatne ir arī sūklim līdzīga. Kaut vai neapzinīgi, tā bieži vien uzsūc ne tikai dzidro ūdeni, bet savā izslāpumā arī netīrās ūdens padibeņu duļķes. Ja tādās reizēs pietrūkst laba padoma un parauga, sevišķi no savas ģimenes, tad nav jābrīnās, ka rodas viens vai otrs nobirums, un par to jaunatnei daudz mēs pārmest nevaram.

Pekingas politiķi sacenšas ar Maskavu

Liela komūnistu Ķīnas valdības delegācija ceļā uz Indonēziju un Burmu. Kaŗš Laosā turpinās. Starptautiskās pārraudzības komisijas ierēdņus notikumu vietā nepielaiž.

Ziņas par Chruščeva un Mao-cetunga tikšanos atkal apklusušas. Tikai pirms neilga laika Mao aicināja Chruščevu uz Pekingu, lai tiešās sarunās mēģinātu atrisināt abu lielo komūnistu ideoloģiskās domstarpības. Chruščevs aicinājumu noraidīja, bet ne sarunu vēlamību, un savukārt ielūdza Maocetungu viesoties Maskavā. Lietprateji paskaidro, ka Chruščevs noraidījis braucienu uz Pekingu tikai tā vienkāršā iemesla dēļ, ka viņa vara Kremlī kļuvusi ļodzīga, ka prombūtne varētu maksāt viņam amatu. Tā būtu atspēlēšanās paša Chruščeva mīļākam paņēmienam. Ne viens vien padomju varas vīrs no ārzemju brauciena atgriezies Maskavā atradis, ka palicis bezdarbniekos.

Vai nu no komūnistu lielo sarunām, kas iznāks, vai ne—kam būtu jānoskaidrojas jau tuvākā nākotnē — cīņa abu valstu starpā, visdažādākās frontēs, turpinās straujā tempā. Komūnistu Ķīna tagad atklāti iesaistījusies diplomātiskā kaŗā pret Padomju Savienību un visiem spēkiem mēģina samazināt padomju iespaida sfairu, jo sevišķi apgabalos, kas ģeografiski daudz izdevīgāki komūnistu Ķīnai.

Pagājušās nedēļas nogalē komūnistu Ķīna atklāja diplomātisku ofensīvu pret Indonēziju un Burmu. Valsts galva Liusaoči, ārlietu ministrs maršals Čenji un apmēram piecdesmit militāristu un diplomātu nedēļas nogalē ieradās Indonēzijas galvaspilsētā Jakatrā. Lielās ķīniešu delegācijas vizīte ilgs astoņas dienas. Vizītes laikā Liu apspriedīsies ar prezidentu Sukarno un viņa kabineta ministriem, tāpat Nusantaru Aiditu, Indonēzijas komūnistu partijas priekšsēdi. Pēdējā draudzība ir ļoti svarīga lieta. Indonēzijas salu republikā ar tuvu pie 100 milj. iedzīvotāju ir divi miljoni reģistrētu komūnistu partijas biedru. Caur dažādām arodbiedrībām nebūtu grūti salasīt vēl kādus piecus, sešus miljonus piekritēju, simpatizētāju un līdzskrējēju. Komūnists Aidits, kas savā laikā draudzējās ar Maskavu, tagad sācis liekties uz Pekingas pusi. Liusaoči katrā ziņā darīs visu, kas vien stāv viņa spēkos, lai Indonēzijas komūnistus paņemtu zem saviem spārniem.

Liusaoči vizīte Indonēzijā ir ļoti zīmīga vairākos punktos. Vispirms, tā seko cieši uz pēdām kādai padomju delegācijai — tikai iespaida ziņā to krietni pārtrumpo. Otrkārt, šis ir pirmais gadījums, kad kāds komūnistu Ķīnas valsts galva apmeklē kādu nekomūnistu zemi. Indonēzija izraudzīta par pirmo. Burma būs otrā. Lietprateji Tālo Austrumu jautājumos domā, ka ar to komūnistu Ķīnas politikā sākta jauna lappuse un ka nākotnē ķīnieši braukās apkārt pa pasauli — tas ir, tur kur viņus ņems pretī — tāpat kā to dara Chruščevs.

Padomju Savienība uz Indonēziju un Burmu bija sūtījušas aizsardzības ministru maršalu Maļinovski. Ķīna — valsts galvu un ārlietu ministru. Līdz šim neitrālās Āzijas valstīs valdīja ārkārtīgs Indijas iespaids. Āzijas neitrālisti akli sekoja Indijas politikai un, piemēram, Apvienotās Nācijās, gandrīz vienbalsīgi balsoja tāpat, kā to darīja Indijas delegāts. Bet pēdējā laikā apstākļi mainījušies. Kopš pagājušā gada Indijas kaŗa ar komūnistu Ķīnu loģiskais nebūt nav noticis. Visi Āzijas neitrālie nebūt nav Indijas pusē un kājās pret komūnistu Ķīnu. Domīgo klusētāju starpā ir Indonēzija un Burma. Pirmā pilna komūnistu, iedomīgā prezidenta Sukarno vadītās demokratijas pārvaldīta. Gandrīz gribētos sacīt, ka dabūt Indonēziju savā pusē komūnistu Ķīnai nebūs nekādu grūtību.

Indonēzijas un komūnistu Ķīnas attieksmes nekad nav bijušas tuvākas kā tieši tagad. Komūnistu Ķīna gan nevar sacensties ar Padomju Savienību aizdevumu un militārās palīdzības laukā, tomēr katru gadu Indonēzija saņem no Ķīnas saimniecisko palīdzību trīsdesmit miljonu dolaru apmērā. Abu valstu starpā pastāv zināma maiņtirdzniecība, ķīniešiem sūtot rīsu un tekstilpreces, un no Indonēzijas saņemot gumiju un kopru. Ļoti iespējams, ka abu valstu attieksmju tālākai tuvināšanai komūnistu Ķīna piedāvā tirdzniecības paplašināšanu. Indonēzijai, kas cīnās ar nopietnām saimnieciskām grūtībām, tas būtu ļoti pa prātam.

Starptautiskā politikā Indonēzija sevi uzskata par neitrālu. Bet, tāpat kā savā laikā Indija, arī Indonēzijas neitrālitāte ir draudzīgāka komūnistiem nekā Rietumiem. Indija par to jau ir dabūjusi maksāt un, ļoti iespējams, ka maksās vēl. Indonēzija no tā tomēr neko nav mācījusies un var sagaidīt, ka tā no savas līdzšinējās neitrālitātes atklāti un pilnīgi pieslienas komūnistu Ķīnai. Par ēsmu Sukarno pārliecināšanai Liu izmantos Malēziju, kuŗas formēšanu atbalsta Rietumi, bet kas ļoti nepatīk kā komūnistu Ķīnai, tā Indonēzijai.

Malēzijas federāciju paredzēts formēt šī gada 31. augustā, zem vienas valdības saistot Malaju, Singapūru un britu Borneo. Rietumu uztverē ar to tiktu veidots jauns pretkomūnistisks cietoksnis Dienvidaustrumāzijā. Prezidents Sukarno to uzskata par mākslīgu neo - koloniālistisku veidojumu, kas var apdraudēt Indonēzijas drošību kā militāri, tā saimnieciski.

Komūnistu Ķīnas attieksmes ar Burmu sāka uzlaboties kopš 1960. gada, kad abas valstis parakstīja robežlīgumu. Burmu Pekinga uzskata par vienu no tādām Āzijas valstīm, kas dabīgi ieiet komūnistu Ķīnas iespaida sfairā un kur nekāda Padomju Savienības aktīvitāte nav ciešama. Polītiski Burma dzīvo ļoti klusi, uz katra soļa baidīdamās nokaitināt savu sešsimts miljonu lielo kaimiņu. Robežlīgums jau nu gan ir laba lieta, bet ķīniešu invāziju tas nespēj aptūrēt.

Runājot par komūnistu Ķīnu, Indonēziju un Burmu, nevar nepieminēt Indiju un neseno kaŗa darbību pie pēdējās Himalaju robežām un Kašmirā. Indonēzija un Burma bija to valstu starpā, kas mēģināja panākt komūnistu Ķīnas un Indijas domstarpību atrisinājumu. Ķīniešu delegācija tagad apmeklē Jakartu un Rangūnu — pēc vairāku mēnešu ilgas propagandas kampaņas, kuŗas laikā Pekinga centās pārliecināt savus Āzijas kaimiņus, ka pagājušā rudenī patiesais agresors bijusi Indija un nevis komūnistu Ķīna un ka vienīgi Indijas polītika traucē un kavē problēmu atrisinājumu miermīlīgu sarunu ceļā. Ar savu tiešo vizīti Indonēzijā un Burmā Liusaoči mēģinās izolēt abas augšminētās valstis no līdzšinējā Indijas iespaida, kas kopš pagājušā gada ir kļuvis naidīgs komūnistu Ķīnai.

KAŖŠ LAOSĀ

Pēc īsa pārtraukuma Laosas un komūnisti atkal atsākuši kaŗa darbību. Tass aģentūra ziņo, ka Laosas komūnistu armijas komandieris ģen. Sinkapo kaŗa darbības atjaunošanā un vispār pašreizējās militārās sadursmēs vaino amerikāņu imperiālistus.

Pēc četrpadsmit valstu Laosas konferences Ženēvā tika panākta vienošanās Laosā sastādīt koalicijas valdību. Trīs miljonu lielā Indoķīnas valstiņa būtu neatkarīga un neitrāla. No Laosas jāizvāc visi ārvalstu bruņotie spēki.

Laosas pilsoņu kaŗa laikā, cik zināms, komūnistu pusē cīnījās 5000-10.000 ziemeļvietnamiešu. Starptautiskās pārraudzības komisijas ierēdņiem nekad nav bijis iespējams pārliecināties, vai komūnisti Ženēvas lēmumam paklausījuši, vai ne. Par ārvalstu spēku izvākšanu skaidri zināma tikai viena lieta — līdz noteiktam datumam 800 vīru lielā amerikāņu militāro padomnieku

(Nobeigums 8. lpp.)

KO ĪSTI GRIB UN DOMĀ DE GOLLS

Pazīstamais vācu militāro rakstu autors Adalberts Veinšteins raksta: „Par Francijas izturēšanos Eiropas aizsardzības jautājumos gribam skaidrību rast Port Dauphine ēkā. De Golls baidās, ka amerikāņi neaizsargās Eiropu ar atomieročiem, jo atomieročus tie grib izmantot tikai kā savas nacionālās aizsardzības ieroci uzbrucēja atbaidīšanai. De Golls baidās arī par to, vai savus atomieročus Francija aizsardzībai izmantos tikai tad, kad padomju uzbrukums ir jau pāri dzelzs priekškaram.Par Francijas militāro uzdevumu viņš uzskata tilta gala pozicijas nostiprināšanu Eiropā, bet gan ne lai aizsargātu priekšlauku pie Reinas. Daži domā, ka tas ir iemelsls, kādēļ de Golls ir pret militāro integrāciju, jo integrācija prasītu visu NATO valstu kopēju reaģēšanu.

Citi pieņem, ka de Gollam te ir sava kaŗa viltība lai izdarītu spiedienu uz vāciešiem, lai tiem būtu lielāka interese plašāk interpretēt vācu - franču nolīgumu. Taču franču politika neizraisa tikai skeptiskas pārdomas vien. Mēdz teikt, ka franču kaŗavīri ir vēlēšanās būt sevišķā lomā. Paši savā galvaspilsētā, kur atrodas NATO centrāle, viņi nemaz tik izolēti nejūtas un daudzi pat tic, ka bez ģenerāļa de Golla atompolītikas amerikāņi tālu nebūtu bijuši tik piekāpīgi. De Golls amerikāņiem parādīja, ka arī rietumsabiedroto vadītājai nācijai ir jācīnās par savu pirmo vietu. Un tādēļ paliek cerība, ka de Golls ar savu amerikāņu „izspiešanu" pārāk tālu neies, katrā ziņā ne tik tālu, lai, radot savu nacionālo atomspēku, sevi financiāli iznīcinātu. Un ir pazīmes, ka arī amerikāņi piekāpsies, un piekāpsies arī de Golls, gan pieņemot, ka arī savā Atlantijas politikā de Gollam ir sava viltība. Varbūt arī Atlantijas aizsardzības jautājumā viņam ir padomā kāds polītisks atrisinājums, par kādu neviens vēl nedomā, kā tas bija ar Alžīriju.

ARABU PASAULĒ

APVIENOTĀ ARABU REPUBLIKA UN SAUDI ARABIJA PĀRTRAUKS IEJAUKŠANOS JĒMENĒ. JAUNAJAI FEDERĀCIJAI BŪS JAUNA KONSTITŪCIJA.

No Apvienotām Nācijām Ņujorkā saņemtas ziņas par cerībām, ka Apvienotā Arabu Republika un Saudi Arabija solījušās pārtraukt sev draudzīgās partijas Jēmenes pilsoņu kaŗā. Apvienotā Arabu Republika, kuŗā tagad var pieskaitīt Iraku un Sīriju, ir par daudz ciets rieksts, lai Jēmenes dēļ karalis Sauds gribētu riskēt atklātu kaŗu. Jēmeniešiem tagad ļaus izkauties pašiem. Nassers izvāks visus savus spēkus no Jēmenes un karalis Sauds nekavējoties pārtrauks rojalistu atbalstīšanu.

Kairo pagājušās nedēļas nogalē panākta vienošanās starp Ēģipti, Sīriju un Iraku jaunai konstitūcijai jaunajai Apvienotajai Arabu Republikai. Tās pirmais prezidents, protams ir Nassers.

LATVIJA

AMERIKĀ

Nr. 31. TREŠDIEN, 1963. GADA 17. APRĪLĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Sešpadsmit gadu komūnistu važās

VĒL PAR DARBA APSTĀKĻIEM SODU NOMETNĒS KAZACHIJĀ

Boļševiku režīma sākuma gados politiskos cietumniekus sūtīja uz Solovku salām, bet sākot ar 1936. gadu komūnistu valdība bija atzinusi, ka arī politiskos cietumniekus var izmantot lietderīgāk, tādiem nolūkiem radot vergu darba nometnes. Tur sāka darbos cilvēkus izmantot tik ilgi, kamēr tie nomira badā vai aiz fiziskas pārpūles.

Kad mani aizveda uz Kazachijas tuksnešiem 1941. gadā, tikai tad arī sāka celt nometnes barakas. Tās vēl nebija gatavas, kad cilvēkus tur iepludināja kā straumi. Cilvēkiem nebija kur palikt un kur apmesties, tie naktīm un dienām mitinājās dzeloņstieplēm iežogotā laukumā zem klajas debess kā lopu bars. Tur nebija ne pajumtes, ne uztura, ne apģērba, ne apavu, pat dzeramā ūdens tur nebija. Vienīgi pārpilnībā tur bija cilvēks, kas bija vislētākais priekšmets padomju valstī. Cilvēkam tur nebija nekādas vērtības.

Jaunākie un spēcīgākie vīrieši kalnos lauza klintis, sievietes tās krāva vezumos un transportēja uz norādītām vietām, vai arī turpat krāva čupās uz vietas. Izstrādāto darbu tur aprēķināja kubikmetros un katram bija noteikta sava darba norma, kāda bija jāizstrādā. Tie, kas savu normu izstrādāja, saņēma 600 gr. maizes diennaktī un vēl nabadzīgas brokastis, pusdienas un vakariņas.

Kā jau agrāk esmu minējusi, es biju pie akmeņu transportēšanas ar vēršiem. Akmeņi bija jāved uz mākslīgiem dambjiem, kādus raka vīrieši. Par savu darbu es nopelnīju tikai 400 gr. maizes, brokastis un pusdienas. Vakariņas par manu darbu man nepienācās. Vakariņu ēdienā bija paredzēts puslitrs viras no 25 gr zivju. Vakaros bija liela izsalkumā, ka būtu izēdusi vēl litru minētās viras, bet tā savā migā bija jālien neēdušai. Šādos apstākļos mira daudz cilvēku — visvairāk vīrieši. Mira daudz latviešu. Kāds Roze no Rīgas, Masaļs no Ludzas, aptiekara Lukšas brālis no Rīgas u. c.

Kad es vēlāk jau strādāju virtuvē, tad šis Lukša un pārējo tautību cilvēki vienmēr klauvēja ēdamistabā pie lodziņa, lai viņiem iedotu kādu gabaliņu maizes. Bet maizes nebija. Vēl šodien no skata neizzūd viņu izbadējušās sejas un žēlīgi lūdzošie skati pie lodziņa. Viņi stāvēja un gaidīja maizi un tikai maizi, lai izvilktu līdz rītam savu dzīvību. Viņi staigāja tikko kājas vilkdami.

Tie, kas strādāja pie saknēm, pie kartupeļiem un kāpostiem, zaga sasalušas kāpostu lapas un bāza sev padusēs. Laimīgi bija tie, kas tika nozīmēti tādos darbos. Kad tas nelaimējās, tiem bija jāaiziet bojā. Bada nāve ir briesmīga nāve. Cilvēks vairs nekā cits nedomā kā tikai to, kur un kā varētu dabūt vienalga ko ēšanai. Pat miegā cilvēki par to vien sapņoja. Atverot acis, pirmā doma ir par ēšanu, kas mūžam ir neaizsniedzama. Ēdienu zaga katrs, kā varēdams, jo tā bija valsts manta. Arī mēs bijām tikai padomju valsts īpašums.

ATLĪDZĪBA PAR DARBU

Sodu nometnēs visi darbi noteikti ar normām, kas ir ļoti augstas. Ja šo normu kāds varēja izstrādāt, tas mēnesī nopelnīja 15-20 rubļus pēc vecās naudas kursa. Personīgi es vienu un pus gadu darba normas izpildīt nespēju un tādēļ naudu nesaņēmu nemaz. Tāpat maizi mazāk nekā cietumā, t. i. 400 gr.

Boļševiku sodu nometnēs ir šādas uztura normas: rītā puslitra viras, kas vārīta no miežu vai auzu putraimiem. Pusdienā vira no kāpostiem ar sālītām zivtiņām. Astoņas dienas mēnesī pusdienā ieslodzītajiem dod arī gaļu. Gaļas norma ir 76 grami uz cilvēka vai 84 grami zivju. Tiem, kas darba normu nespēj izstrādāt, dod tikai 50 gramu dienā. Pārējiem, kas tiesīgi saņemt arī vakariņas, dod 75 gr. putraimu dienu un 4-6 gr. augu eļļas.

Šīs uztura normas es ļoti labi zināju, jo gandrīz 6 gadus nostrādāju virtuvē. Pirmo gadu strādnieku virtuvē biju kā virtuves pārzine. Man bija atbildība par 1000-1500 cilvēku paēdināšanu pēc noteikumiem un pēc nosacītām uztura normām. Pastāvīgi virtuvi apmeklēja dažādas komisijas un revīzijas gan no Karagandas, gan — Maskavas.

Kazachijā apmēram 750 klm izplatījumā bija nometne pie nometnes, gan tikai katra ar savu nosaukumu. To nodaļu, kurā biju ievietota, sauca par 14 Koktenkuļskoje otdelenije (vietējo valodā — Koktenkul, kas latviešu valodā nozīmē „zilais ezers").

Bija zināms, ka pie augstāk norādītā uztura cilvēks var dzīvot tikai 2 gadus. Vēlāk tam jāmirst, ja pie šī nebadzīgā uztura cilvēkam jāiztur smags fizisks darbs. Kam nelaimējas pa laikam iekļūt slimnīcā, tam sagaidāma neizbēgama nāve. Slimnīcās cilvēkus baro labāk nekā nometnē, un pēc kāda laika cilvēks drusku atspirgst. Kas slimnīcā neiekļūst vai iekļūst tur jau par vēlu, tādam vairs glābiņa nav.

1943.-1944. gadā tur cilvēki mira kā mušas. Visvairāk vīrieši. Tas bija briesmīgi. Vienā nometnē ar mani atradās maršala Tuchačevska sieva un dēls, Levina sieva, vairāku komisāru sievas un bērni, kuŗu vīrus vai tēvus 1936.-1937. g. tīrīšanās nošāva. Tāpat visu konsulu sievas, kuŗu vīri bijuši ārzemēs, savu galu sagaidīja sodu nometnēs. Bija daudz latviešu. To starpā arī strēlnieki, kas 1. pasaules kaŗā izcīnīja padomju valsti un tur nostiprināja komūnistisko iekārtu. Šie cilvēki arī sodu nometnēs bija visniknākie un tādi, ar kuŗiem neviens un nekā nevarēja saprasties. Arī savu galu gaidot, viņi bija komūnisti un uzsvēra, ka komūnistu iekārtā tā tam ir jābūt.

DIEVNAMU ‚PĀRBŪVE' OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

DIVU IEVĒROJAMĀKO RĪGAS BAZNĪCU LIKTEŅI

Dievnamu celtniecība ir visos laikos ievērojamākais architektu devums. Monumentālās katedrāles, kuŗu celšanai pagāja vairāki cilvēku mūži, ir architektūras meistardarbi, kuros ielikti lieli kultūras laikmeti. Architektūras attīstība arī tagad ir cieši saistīta ar dievnamu celtniecību, jo tā paceļ arī profānās architektūras kvalitāti.

Varētu likties, ka tagadējais laiks ar atomu skaldīšanu, raķetēm un technikas straujo attīstību paskries sakrālajai celtniecībai garām, bet noticis pretējais. Skandināvijā kopš kristīgās ticības ievešanas vai misionāru laika nekad nav uzcelts tik daudz baznīcu kā tagad. Zviedrijā vien uzcelti 400 jauni dievnami, Norvēģijā 100, Dānijā un Somijā tikpat daudz. Vakareiropā katram jaunam pilsētas rajonam ceļ arī baznīcu. Kaŗa nopostītās katedrāles atjauno, restaurē. Tikai Pad. Savienībā ir citādi. Ar pārdrošu izaicinājumu Vakareiropas kultūrai un barbarisku cinismu krievu okupanti „pārbūvē" Latvijā dievnamus, uzaŗ kapsētas, novāc kapu pieminekļus un tad ierīko parkus.

Vissmagāk liktenis ir skāris Latvijas archibīskapa katedrāli — Rīgas domu (Māras baznīcu), kuŗa pārbūvēta par koncertnamu, bet domkapitula zālē ierīko antireliģisko mūzeju. Sv. Pētera baznīcai Rīgā 20 gadu laikā nav pat vidusjomam uzlikts pagaidu jumts, tā apzināti ļaujot šai ievērojamai Rīgas celtnei aiziet bojā.

Ādažu baznīcā jau sen ir ierīkots kolchoznieku klubs. Baznīca ir ievērojama Vidzemes baroka celtne. Tās autors Masugens vienā laikā cēla Lēdurgas, Skultes u. c. skaistās Vidzemes baroka baznīcas. Dažādām vajadzībām ir pārbūvēti arī citi Latvijas dievnami, vai vienkārši padoti sakrišanai, tos tīši nelabojot.

Tuvāk apskatīsim Latvijas dižākos dievnamus: Sv. Pētera baznīcu un Doma baznīcu Rīgā, jo šo baznīcu liktenis simboliski izteic visu Latvijas sakrālo celtniecības likteni zem okupācijas.

Sv. Pētera baznīca ir vecākā Rīgas baznīca. Tā veltīta pilsētas patronam sv. Pēterim. Dokumentos baznīca minēta jau 1209. g., kad karalis Visvaldis baznīcas pagalmā nodeva savu valsti Rīgas bīskapam Albertam. Baznīca bija celta no akmens un atradās tagadējā vietā. Par baznīcas architektūru trūkst ziņu. 1409. g. tās vietā sāka celt plašu jaunbūvi, kuŗas mūri saglabājušies līdz mūsu dienām. Tās celšanu uzticēja meistaram J. Rūmešotelam no Rostokas. Varenā baznīca savā koncepcijā bija dižgotikas 3-jomu bazilika, ar nelielu šķērsjomu un poligonālu altārtelpu.

Kopš 1456. g. darbus pakāpeniski turpināja, starp 1466. un 1491. g. tornim uzlika augstu smaili koka konstrukcijā, slaidas 8-stūŗa piramides veidā. Tornis sabruka 1666. g. 11. martā, aprokot drupās 8 personas, to starpā torņa sardzi, mūziķi un zvaniķi.

Pēc torņa katastrofas stājās pie jauna torņa celšanas. Šo darbu veica no Strasburgas ienākušais būvmeistars R. Bindenšū. Viņš torni izveidoja formā, kādā tas virs Rīgas vecpilsētas bija redzams līdz 1941. g., kad tas krita par upuri uguns liesmām.

Pētera baznīcas baroka tornis ir Rīgas pilsētas simbols. Ar savu 64,5 m augsto torņa smailes koka konstrukciju un 130 m kopaugstumu tas ir pasaules rekords koka torņu celtniecībā. Latvijas galvaspilsētai Rīgai Pētera baznīcas tornis ir neatņemama sastāvdaļa pilsētas siluetā.

Sākot ar 1353. g. baznīcas tornī pastāvīgi dežūrēja sargs, kas ziņoja par ugunsgrēkiem un citām draudošām briesmām. Tornī 1352 .g. bija uzstādīts pirmais Latvijas publiskais pulkstenis. Ar „darba zvanu" ķesteris katru dienu ziņoja darba sākumu un beigas. 1694. g. pagatavoja jaunu torņa pulksteni un 1697. g. birģermeistars Dreilings dāvināja zvanu spēli, kas bija darināta Amsterdamā un atskaņoja korāļus: Kā spoži spīd auseklis un Teic Dieva Kunga vārdu. 1690. g. Kārlis XI torņa pārsegšanai bija dāvinājis 50 birkavu vaŗa plātņu 5000 valsts dālderu vērtībā. 1696. g. Kārlis XI dāvināja Pētera baznīcai Ernesta Glika latviešu valodā tulkoto bībeli. 1710. g. Rīgu ieņēma krievi. 1711. g. Pēteris Lielais, uzturoties Rīgā, apmeklēja Sv. Pētera baznīcu un uzkāpa tornī.

Vairākkārt baznīcā iespēris zibens, bet aizvien bija izdevies ugunsgrēku apdzēst. 1621. g. zibens nospēris tornī dežūrējošo mūzikantu, bet simts gadus vēlāk, 1721. g. 10. maijā zibens iespēris atkal, bet šoreiz uguni neizdevies savaldīt, kaut dzēšanā piedalījies cars Pēteris Lielais. Cars pavēlējis nekavējoties uzcelt baznīcas torni negrozītā veidā.

Meistars Vilberts 1746. g. piestiprināja 12 m gaŗo torņa dzelzs stieni, ko piegādāja no Zviedrijas, un uzlika torņa gaili. Vīna glāze, ko meistars iztukšoja, torņa gaili uzliekot, un nometa zemē, nesaplīsa, un glabājas Pilsētas vēsturiskajā mūzejā. Jau 1746. g. pamanīja torņa smailes noliekšanos. Šis novirziens no torņa vidus ass uz ziemeļrietumiem pēc 1925. g. mērījuma bija 0,8 m.

Lielas pārmaiņas radās ar reformācijas ievešanu Rīgā. 1522. g. jūnijā Pētera baznīcas altārtelpā rātes un namnieku pārstāvju klātbūtnē notika publisks disputs ticības jautājumos starp evaņģelisko mācītāju Andreju Knopki un katoļu garīdzniecības pārstāvjiem. Fanātiķu satrakotais pūlis drīz pēc tam nopostīja visās Rīgas baznīcās altāŗus, iznīcināja svētbildes un citus mākslas darbus.

Doma baznīca Rīgā ir Latvijas archibīskapa katedrāle (1934. g. valdības lēmums). Latvijas pirmo archibīskapu T. Grīnbergu tur ieveda amatā 1933. gadā. Līdz 1932. g. tā bija vācu bīskapu katedrāle. 1940. g. boļševiki nepaspēja Doma baznīcu nacionālizēt, tāpēc arī vācu okupācijas iestādes to atstāja archibīskapa rīcībā. 1959. g. archibīskapa katedrāli atņēma latviešu draudzei un to pārbūvēja par koncertnamu. Kapitula zālē, cik zināms, nolemts ierīkot antireliģisko mūzeju.

Sv. Māras baznīcas un klosteŗa celšanai bīskaps Alberts 1211. g. iesvētīja laukumu ārpus Rīgas mūriem, starp Daugavu un pils vaļņiem. 1215. g. nodega no koka celtais Rīgas doms. Pēc tam domu cēla no kaltiem kaļķakmeņiem, bet virsbūvi no ķieģeļiem. Šai katedrālei trīsjomu plāns romāņu stilā. Doma plānam latīņu krusta forma. Koŗa telpas kvadrāts noslēdzās ar lielu romāņu pusapļa absīdu.

Jau bīskapa Alberta laikā dombaznīcas koŗa telpa bija tiktāl gatava, ka 1226. g. tur notur̦ēja koncilu. Doma būvi nobeidza 13. g. s. vidū, bet 15 g. s. to pārveidoja, uzceļot augstu astoņšķautņu piramidas torni. 1776. g. to nojauca vecuma dēļ un pēc tam uzcēla tagadējā izskatā. Baznīcas dienvidu sienai pieslēdzās klosteŗa celtne ar pagalmu, klosteŗa rietumspārnā atradās domskola, bet pagalmā un krusta ailē kapsēta. Sākumā, domā ieejot, bija jākāpj daži kāpieni uz augšu, bet ielas līmenis 700 gados pacēlies vairāk par 2 m, un tagad jākāpj 12 kāpieni uz leju.

Doma baznīcas ērģeles būvētas 1883. g. ar 127 reģistriem un 6883 stabulēm. Ērģeles ir vienas no lielākajām Eiropā. Tās esot atjaunojuši Austrumvācijas speciālisti un tagad tās esot vislielākās Pad. Savienībā.

Kad komūnistu partijai vajadzēja izšķirties, vai remontēt Rundāles pili vai pārbūvēt Doma baznīcu, tā izšķīrās par pēdējo. Kāpēc? Ja okupācijas vara iecēlusi jeb „ievēlējusi" ev. -lut. archibīskapu, kāpēc tad atņēma archibīskapa katedrāli un to pārbūvēja citām vajadzībām? Pārnestā nozīmē zīmīgi ir E. Virzas vārdi: „Simtgadējai katedrālei šinī naktī nenāk miegs . . ." Nakts tiešām ir tik dziļa, ka grūti ieraudzīt kādu gaišāku spraugu kā paglābt latviešu tautu no krievu briesmām un kā pasargāt Latvijas dievnamus no okupantu „pārbūvēm".

Civilizētā pasaulē ir pieņemts, ka kultūras pieminekļus arī svešā iekarotā un okupētā zemē aizsarga kādi nerakstīti likumi. Krieviem tādu nav.

Posts, kādu krievu okupācija un komūnisms nodarījis Latvijas sakrālajai celtniecībai, lai ir brīdinājums visiem kristiešiem brīvajā pasaulē.

Arch. R. Legzdiņš

Kontroles veicināšana nozīmē strādnieku izspiegošanu

Kā zināms, krievu valdība Krievijā un visās pakļautajās zemēs, arī okupētajās Baltijas valstīs, noorganizēja milzīgu kontroles tīklu, pie kam visos uzņēmumos, iestādēs un kultūras dzīves pasākumos pavēlēts izveidot t. s. Partijas un valsts kontroles veicināšanas grupas, galvenokārt no okupantu piederīgajiem un latviešiem — līdoņām. Padomju Latvijas Komūnists marta numurā norāda, ka šajās kontrolēs veicinātāju grupās ievēlami no 7 līdz 50 cilvēkiem, atkarībā no uzņēmuma darba apjoma un lieluma. Norādīts, ka šajās grupās ievēlami arī partijas pirmorganizācijas sekretāri vai speciāli nozīmēti partijas vīri, kuŗi tad veic grupu priekšsēžu pienākumus. „Nelielos uzņēmumos, jaunceltnēs, kolchozos un iestādēs, kur partijas organizācijas ir skaitliski mazas, vai arī tur, kur nav partijas pirmorganizācijas, par veicināšanas grupu priekšsēžiem var ievēlēt arī bezpartejiskos biedrus." Tā par šo kontroles sietu raksta PLK. Tās biedru izspiegotāju grupas. Tas ir mēģinājums apturēt saimniecisko sabrukuma procesu.

Krievu krokodīli ienāk Latvijas rūpnīcās

Strādnieku izdzīšanai kalpo arī daudzi citi līdzekļi, un var teikt, ka paņēmieni ir visai rafinēti. Tā, piem., VEFā nesekmīgajos cechos, vai kur pārāk augsts brāķa procents, novieto *krietni* lielu spilgti izkrāsotu krokodila attēla plāksni, kuŗa tur paliek, kamēr stāvoklis uzlabojas. Tad krokodīla plāksne ceļo tālāk un vienmēr tā kādā cechā strādniekiem atgādina kaunu par kaut ko. Līdz ar krokodīla ierašanos partijnieku pārstāvjiem darba vietās jāsaceļ trauksme, jāsameklē vislielākie „grēkāži", lai tie ar pēdējiem spēkiem kaunu no kollektīva nomazgātu. Padomju Latvijas Komūnists šos krokodīlus (tos raksta ar lielo „K", ref.) atzīst par ļoti noderīgiem. Tas ir gan tikai viens no terrora līdzekļiem.

Kārlis Ķezbers

TUNELIS

STĀSTS

Tanī laikā bieži iznāca dienas un naktis pavadīt automobilī, braukājot no Čikāgas uz Filadelfiju un atpakaļ. Jau pēc pirmajiem braucieniem milzīgais autoceļš apnika. Likās liela sodība braukt un braukt, sešdesmit, septiņdesmit jūdzes stundā, tad apstāties kādā vietā, iedzert malku tumšas kafijas, brītiņu izstaipīt kājas, un atkal turpināt ceļu. Grozīt šinī kārtībā nekā nevarēju. Būdams lielfirmas vecākais aģentu pārzinis, biju ieinteresēts, lai mūsu aģenti abās pilsētās būtu ātri un labi informēti. To nevarēju panākt ar vēstulēm. Cilvēkus vajadzēja sastapt, ar tiem parunāties, censties izprast viņu problēmas, palīdzēt tās atrisināt. Tā kā pats turpat desmit gadus biju ceļotājs aģents, prakse bija pietiekama. Cilvēkus pazinu un pratu ar tiem sadarboties. Tikai vienmuļais, gaŗais ceļš apnika. Taču tur nu darīt nekā nevarēju, darbs paliek darbs, it sevišķi, ja par to saņem pieklājīgu algu.

Kamēr Ilinojas, Indianas un Ohaijo pavalstis samērā līdzenas un autoceļš taisns un vienmuļš, Pensilvānija kalnaināka, ceļš — līkumains un neparredzams, it sevišķi posmā starp Pitsburgu un Harisburgu. Tur vairāki tuneļi, Viens no tiem — trīs jūdzes gaŗš. Šis tunelis tad bija iemesls piedzīvojumam, par ko stāstu.

Augu dienu putināja. Slapjš sniegs lielās pikās sēdās automašīnas logā, tā ka laiku pa laikam bija jāapstājas ceļa malā, un loga tīrītāju sablīvētais sniega blāķis jānogrūž no mašīnas, lai atļautu tīrītājiem turpināt darboties. Apkārtne mirka rudens pelēcīgumā un drūmumā. Birzis snauda, kā slapjā villainē ierāvušās, kalni likās plukataini nabagi, ne krāšņi milži, kā vasarā. Lejas — kā elles bezdibeņi, pilni mikla sniega, jēliem māliem un netīrām ūdens peļķēm. Neredzēju putnus nedz kādu zvēru. Ierāvušies ligzdās un alās, tie gaidīja labākus laikus. Pāri visam — vēja saraustīti pelēki mākoņi kā skrandaini ubagi klīda pa debess jumu, rūpējoties, lai debess zilums un saules zelta vaigs neizjauktu nelādzīgo ainu.

Automobili biju pārbaudījis iepriekšējā piestātnē un tas ripoja raiti. Loga tīrītāja vienmuļie klikšķi palīdzēja neaizmigt, jo miegs — tālu ceļu braucēju briesmīgākais ienaidnieks — allaž apdraud, it sevišķi, ja ceļo viens. Tālu man vairs nebija jābrauc, jo tā kā tā tovakar nevarēju sasniegt mērķi. Biju nolēmis vēl pirms Harisburgas nogriezties no lielā ceļa un apmesties kādā no daudzajām naktsmītnēm, lai tad agri no rīta, labi izgulējies, ar gaismu varētu turpināt ceļu.

Tuneļa tuvumā bija radies satiksmes sastrēgums. Nācās palēnināt mašīnas gaitu, lai neuzskrietu virsū iepriekšējai. Tad, pēkšņi, automobiļu virkne apstājās pavisam.

Pulkstenis varēja būt ap sešiem vakarā. Ļaudis sēdēja mašīnās, sarunājās, lādējās, pīpoja. Neviens nezināja, kāpēc tik ilgi jākavējas šai meža stūrī tuneļa priekšā, kad aiz tā bija pilsētiņa ar kafijas veikaliem, naktsmītnēm un gaišām ielām. Vairāki braucēji izkāpa ārā, aizstaigāja dažas mašīnas tālāk parunāties, bet neviens nezināja, kāpēc šāda lieka uzkavēšanās. Tikai pēc minūtēm četrdesmit ieradās policists uz motocikla, kuŗš paskaidroja, ka tunelī notikusi nelaime un tas satiksmei līdz turpmākam slēgts. Radies nogruvums, un kamēr tuneli pārbaudīs un iztīrīs, to lietot nevarēsot. Kam steiga, var griezties atpakaļ, jo viņa vīri jau nospraužot ceļu līdz iepriekšējai nobrauktuvei. Ja esot vairāk laika, varot gaidīt šeit pat, lai gan līdz agrai rīta stundai droši būšot jāgaida. Katrs pats uz savu risku varot arī nobraukt mašīnu ceļa malā un kājām, caur tuneli, aiziet līdz pilsētiņai, pārlaist nakti un no rīta atgriezties. Ja kāds par šādu gājienu izšķirtos, līdzi ņemama kabatas spuldze, jo nogruvums pārtraucis tuneļa apgaismošanu. Tikai vietumis izlikti gaismekļi strādniekiem. Gājiens pa tuneli kājniekam neesot bīstams. Nelielais nogruvums gan kavējot mašīnu virzīšanos, taču dzīvības neapdraudot.

Esmu dīvains cilvēks. Man nav bailes no dabas katastrofām, bīstamiem ceļiem, nepazīstamiem aparātiem un mašīnām. Kā kādreizējs žurnālists labprāt bāžu degunu lietās, kuŗas mani interesē, vienkāršas zinātkāres dzīts. Bīstos vienīgi no cilvēkiem, bet kā aģents esmu sastapies ar neskaitāmiem īpatņiem, un man šķiet, ka visas cilvēku sugas, visus iespējamos krietnības un nekrietnības variantus viņu dvēselēs esmu jau iepazinis. Un, saka, pazīstamais vairs bīstams neesot. Augšminēto pamatīgi apsvēris, nobraucu automobili ceļa malā, paņēmu aktu vākus ar dažādiem dokumentiem, uzrausu lietusmēteli, aizslēdzu mašīnu un devos tuneļa virzienā. Labs aģents, vēl vairāk, labs virsaģents, pienākumus var sekmīgi pildīt tikai pamatīgi izgulējies. Citādi palīgā jāņem viskijs, rums vai džins. Visi šie galu galā ir tikai pagaidu līdzekļi, kuŗus var lietot reizi pa reizei, bet ne augu mūžu. Protams, bija aģenti, kuŗi iztika ar dažām stundām miega, dzēra kā izslāpušas valzivis, strādāja kā zirgi, lai pēc tam hoteļos ar kollēgām sarausto naudu atkal steigšus noplītētu. Pie šīs ļaužu šķiras nepiederēju, un viņu ideāli man nebija simpatiski.

Automobiļu masā bija iestājies inerts stāvoklis. Ļaudis tupēja ratos un sprieda ko darīt. Tie, kuŗi bija virknes astes galā, atgriezās un lādēdamies brauca atpakaļ. Daļa nolēma palikt mašīnās un kā nebūt pārlaist nakti. Kas mani visvairāk pārsteidza, bija apstāklis, ka itin neviens pagaidām nebija izšķīries nākt manu ceļu. Ne ka man vajadzētu sabiedrības! Neesmu no tiem, kuŗi katrā vilciena vagonā pirmo piecpadsmit minūšu laikā iepazīstas ar līdzbraucējiem tik labi, ka sauc tos priekšvārdos. Taču tovakar būtu juties labāk, ja manā virzienā būtu gājušas vēl kādas ļaužu grupiņas.

Strauji tumsa. Sataustīju spuldzīti mēteļa kabatā. Tunelis bija turpat trīs jūdzes gaŗš. Spriedu, ka tumsā būs jāpavada ilgāks laiks. Pa niekam spuldzi nelietošu, lai pietaupās. No vietas, kur gāju, ieraudzīju tunelī zibam vājas gaismas. Strādnieki, domājams, centās savest ceļu kārtībā. Pieceļoties no rīta tikai vienu stundu agrāk, nekā liela nebūšu nokavējis un vēl laikā sasniegšu mērķi, tā ka zvanīt un apspriedes laiku atlikt par stundu vai divām, nebija lielas nozīmes.

Beidzot biju klāt pie kalna. Kā simtgadīga veča bezzobaina mute man pretim blenza ieeja tunelī. Pēc dažiem mirkļiem jau atrados tanī. Tālas uguntiņas ļāva nojaust virzienu, kāpēc pagaidām nolēmu spuldzīti nelietot. Kaut ārā sniga un putināja, tunelī bija patīkami sauss. Diemžēl caurbraucēju auto bija atstājuši vieglu bencīna tvanu, kas kā īpatnēji smaržojoša dvinga drusku lika noreibt.

Naski soļoju pa gludo asfaltu. Tagad priecājos, ka nav neviena līdznācēja. Viens varēju uzņemt šo ātro tempu un man nebija jāpiemērojas cita cilvēka soļu ātrumam vai lēnumam. Mēģināju uzsvilpot kādu latviešu melodiju — „Kur tu teci, gailīti," likās piemērotākā manu soļu ritmam. Taču tunelī neskanēja, drīz atmetu svilpošanu. Sāku skaitīt soļus un aplēst: tik un tik soļu metrā, tik — kilometrā, jūdzē. Jānosoļo tik, nosoļoti tik. Sajuka. Ar matēmatiku vienam un šādos apstākļos nodarboties ilgāku laiku ir grūti. Un es taču tunelī, vismaz šinī vietā, biju pilnīgi viens pats!

„Ne gluži! . . . " aiz manis atskanēja balss.

Sarāvos un atskatījos. Nebiju manījis, ka kāds sekotu. Tagad redzēju tumšu ēnu tikai dažus soļus aiz manis.

„Ceru, ka nenobiedēju," teica ēna un pienāca tuvāk. „Ja tāds ceļš jāiet, labāk — divatā."

„Protams," nepatīkami pārsteigts piebildu. „Kā gan nē. Kaut kā nemanīju, ka kāds man visu laiku sekotu. Būtu varējis jūs pagaidīt pie ieejas tunelī. Vai ceļojat viens?"

Svešais noklepojās.

„Allaž. Taču, pirms sākam runāt par citām lietām, atļausiet iepazīties: mans vārds — Henrijs Buls."

„Juris Sakne," atteicu un paglūnēja sānis, bet svešinieka seju saskatīt nevarēju tumsas dēļ. Man nekad nav paticis iepazīties ar cilvēku, kuŗam nevaru ieskatīties acīs. Šeit bija apstākļi, ka to nespēju. Svešais gāja man blakus, manīju viņa vieglos soļus un mēteļa pieskārienu.

„Ā," teica Buls. „Esat „Stock, Stock un Fendler" aģentu pārzinis?"

„Jūs mani pazīstat?"

Biju pārsteigts, lai gan nešaubījos, ka daudzu firmu aģenti mani zināja. Pārdošanas profesijas ļaudis tiekas hoteļos, naktsmītnēs, autobusu un vilcienu piestātnēs, lidlaukos. Pazinu simtiem citu firmu aģentu. Taču nekad nebiju dzirdējis Henrija Buļa vārdu.

„Protams," atbildēja līdznācējs. „Kā lai tik sekmīgu kollēgu nepazītu?"

„Kollēgu? Vai tad arī jūs esat nodarbināts kā ceļotājs aģents?"

„Gandrīz."

„Kādā nozarē, ja drīkstu jautāt?"

„Kustamu un nekustamu īpašumu pirkšanā un pārdošanā."

Nu ja, nodomāju. Cita nozare, ar kuŗu man bija maz sakaru. Šad tad tikos ar ļaudīm, kuŗi ceļoja no pavalsts uz pavalsti, pērkot zemes īpašumus, lauksaimniecības ar lopiem un mašīnām, un nelielus rūpniecības uzņēmumus. Viņi bija starpnieki, kuŗi noslēgtos līgumus tūliņ pārdeva tālāk lielākiem uzņēmējiem - speciālistiem attiecīgās nozarēs. Protams, daudzkārt tie itin labi nopelnīja.

„Laba nozare?" lai būtu kaut kas par ko runāt, jautāju svešajam, kuŗš naski soļoja man blakus.

„Ļoti laba," atteica Buls un sausi iesmējās. „Darbojos tanī daudzus gadus un ar visai tencināmām sekmēm, he, hē, hē . . . "

Svešā smiekli lika nodrebēt. Tie bija asi un sausi, kā kad lauztu sakaltušus skalus.

Laiciņu klusējām. Pēc mana aprēķina bijām nostaigājuši jūdzi, kad svešais atkal ierunājās:

„Negribas noliegt, ka man bija zināms nolūks, kad sekoju jums."

„Tā," nobrīnījos. Aizdomas, ka svešais novērojis manu ieiešanu tunelī un sekojis, bija patiesas.

„Jā, zinu pat, kas esat, ko esat vērts, kādas lietas veicis, ko domājat darīt tuvākā nākotnē . . . "

Mirklī apsīka valodas. Kas bija šis cilvēks? Lielībnieks, melis, krāpnieks, vai citas firmas spiegs?

„Brīnos, ka jums, apķērīgam cilvēkam, tik ilgi jādomā?" manas pārdomas uzminējis, teica svešais. „Citas firmas spiegs, cik naīva doma! Mana firma ir lielākā pasaulē, tai nav nekādas vajadzības izspiegot mazākās..."

(Nobeigums sekos)

Gara KULTŪRAI

Austrālieši izdos J. Mediņa kompozicijas

Latviešu apvienības Austrālijā Kultūras fonds no saviem nelielajiem līdzekļiem piešķīra pabalstus jaunu grāmatu un prof. J. Mediņa nošu izdošanai.

Apgādam Ceļinieks Kanadā bērnu žurnāla Mazputniņš izdošanai Kultūras fonda valde piešķīra 25 mārc. Latviešu preses biedrības Austrālijas kopas pasākumam — Austrālijas latviešu autoru grāmatu izdošanai atvēlēja 50 mārc. lielu pabalstu. Secrijas pirmā grāmata Ernas Ķikures Mūsu kaimiņš guvusi labas atsauksmes. Otrā — Ainas Neboisas stāsti Laikmeta drupās, pašlaik sagatavošanā. Ar 20 mārc. Kultūras fonds atbalsta arī Gundara Pļavkalna dzeju krājuma izdošanu.

Adelaides mākslinieceī A. Larsenai izdevies ieinteresēt Dienvidaustrālijas simfoniskā orķestra diriģentu H. Kripsu Adelaidē par prof. J. Mediņa kompozicijām. Diriģents Kripss solījies uzņemt orķestra programmā J. Mediņa Latvju rapsodiju un Divas latvju dejas un jau sazinājies ar autoru Zviedrijā. Taču prof. J. Mediņam šie darbi ir tikai rokrakstā — kopējā partitūrā. Tā kā nepieciešama šo darbu nošu izdošana, tad Fonds šim nolūkam atvēlēja 45 mārc. Trimdas Skolas izdošanai, kas iznāk Zviedrijā, Fonds atvēlēja 25 mārc., bet LAA Skaņu mākslas nozarei un archīva darba turpināšanai Sidnejā — 60 mārc.

Līdzekļu sagāde kultūras darbam nav viegla arī Austrālijā. Lielākos līdzekļus Kultūras fonds gūst no gadskārtējām kultūras dienām un no organizāciju 3 pensu nodevām par katru sarīkojuma ieejas biļeti, taču ne visas organizācijas šo labprātīgo nodevu iemaksā. Arī LAA un DV kopējā ziedojumu vākšanas akcija zināmu daļu dod kultūras atbalstam. Pagājušā gadā šī Kultūras fonda daļa bija 280 mārc.

P. B.

Baiba Bičole

EPILOGS

Spoguļu sienas, spoguļu durvis,
Blāva bezgalība
Un klusums.

Dejotāji aizbēguši,
Aizbirušas smiltīm
Tauru mutes.

Ar smiltīm
Un irstošām skaņām
Es pildos —
Kliedzienā šķistu.

EIROPAS DZIESMU SVĒTKU IESKAŅA

Priekšdarbi vīru koru kopkoncertam Lesterā Vasarsvētkos norit sekmīgi. Dziesmu dienu organizācijas komiteja jau izstrādājusi svētku norisi. Koncertā līdzdalību pieteikušas šādas dziesmu vienības: vīru koris Daugava no Bradfordas, dir. R. Freimanis; vīru koris Dzintarzeme no Boltonas, dir. A. Pommers; dziesmu vienība Gaiziņš no Londonas, dir. Dr. E. Dambis; dziesmu vienība Mežezers no Notinghamas, dir. J. Lielkāja; Zuikas vīru koris no Korbijas, dir. V. Lācis. Koncertu diriģēt aicināti komponists H. Pavasars, komponists A. Jērums, R. Freimanis, V. Lācis, Dr. E. Dambis un A. Pommers. Koru kopkoncerts notiks skaistajā De Monfort zālē, kur jau vairākkārt atskanējušas latviešu dziesmas. Komiteja noteica koncerta biļešu cenas 10 šil., 7 šil. 6 p. un 5 šil.

Koncertam sekos saviesīgs vakars, kur darbosies arī DVF grāmatnīcas grāmatu galds un mākslinieku un daiļamatnieku darbu stends, ko iekārtot uzņēmusies Mirdza Lukševica. DVF Lesteres nodaļa gādās par loteriju. sarīkojuma programmas māksliniecisko ietērpu devis J. Laugalis. Biļetes vēlams pieprasīt jau laikus pie kasieŗa E. Vergis, 33 Heyworth Road, Leicester. Tuvāku informāciju par sarīkojumiem sniedz informācijas vadītājs A. Gailis, 12 Richmond Road, Leicester.

Aicinot visus latviešus šajā dziesmu dienā pulcēties vīru koru koncertā Lesterē, organizācijas komiteja uzsveŗ: „Mēs dzīvojam laikā, kad tautas un valstis sacenšas atomu un citu ieroču ražošanā. Mums, latviešu saimei trimdā, šādu ieroču nav, bet mums ir kāds cits spēks — mūsu kultūra un māksla, kas jau kopš seniem laikiem ir iekaŗojušas paliekamu vietu citu kultūras tautu vidū. Mēs gatavojamies lielajam gara spēku demonstrējumam nākamā gada vasarā — Eiropas latviešu dziesmu svētkiem Hamburgā; vīru koru dziesmu diena Lesterē būs šī lielā notikuma ieskaņa. Dziedātāji ziedo daudz laika, pūļu un līdzekļu, tie nes lielus upurus, lai latviešu dziesma skanētu. Mēs, klausītāji, varam tiem teikt paldies, ierodoties lielā skaitā koncertā, un tā pierādīt, ka stāvam visi aiz mūsu mākslas un kultūras cīnītāju pulka."

GATAVO TRIMDINIEKU PRESES IZSTĀDI

Eiropas žurnālistu federācija, Internacionālā žurnālistu apvienība un Brīvās preses apvienība kopīgi veic sagatavošanas darbus pasaules trimdas preses izstādei. Tās nolūks rādīt pasaulei komūnisma vardarbību okupētajās valstīs.

Izstādi paredz atklāt maijā Minchenē un pēc tam pārcelt uz Frankfurti un Berlīni. Vai izstāde ceļos arī uz ārzemēm, vēl nav galīgi lemts. Šinī sakarībā būtu jāsagatavo iespaidīgāki periodisko izdevumu numuri, ko dot šim kopīgajam pasākumam cīņai pret komūnismu.

I. B.

● Jau vairāk nekā 2600 grāmatas pāri par 1000:0:0 vērtībā ir Latviešu bibliotēkas biedrības Pertā bibliotēkā. 1962. gadā tur iegādātas 79 grāmatas.

DVTK aktieŗi sākuši mēģinājumus T. Zeltiņa lugai Vīna raugs. Uzņēm. sēd no kr.: A. Bencone, A. Memenis un suflēze I. Miķelsone. Stāv no kr.: M. Ķuze, rež. H. Miķelsons, M. Gaiķe, K. Pavasars, D. Sungale un E. Kalniņš. Lugas pirmizrāde paredzēta 26. maijā Bafalo.

NOPIETNS SMAIDS

Jāņa Sarmas noveles un stāsti ATSKATOTIES JĀPASMAIDA

Grāmatu Draugs 1963. g., 253 lpp.

Jānis Sarma ir cītīgākais mūsu tuvākās un tālākās pagātnes izgaismotājs un tēlotājs reālistiskā stilā. To darīdams, viņš bieži tēlo vēsturiskas personas, kas iezīmējas attiecīgam laika posmam. Tās parādot ar visiem cilvēciskiem ikdienas vaibstiem, atklājas plašākas dimensijas šo personu garīgajā dzīvē, nekā tas var parādīties vēsturiskos apcerējumos. Vēsturiskā persona tad nav vairs abstrakts priekšstats, bet literārs tēls, kas reizē nes reāli cilvēciskas un irracionālas iezīmes. Tādējādi tās — un viss laikmets — kļūst tuvākas, skaidrākas un piekļūvīgākas arī tagadējam lasītājam. Par to gādā autora dzidrais mākslinieciskais skatījums un sevišķi dziļa iejušanās spēja izraudzītajā vielā. Vēsturiskos aprakstos neietelp personu ikdienišķie vaibsti, kas izceļas literārajos tēlos, rādot viņu garīgās dzīves intimākās, dziļākās saknes. Dzejnieks tad atklājas reālās īstenības un vārda mākslas attiecību skatījumā. Vai tāds skatījums nav sevišķi nozīmīgs mūsu dienu trauksmainajos meklējumos?

Grāmatas tituls Atskatoties jāpasmaida var likt domāt, ka tālo dienu notikumi nav vairs nopietni ņemami, par tiem varam tikai pasmaidīt: cik vienkārša un pat naīva ir bijusi domāšana un dzīve! Dažos stāstos tiešām tā varam pavīpsnāt, piemēram, pašā pirmajā Traka vasara, kur parādīts, kā lauku cilvēki uztvēra Piektā gada jaunās idejas. Bet tas gan ir tikai fons, gar kuŗu noslīd Edv. Virzas, Antona Austriņa (stāstā Rauda un Aumalis) tēli un studenta Lesnieka un Luīzes klusās simpatijas, par kuŗām vīpsnai jāpārvēršas siltā saulainā smaidā. Tālāk autors smaida gan ar humoru, gan ar smeldzi, gan klusā jūsmā. Tēlotajām pagātnes ainām nav gan plašuma vielas izvēlē, bet mākslinieciskais dziļums no tā necieš. Varbūt tāpēc, ka šīs ainas ir sīkas dzīves detaļas, autoram, uz tām atskatoties, jāpasmaida, bet laikmeta gars ar to nav mazāk nopietns nekā viņa lielajos romānos.

Stāstu galvenās personas nav rakstnieki, izņemot divus — Balta nakts, kur redzam Ed. Veidenbaumu un Rāms laiks pēc pērkona ar Rūd. Blaumani. Redzot Blaumani no šīs puses, dziļāk un plašāk varam izjust arī viņa darbus, visnotaļ nopietnās drāmas un liriku, kuŗā katram dzejniekam izskan dvēseles intimākās un dzidrākās dziles. Bez jau minētajiem kā epizodiskas personas pavīd vēl Saulieša, Adolfa Ersa, Pāvila Rozīša un Kārļa Jēkabsona cilvēciskie tēli ar individuāli spēcīgiem vaibstiem. Ja arī ne visos stāstos figūrē rakstnieki, tad katrā no tiem tomēr ir kāds sakars vai nu ar rakstniecību vai tēlotāju mākslu. Trīs stāstos (Rakstnieka līgava, Ķipovas modeļi un Piemineklis) notēlota kāda maza provinces pilsētiņa Ķipova, kuŗā autors pēc Latvijas Mākslas Akadēmijas beigšanas sāk praktisko un māksliniecisko ceļu, būdams zīmēšanas skolotājs. Piedzīvojumi un vērojumi tēloti ar humoru, viegla šarža smaidā, kas apgaro necilo, ikdienišķo un vienmuļo vielu. Ja mūsu dienu jaunais lasītājs uz brīdi var aizmirst trauksmaino mudžekli, kuŗā ierauts, tad viņš izjutīs tīkamu gaiša miera veldzi, ko dod skaidra mākslinieciska izteiksme. Tikai tādā gaismā viela izstaro dvēseliski būtisko. Jānis Sarma, būdams vēl vecā rauga rakstnieks, to meistariski parāda.

Dvēseliski būtiskais (iekšējā forma), kas pulsē katrā mākslas darbā, būtu tuvāk jāaprāda, lai arī lasītāja apziņā tas ieplūstu ar to pašu skaidrību; diemžēl, recenzijas apmēri to neatļauj. Apstāsimies tikai pie viena stāsta — Piemineklis, kuŗā lasītājs atdursies pret kādu nepārliecinātāju apstākli, kuŗa rezultātā tāds piemineklis varēja rasties. Bermontiešiem atkāpjoties, Ķipovas nomalē pie kādas mājiņas sētas uz ielas krīt divi latviešu kaŗavīri un turpat tiek arī aprakti, nepameklējot viņu kabatās pēc kādas identificēšanas zīmes. Tas nav aizmirsts, bet atbildīgais apracējs atrunājas ar nepārliecinošām ierunām. Tā kaŗavīri — kā nezināmi — tiek apglabāti. Pēc ilgāka laika apstākļi tā iegrozās, ka kritušie tiek atkal izrakti, pārvietoti piemēroti cienīgā vietā un uzcelts granita piemineklis. Tā pilsētiņa dabū brīvības cīņu godināšanas simbolu. Tie ir reālie fakti, kuŗu attēlošana un pieminekļa rašanās ideja dod mākslinieciško vērtību. Pilsētiņas valdes gudrošanā un spriešanā parādīta provinces naīvā cenšanās tieši pildīt jaunās valsts rīkojumus. To visu autors parāda ar jauka humora smaidu. Bet arī humorā ir nopietnība, šoreiz pat dziļa liktenīga jausma. Notikumā liktenis iemaisījies ar to, ka kritušo apracējiem it kā liedz „ieskatīties papīros." Autors parāda, ja tas tiktu darīts, Ķipova netiktu pie tāda pieminekļa, jo tad, jādomā, kapraču sirdsapziņa liktu ziņot kritušo jauniešu piederīgiem. Pilsētiņas valdes izdarības, kaut kur Vidzemes laukos skumstošās mātes un staltais piemineklis savijas mākslinieciskā pārdzīvojumā. Situācija aprokot nav jāuzskata kā nepārliecinoša, bet kā liktenīga. Neziņā skumstošās mātes (bet ar cerību illūziju) ar savām asarām samaksāja Ķipovas pieminekli.

Tādu pašu liktenīgu „joku" ar nopietnām sekām izspēlē students stāstā Toreiz Āgenskalnā ziedēja liepas, kur lasītājs dabū dziļāk ieskatīties Saulieša cilvēciskajā sejā. Mēs nezinām, no kādām dokumentācijām ņemta viela vēsturiskajām personām, bet tēlojumi ir skaidri un pārliecinoši rāda rakstnieka iekšējo pasauli. Lai diezcik neapdomāta un pārsteidzīga liktos Saulieša izturēšanās, ieraugot studenta nepiedienīgo uzvešanos, bet tā ir saprotama un rāda Saulieša stipro ētisko pārliecību, lai arī, varbūt, mazliet greizi iestieptu. Tādu pašu dvēseles skaidrību parāda Rūd. Blaumanis tēlojumā Māsas Killiki piezīmes. Lasītājs te viņu sastop pēdējās dienās Takaharju sanatorijā Somijā, kur par slimo rakstnieku sirsnīgi rūpējas māsa Killiki. Arī te jaušams likteņa mājiens, kas virza māsas Killiki soļus. Tas, ko mēs te dabūjam dzirdēt no Tā Blaumaņa mutes, jāieskata par autentisku vēstījumu, un tas ļoti svarīgs mūsu dienu alkatīgajos mākslas meklējumos. Vienkāršos vārdos, bez sarežģītas filozofijas viņš pasaka mākslas būtības jēgu, kas cauri laiku laikiem nav mainījusies un nemainīsies: „Viss jau balstās uz tā, ka dzejnieks vai mākslinieks mums piepeši apgaismo kādu līdz šim nepazītu visuma īpašību, atmodina kādus līdz šim nepazītus prieka, sāpju vai skumju pārdzīvojumus." Ja arī tie

(Nobeigums 6. lpp.).

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS

1. sēj. ZVĒRU UN PUTNU PASAKAS, 480 lapp. $ 7.80
2. sēj. ĪSTĀS PASAKAS, I daļa, 540 lapp. 7.80
3. sēj. ĪSTĀS PASAKAS, II daļa, 520 lapp. 7.80

Aplūkojiet šo izdevumu, tas ir visās grāmatnīcās.

LATVJU GRĀMATA

TEODORS ZELTIŅŠ

Antiņš modina Ameriku

Ģirta Tiltiņa viņete.

(32. turpinājums)

„Beidzot!" Hāzenfūsa kundze sakniebа lūpas un acīm redzot gaidīja, lai viņš vāktos laukā no vannas istabas.

Jēram vairs nebija nekādas vajadzības, ne arī patikas te vēl ilgāk uzkavēties, un viņš ar grabošo rīku kasti aizgāja pa gaiteni svilpodams. Jā, viņš jutās tik ļoti labā omā, ka svilpoja, kaut nebija šoreiz saņēmis pat ne melna centa dzeŗamnaudas. Un pats viņš svilpodams īsti nezināja, kas viņu ir padarījis tik priecīgu: vai tas, ka bija nokaitinājis Hāzenfūsa kundzi, vai arī tas, ka varēs tūdaļ atgriezties pie neizlasītajām vēstulēm.

Jocīgi — Antiņam arvien vēl bija prātā sieviete, kuŗas zilgani sasmaržināto vēstuli izlasīja kā pirmo. To būtu vajadzējis aizmirst un vairs par palaidnieci netērēt domas un laiku, bet savādā kārtā netika vaļā. Kaut kas vēstulē bija bijis tāds, kas vedināja domāt, ka rakstītāja nevarētu būt galīgi slikts cilvēks. Varbūt, tās bija rindas, kur viņa stāstīja, ka mīlējusi tēva mājās sildīties uz mūrīša ar ņurrājošu kaķi klēpī. Tā bija tik mīlīgi jauka aina, ka Antiņš tanī skatījās kā skaistas pasakas lappusē.

Uz galda noliktā aplokšņu rinda Jēram šķita ne mazāk skaista, kad viņš, savā pagraba dzīvoklī atgriezies un rokas nomazgājis, atkal varēja sākt tās pārcilāt. Vispirms pabeidza lasīt aizsākto vēstuli, kur sieviete ar bizi par sevi vēl pastāstīja to, ka īsinot vientuļās dzīves dienas, izšūdama skaistiem tautiskiem rakstiem spilventiņus. To viņai jau esot saradies tik daudz, ka visiem uz dīvāna neiznākot vietas. Tādēļ ar tiem nu apkraujot arī krēslus, lai tie tur skaisti sēžot cilvēku vietā, jo tuvākajā apkārtnē neesot neviena latvieša, kas varētu atnākt ciemos, un ar amerikāņiem viņai neesot patikas saieties.

Tautiskiem rakstiem izšūti spilventiņi! Tie jauki izdaiļotu viņa pustukšo dzīvokli. Antiņš pārlaida lēnu un gaŗu skatienu istabai, it kā lūkodams iztēloties, kāda tā izskatītos, koši izrakstītiem spilveniem piekrauta. Pats par sevi saprotams, ka tiem līdzi nāktu arī dīvāns, kā nu bez tā. Prātīga sieviete, pie vīra iziedama, neatstās savu mantu svešiem cilvēkiem. Turklāt viņai bija arī bize, tāpēc ar lielu prieku atbildēs pašai pirmajai. Tikai — Antiņš nekur nevarēja atrast, ka visādi nopietnā precību kandidāte kaut kur būtu pieminējusi savus gadus. Droši vien piemirsusi, to varēs noskaidrot vēlāk.

Jērs pasniedzās pēc jaunas aploksnes un sāka lasīt stipri ķeburīgiem burtiem apsvīkātu papīra lapu. Šķita, ka rakstītājai rakstāmais rīks lāgā nebūtu turējies rokā, un viņa pati tūliņ arī vaļsirdīgi atzinās:

„Nēsmu nekāda liela rakstītaja un man tas daiks ko nēsmu ilgi rokā ņēmusi negrib tureties pirkstos bet tev es sieva bušu laba. Abi ar vīru stradajām melnas miesas lai tiktu pie mājas māja palika bet vīrs nomira. Atnāc paskatīties varbūt tev derēs viņa drēbes. Bija liela auguma vīrs kad bija un nu vairs nau. Viens ancuks tiko nopirkts ja tev derēs būtu labi tikai reizi uz baznicu uzvilkts mugurā žēl projam par pus velti aizmest te par lietotu drēbi ka zini nekā nedod. Nāc un apskaties ko darīs māja bez vīra iet postā man no bizes gan tikai tāda peles astīte palikusi bet maizi cept un klimpas vārīt protu jumts mums abiem būs uz galvas. Vīrs salāpīja vairs netek cauri. Esmu dūšiga stradatāja un ja tu tāpat gribēsi rauties ka mans vīrs kas nomira un ne tikai gultā gulēt kā mans pirmais vīrs kas palika Latvijā un nenomira aiz slinkuma taisies un atnac uzprovēt ancukus tad redzēsim . . . "

Antiņš būtu varbūt samierinājies, ka dūšīgā sieva tāpat kā Blūma kundze Džoisa Ulisā rakstot iztika bez kommatiem, bet viņam nenāca ne prātā acīm redzamai vīru izdzinējai būt par trešo vīru. Pasargi Dievs! Un uzvalks labu labais, ko uzvilkt svētkos un svētdienās, bija pašam. Mājas dēļ ieprecēties tādās ziepēs varētu tikai galīgs neprātis. Tāds viņš nebija un tāpēc saņurcījis aizsvieda projām vēstuli ar visu aploksni.

Nākamā precību kandidāte rakstīja reizē dzejiski un lietišķi, apvienodama abas šīs ļoti teicamās īpašības, kā Antiņam likās, pašas sagudrotā tautas dziesmas pantiņā:

„Nāc pie manis, tautu dēls,
Tu labākas nedabūsi.
Tu labākas meklēdams,
Pats gar plīti krāmēsies.

Esmu nopietni domājoša sieviete, bet reizē arī skaistuma mīlētāja, tāpēc lūdzu Jūs atsūtīt man savu ģīmetni, pirms sākam tuvāku iepazīšanos nopietnā nolūkā, jo, kā Jums jau teicu, esmu nopietna sieviete. Jūsu ģīmetni saņēmusi, ja tā man patiks, nosūtīšu tūliņ Jums pretī savējo. Mana adrese . . . "

Tā tiešām bija prātīga doma — vispirms apmainīties ģīmetnēm, atzina Antiņš. Tāda piesardzīga rīcība aiztaupītu abām pusēm nepatīkamu pārsteigumu, kāds varētu rasties, bez mazākās nojausmas par otra izskatu personīgi tiekoties. Ka viņš kādai varētu nepatikt, par to Antiņam nebija ne mazāko bažu. Otru tik stalti noaugušu jaunekli kā viņš varēja pameklēt. Ne par velti māte allažiņ bija teikusi, ka visu meitu acis, uz viņu skatoties, spīdot kā kaķenēm. Viņš pats tik nebija gribējis viņām būt par kaut kādu izpriecas runci . . . Ar savu ģīmetni viņš neapšaubāmi iekārdinātu katru precību kandidāti, bet nelaimīgā kārtā viņam nebija neviena puslīdz pieklājīga uzņēmuma, ja neskaita īkšķa lieluma dokumentu bildītes, steigā sadabūtas, kur izskatījās pēc miglā peldoša ērma. Jā, noteikti vajadzētu aiziet pie kāda laba latviešu fotografa noģīmēties visā augumā. Bet pie kuŗa? To izdomās vēlāk, tagad vēl vajadzēja izlasīt četras atlikušās vēstules.

Asais kabatas nazītis atgrieza jaunu aploksni, kuŗā bija stingriem, taisniem, gandrīz vai četrstūrainiem burtiem rakstīta vēstule:

„Es neesmu nekāda jūsmotāja, bet praktiskas dabas sieviete, kas domā, ka katram vīrietim, vēloties nodibināt ģimenes dzīvi, ir jāstāv uz stingra materiāla pamata. Ja es Jums rakstu, tad tikai tāpēc, ka esat savā sludinājumā sevi rekomendējis kā sātiga un atturīga dzīves veida cienītāju. Tādi cilvēki parasti nav vieglprātīgi izšķērdētāji un apzinās materiālo vērtību, sevišķi naudas, lielo nozīmi. Bet, lai būtu pilnīgi droša, ka Jūs simtprocentīgi atbilstat vīrieša tipam, ar ko man būtu vērts runāt par sekmes un labklājību sološu kopdzīvi, vispirms es gribu zināt, cik lieli ir Jūsu ietaupījumi, kādos īpašumos vai uzņēmumos esat tos jau ieguldījis vai plānojat ieguldīt. Daži, kas bīstas naudu ieguldīt vērtīgās akcijās, tur to bankās. Ceru, ka neesat tik vieglprātīgs kā viens otrs tautietis, kas pēc vecu vecā tēvu ieraduma glabā naudu zeķē, neuzticoties šīs zemes bankām. Tā ir muļķība, jo visi noguldījumi Amerikas bankās ir apdrošināti, bet maku veikli zagļi var izzagt pat no pagalvja. Es esmu daļu savu līdzekļu ieguldījusi drošās un ienesīgās akcijās un varētu dot Jums padomu . . . "

Antiņš, līdz galam neizlasītu, sašutis aizsvieda projām vēstuli. Tā tak nebija vīra, bet dulla naudas medniece! Pirmā numura materiāliste, kas bija pelnījusi ne tikai viņa, bet katra godīga ideālista visdziļāko nicināšanu. Kas par neiedomājami bezkaunīgu uzdrīkstēšanos — bez kādiem aplinkiem bāzt degunu viņa svārku oderes ar adatu aizspraustajā kabatā . . . Pat aizšujot to visstiprākiem diegiem, tur viņa naudiņa no tāda sievišķa nekad nebūtu droša, ņemtu un aizmestu visu projām kaut kādās štruntа akcijās, kas vienudien cēlās, citudien atkal krita. Tā tak nebija sieviete, bet tīrā biržas mākleге. Pie velna ar tādu!

(Turpinājums sekos)

Latvieši Kanādā

LESTERS PĪRSONS SASTĀDĪS JAUNO KANADAS MINISTRU KABINETU

Dīfenbēkers atkāpjas.

Lieldienu laiks Kanadas politiskā dzīvē iezīmējās ar dažiem pārsteigumiem.

Pavisam negaidīts nāca sešu Kvebekas sociālkred. partijas deputātu paziņojums, ka tie izšķīrušies par Lestera Pīrsona atbalstīšanu jaunajā federālā parlamentā. Liberāļi priecīgi šo atbalstu pieņēma, bet jau nākamajā dienā četri atbalsta piekritēji darīja zināmu, ka esot mainījuši savu nostāju. Droši vien, lai saglābtu šķelšanos sociālkredita partijā, tās Kvebekas līders Kauets nāca klajā ar vēl negaidītāku deklarāciju: visi viņa partijas Kvebekas deputāti atbalstīšot Liberāļu partiju, ja tā rūpēsies par likumdošanu, kas „Kanadas vārdu no jauna ierakstītu pasaules kartē."

Pēc tam, kad bija saņemti galīgie vēlēšanu rezultāti t. i. brunoto spēku un viņu piederīgo balsis, izrādījās, ka liberāļiem jaunajā parlamentā būs 130 vietas, bet konservātīvo spēks samazinājies uz 94 deputātiem.

Lieldienu priekšvakarā tagadējais ministru prezidents Dž. Dīfenbēkers paziņoja, ka, ņemot vērā šos gala rezultātus, viņa valdība atkāpsies.

Dīfenbēkers ieteiks Kanadas gubernātoram Vanieram jaunas valdības sastādīšanu uzticēt liberāļu partijas līderim Lesteram Pīrsonam.

Sagaida, ka līdz šīs nedēļas nogalei Lesters Pīrsons būs jau stājies jaunā ministru prezidenta posteni.

Labi informētās aprindās valda pārliecība, ka Pīrsona valdībai parlamentā būs nepieciešamais balsu vairākums.

CIEMOS PIE Z. JURŠEVSKA

Ikvienam latvietim, kas kaut cik apgrozās mūsu sabiedriskās izdarībās, nav svešs Z. Jurševska vārds, un maz būs māju, kurās nav kaut viena viņa darināta krūzīte, vāze, tasīte vai pelnu trauks. Visās latviešu izstādēs un Ziemsvētku tirdziņos apskatāmi un pērkami Jurševska latviskiem rakstiem greznoti darbi.

Tāpat visi tautieši un neskaitāmi kanadieši zina viņa veikalu — Zigfrids Art Pottery, Bloor ielā. Vaļējos plauktos rindojas latviskie mākslas amatniecības darbi. Daudzi pircēji tos pasūtina, piemērotus savām prasībām.

Bet meistars tūdaļ ver skapju durvis, ņem ārā un rāda citus darbus, kuriem nav mūsu tautisko rakstu un kas domāti to pircēju gaumei, kam nav prasību pēc šāda veida rotājumiem. Tur ir dažādu veidu un lielumu vāzes, lielā daļa ar pavisam tieviem kakliem kā pudelei. Šie darbi ir kā abstraktas gleznas, kur krāsu gradācijas ir tikai viegli izmanāmas un saista ar savu maigo zalgojumu.

Kāda vāze ir kapara krāsā, un kad meistars to paberzē ar vilnas drānu, tā vizuļo kā īsta kapara trauks. Iespaids panākts, glazūrai piejaucot kapara oksīdu un sudraba chloridu. Citai vāzei tumšā apakšējā daļā lietots niķeļa un augšējā daļā kapara oksīds. Gaŗai dzērien. krūzei piešķirta tumša izrakteņu nokrāsa, otra lāsmo pelēcīgi cēlā sidrabā, un kādā citā ūdens krūkā iestrādāts smilšu pelēks krāsu klāsts. Lietpratīgi lietojot materiālus, varot panākt nebeidzamu dažādību. Veikala loga tuvumā ir lielu apmēru podi ar apdedzinātu, bet neglazētu virsmu. Iekšpuse tomēr glazēta. Tanīs saberž neglazēta, dedzināta māla lauskas, zemi un stāda puķes. Šādas apdares un lieluma traukus kanadieši visai iemīļojuši, stāsta Jurševskis.

Blakus telpās viņš rāda, kā šie trauki rodas. Māls nav tāds, kādu mēs redzējām savā zemē. Šeit tas ir zilpelēks pulveris, kas jāsijā, lai attīrītu no smiltīm, akmeņiem vai citiem piejaukumiem. Tam pieliek klāt špatu, kvarcu, kaolinu un fritu (kausētu glazūru). Māla sastāvam jābūt tādam, lai tā izplešanās koeficients saskaņētu ar glazūras apdegšanas temperātūru.

Kad māls sagatavots, izmiekšķēts, to mīca un raugās, lai šinī procedūrā neiekļūtu iekšā gaisa burbuļi, kas, traukus dedzinot, tos saplēstu. Pēc vēlamās formas izveidošanas uz podnieka ripas (amatieŗi un arī profesionāļi var iztikt bez tās, lietojot t. s. auklas vai desiņu techniku), traukus atstāj ilgāku laiku žūšanai, lai viss ūdens izgarotu. Izžuvušos traukus dedzina speciālā krāsnī 4-9 stundas, skatoties pēc lieluma.

Ja pēc uguns pārbaudes trauks piesitot dziďri noskan, tanī nav plīsumu un tas ir sagatavots krāsošanai un glazēšanai.

Glazūrai var lietot 3 dažādas ķīmikālijas, kā antimonu, kobaltu, manganu u. c.

Latvijā tam nolūkam lietoja svina oksidu, kvarca smiltis un piemaisīja podu mālu pulveŗa veidā. Lai iededzinātu glazūru, podus apsmērēja ar svaigām teļa asinīm vai arī rudzu miltu klīsteri, tad uzsijāja glazūru un krāsas dēļ dzelzs vai kobalta oksidu. Dzelzs oksidu dabūja kalēja smēdē no dzirkstelītēm, kas sakrājās ap laktu kaļot dzelzi — tā ieguva brūno vai dzelteno krāsu. Kobalts deva zilu un kapara oksids zaļu krāsu.

Patlaban viena krāsns kvēlo. Caur lodziņu tajā var saskatīt īpašu konu. Kad vajadzīgā temperātūra sasniegta, kons izdeg. Tas nozīmē, ka trauki ir pietiekami apdedzināti.

Apjautājoties par cenu, izrādās ka lielākā krāsns maksā $2000,-, mazākās attiecīgi lētāk.

Z. Jurševskim ir arī skolnieki, kas mācās šo amatu vai nu prieka, vai aprēķina dēļ. Starp 16 mācekļiem ir kāds architekts ar sievu, francūziete, ungāriete, vācieši, italieši, īri un skoti, arī viena latviete.

Mūsu meistars ir pilnam kvalificēts savam uzdevumam, jo Latvijā 1930. g. beidzis Liepājas Lietiskās mākslas skolu, un kad to pārveidoja vidusskolā, 1936. g. nobeidzis skološanos arī tur. Vēlāk top par keramikas darbnīcas vadītāju šinī vidusskolā. No skolas mācības spēkiem trimdā — Austrālijā dzīvo mākslinieks Roberts Vītoliņš un gleznotāja Nora Drapče.

Kā skolotājs Z. Jurševskis 2 g. strādājis Aurorā, vakara skolā un vienu vasaru Muskokā Mākslas un amatniecības skolā.

Žēl, ka no latviešiem šo sarežģīto, bet interesanto amata prasmi mācās tikai viena tautiete. Z. Jurševska talants pelnījis lielāku sekotāju skaitu, jo mūsu daiļamatniecības turpināšana trimdā arī ir devums Latvijas nemirstībai — ilgstošāks par dažu skaļu un ātri aizmirstu runu.

Pēdējos gados Z. Jurševskis pievērsies arī skulptūrai un piedalījies Kanadas vadošās mākslas izstādēs, kā piem. OSA (Ontario Society of Artists) un SSC (Sculptors Society of Canada) izstādēs, tāpat Hamiltonā, Londonā u. c.

DV Niagaras nodaļas jaunā valde. Pirmajā rindā no kreisās: J. Celms (pr-ks) un K. Sisenis (pr-ža vietn.). Aizmugurē: V. Strautnieks (biedrz.), J. Viķelis (sekr.) un J. Arājs (kasier.) J. Liģera uzņ.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

RAKSTAMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cenām
ALEKSANDRS KĀNBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Danforth Ave, Tel: 463-2667

● LPB Kanadas kopa un DV Toronto nodaļa 20. aprīlī, plkst. 7 vak. Sv. Andreja baznīcas zālē rīko Rūd. Blaumaņa atceres vakaru.

Programmā deklamācijas, skati no R. Blaumaņa lugām, stāstījums par Blaumaņa dzīvi un darbiem. Atlikums dāvāts skolai.

Lūdzam vecākus, mūsu draugus un sevišķi jauniešus šo sarīkojumu apmeklēt.

TLB Sestdienas skolas padome.

LASĪTĀJU vēstules

PIENA PRODUKTI

Pie Veltas Zariņas raksta Piena produkti laikraksta š. g. 3. apr. n-rā teikums „Tā kā 2/3 no cilvēces vēl tagad veģetē vai pārtiek no proteina uztura, tad nevar teikt, ka cilvēcei piena produkti būtu pieejama uzturviela" ir ļoti savāds.

Pārtikas līdzekļu sadalījums proteina uzturā un piena produktos var vest lasītāju uz maldīgām domām, it kā piena produkti proteīnus, tas ir, olbaltumvielas nesaturētu. Taisni otrādi: piena produkti ir galvenā kārtā olbaltumvielu saturoši uzturlīdzekļi, ja neskaita sviestu un krējumu. Lai minam dažus Latvijas piensaimniecības datus.

Izejot no sausnas (ūdens iztvaicēts), olbaltumvielu caurmēra saturs pienā ir 3,3 proc., pat vistaukākos sieros — 28,5 proc., kamēr visliesākos vai vājpiena sieros sasniedz — 40,1 proc. Salīdzinājumā, dažādu gaļu (no 1 —37 proc. tauku) olbaltumvielu saturs svārstās no 14 — 21 proc. Gaļas olbaltumvielas ir pilnvērtīgākas tai ziņā, ka sadaloties dod lielāku skaitu dažādu amīnoskābju. Nebūtu ko iebilst, ja augšminētais uzturvielu sadalījums būtu: gaļas un piena produkti.

Biezpiena un Jāņa siera vērtība ir olbaltumvielu satura dēļ. Tas pats jāsaka par paniņām, kā vērtību (olbaltumv. — 3,3 proc.) vēl pavairo augstais piena cukura saturs (4,5 proc.).

Ja pierādīts, ka piena taukos esošais cholesterols veicina asinsvadu apkaļķošanos, vai tad nebūtu pareizāk pieminēt, kādos piena produktos tā ir visvairāk, nekā apmierināties ar teikumu, „ka daudzi piena produkti ir brīvi no cholesterola".

Mans padoms būtu ne tik daudz citreiz svērt atomzinātnieku zināšanas barības vielu ķīmijā, bet tās atsvaidzināt, pirms raksta namamātei.

T. S.

TORONTO

● Lielā Piektdienā un Lieldienās visu Toronto latviešu draudžu dievkalpojumi bija pulcējuši lielāko baznīcēnu skaitu.

● Svētdien, 21. aprīlī, plkst. 2 pp. Daugavas Vanagu namā notiks Toronto latviešu filatelistu kopas kārtējā sanāksme.

Valde aicina visus biedrus ierasties. Pārrunās svarīgus jautājumus, ko LFA paplašinātā valdes sēdē Montreālā 27. aprīlī paredzējusi savā sanāksmes darba kārtībā.

● Latviešu Dziesmu svētku biedrības Kanadā valdes sēdē 4. aprīlī apspriesta Dziesmu svētku padomes sēdes sasaukšana, laika un dienas kārtības izlemšana.

Valde nolēma padomes sēdi sasaukt š. g. 4. maijā, plkst. 2-os pp. DV namā, Toronto. Dienas kārtībā padomei paredzēta arī dziesmu svētku rīcības komitejas prezidija vēlēšanas un statūtu 7. un 19. punktu grozījumi.

Valde izlēmusi nākošos dziesmu svētkus rīkot Kanadā 1965. g. 3. un 4. jūlijā.

● Dienvidkalifornijas draudzes māc. E. Caune 24. aprīlī ieradīsies Toronto. Tālais viesis 27. aprīlī piedalīsies latviešu dievkalpojumā Bramptonā, bet 28. aprīlī sprediķos Sv. Jāņa draudzē Toronto.

● Bijušie 1. Rīgas pilsētas ģimnazijas absolventi paredzējuši š. g. vasarā pulcēties kopīgā sanāksmē Toronto. Bijušie ģimnazijas audzēkņi lūgti pieteikt savu līdzdalību mūsu laikraksta redakcijai. Pieteikumam jābūt atzīmei: „1. pilsētas ģimnazijas absolventu satikšanās".

● Saulaines pārvalde meklē šai vasarai jaunatnes audzinātāju, kas varētu uzņemties nometnes vadītāja pienākumus jūlija un augusta mēnešos.

● Toronto latviešu nama fonda vadība paredzējusi tuvākā laikā vairākas apspriedes ar latviešu architektiem, saimnieciskiem darbiniekiem un organizāciju pārstāvjiem, lai noskaidrotu dažus jautājumus, kas nodrošinās nama celšanas idejas ātrāku īstenošanu.

● LA 13. aprīļa izdevumā (30. n-rs) Toronto ziņās 2. slejas 4. rindkopā ieviesusies iespiedumkļūda. Pareizi jālasa: ... R. Kopmanis.

● Canadian Junior Ballet Company 4. gadskārtējais baleta uzvedums piektdien, 19. aprīlī, plkst. 8,15 vakarā, un sestdien, 20 aprīlī, plkst. 2,00 p. p. Hart House teātrī.

● Simko ezerā pēdējās dienās mūsu makšķernieki vilkuši labus baltzivju un ezera foreļu lomus.

Mūsu laikraksta Rietumkanadas redaktora pienākumus ar 15. aprīli uzņēmies rakstnieks un dzejnieks E. Freimanis. Viņa adrese: 13222 116-th Ave., Edmonton, Alta.

Canadian Junior Ballet
4. GADSKĀRTĒJAIS
BALETA UZVEDUMS
HART HOUSE TEĀTRĪ
Piektdien, 19. aprīlī, 8,15 vakarā.
Sestdien, 20. aprīlī, 2.00 dienā.
Ieejas kartes pie kases.
$1.50, $2.00, $2.50, bērniem $1.00.

LATVIEŠU VIENĪBAS NAMAM

Akcijas 100 dol. vērtībā iegādājušies tautieši: J. Plaudis, K. Lauks, R. Āpše, I. Zamlovskis, J. Lācis, A. Brakss, P. V. Auziņš, A. Silnieks, M. Sniķeris, J. Ievnieks, A. Rinkulis, Z. Kronberga, Al. Smans, J. Pripāns, M. Jonāne, M. Wilson, L. Roma, P. Lapiņš, Nik. Pētersons, Art. Dreimanis un Al. Kalniņš.

Publicēti akciju īpašnieku vārdi līdz 310. nr. ieskaitot.

Zigfrids Jurševskis savā darbnīcā.

Sveicam
ANTONU MAKOVSKI
50 gadu jubilejā.
DV Toronto saime.

Sveicam
KRIŠJĀNI TRAUCIŅU
70 gadu jubilejā.
DV Toronto saime.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

20. aprīlī, plkst. 7 vakarā — LPB Kanadas kopas un Daugavas Vanagu TLBS skolai dāvātais R. Blaumaņa vakars Sv. Andreja baznīcas telpās.
27. aprīlī — Sv. Andreja baznīcā I ev. - lut. draudzes koŗa koncerts.
27. aprīlī — TL Katoļu vienības sarīkojums ar priekšnesumiem plkst. 7.30 vakarā Lansdowne Assembly Hall.
28. aprīlī — plkst. 4 p. p. „Kanadas DV jaunatnes nozares diskusiju panelis" DV Toronto nodaļas namā.
3. maijā — Diždanča deju vakars Slovāku zālē.
4. maijā — TLB rīko Montreālas teātŗa izrādi — T. Brendena kom. „Čarlija krustmāte" Mūzeja zālē, plkst. 7,30 vakarā.
5. maijā — plkst. 6 vak. Ģimenes diena Sv. Andreja sarīkojumu zālē.
11. maijā — Maija balle. DV sarīkojums.
18. maijā — plkst. 7 vak. Saulainē Kurzemes krišanas atceres salidojums.
25. maijā — E. Ošiņas - Bērziņas baleta studijas vakars, Bloor Collegiate auditorijā, 1141 Bloor St. W. Sākums pl. 8 v.
25. maija — TLTA Sestdienas ģimnazijas 7. izlaiduma akts plkst. 7 vak. Sv. Andreja b-cas telpās.
25. maijā, — plkst. 8 vak. prof. J. Vītola 100-tās dzimšanas dienas atceres koncerts Parkdale Collegiate auditorijā.
26. maijā — Pavasaŗa svētki Sidrabenē.
1. jūnijā — TLB Sestdienas skolas izlaiduma akts Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
1. jūnijā — plkst. 11 rītā Sestdienas skolas izlaiduma akts Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
1. jūnijā — TLB Drāmatiskā ansambļa teātŗa izrāde — R. Blaumaņa „Ugunī", Mūzeja zālē, plkst. 7,30 vakarā.
22. jūnijā — Jāņu sarīkojums Sidrabenē.
29./30. jūnijā — 10. Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā.
21. septembrī — plkst. 7,30 vak., DVT Kanadā izrādīs T. Zeltiņa Vīna raugs Karaliskā Ontario mūzeja zālē.
10. oktobrī — First Unitarian baznīcas zālē Antonina Vaivode (kontralts) T. L. Koncertapvienības koncerts.
12. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Eaton auditorija.
2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.
9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.
14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karlīna Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.

HAMILTONĀ

21. aprīlī, plkst. 4.00 p. p. Daugavas Vanadžu kopas pavasaŗa sarīkojums - bazārs Rainbow zālē.
28. aprīlī — plkst. 5.00 p. p. Toronto I ev. - lut. draudzes koŗa koncerts Hamiltonas ev. - lut. Kristus draudzes baznīcā.
4. maijā, plkst. 7,30 vak HLB Maija Balle Rainbow zālē ar Maija karalienes vēlēšanām.

SV. KATARĪNES

27. aprīlī — plkst. 7 vak., DV nodaļa Maywood Haig skolas telpās rīko Toronto DV teātŗa viesizrādi T. Zeltiņa Lielā ilūzija.
14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

NIAGARĀ

18. maijā — Jaunatnes basketbola turnīrs, ceļojošā vairoga izcīņa. Sākums plkst. 10.00. Ziedu balle ar ziedu karalienes vēlēšanām Stamford Legion Hall, North St. Sākums plkst. 19,30.

...nā valde. Pirmajā rindā no kreisās: ...senis (pr-ža vietn.). Aizmugurē: V. Viķelis (sekr.) un J. Arājs (kasier.)
J. Liģera uzņ.

kamēr visliesākos vai vājpiena sieros sasniedz — 40,1 proc. Salīdzinājumā, dažādu gaļu (no 1 —37 proc. tauku) olbaltumvielu saturs svārstās no 14 — 21 proc. Gaļas olbaltumvielas ir pilnvērtīgākas tai ziņā, ka sadaloties dod lielāku skaitu dažādu amīnoskābnētais uzturvielu sadalījums būju. Nebūtu ko iebilst,, ja augšmitu: gaļas un piena produkti.

Biezpiena un Jāņa siera vērtība ir olbaltumvielu satura dēļ. Tas pats jāsaka par paniņām, kā vērtību (olbaltumv. — 3,3 proc.) vēl pavairo augstais piena cukura saturs (4,5 proc.).

Ja pierādīts, ka piena taukos esošais cholesterols veicina asinsvadu apkaļķošanos, vai tad nebūtu pareizāk pieminēt, kādos piena produktos tā ir visvairāk, nekā apmierināties ar teikumu, „ka daudzi piena produkti ir brīvi no cholesterola".

Mans padoms būtu ne tik daudz citreiz svērt atomzinātnieku zināšanas barības vielu ķīmijā, bet tās atsvaidzināt, pirms raksta namamātei. T. S.

...ojumu kalendārs

22. jūnijā — Jāņu sarīkojums Sidrabenē.

29./30. jūnijā — 10. Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā.

21. septembrī — plkst. 7,30 vak., DVT Kanadā izrādīs T. Zeltiņa Vīna raugs Karaliskā Ontario mūzeja zālē.

10. oktobrī — First Unitarian baznīcas zālē Antonina Vaivode (kontralts) T. L. Koncertapvienības koncerts.

12. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Eaton auditorijā.

2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.

9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.

14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karlna Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.

HAMILTONĀ

21. aprīlī, plkst. 4.00 p. p. Daugavas Vanadžu kopas pavasara sarīkojums - bazārs Rainbow zālē.

28. aprīlī — plkst. 5.00 p. p. Toronto I ev. - lut. draudzes koŗa koncerts Hamiltonas ev. - lut. Kristus draudzes baznīcā.

4. maijā, plkst. 7,30 vak HLB Maija Balle Rainbow zālē ar Maija karalienes vēlēšanām.

SV. KATARĪNES

27. aprīlī — ...st. 7 vak., DV nodaļa Ma... ...d Haig skolas telpās rīko T...to DV teātŗa viesizrādi T. Zeltiņa Lielā ilūzija.

14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

NIAGARĀ

18. maijā — Jaunatnes basketbola turnīrs, ceļojošā vairoga izcīņa. Sākums plkst. 10.00. Ziedu balle ar ziedu karalienes vēlēšanām Stamford Legion Hall, North St. Sākums plkst. 19,30.

Dzīve Savienotās Valstīs

JA VAJADZĪGS...

VĒSTULE NO ASV

1945. gada 18. oktobrī uz dažādu paziņojumu dēļa latviešu bēgļu nometnē Baireitā bija lasāms kāds izvilkums no amerikāņu laikraksta, kur cita starpā teikts: „Ja PSRS, kuŗai pašlaik ir tāda vara, kādas tai vēl nekad nav bijis, grib ieturēt politiku, kuŗas mērķis ir territoriāli paplašinājumi, sadursme starp PSRS un ASV un Lielbritaniju ir gandrīz neizbēgama. Ja Padomju Savienība, vēsturisko uzvaru iedrošināta, tiecas panākt pasaules komūnistisko revolūcionizēšanu, tad arī tam pretosies ASV un Lielbritanija."

Kopš šīs šķietami nopietnās deklarācijas ir pagājuši turpat divi gadu desmiti, komūnisma ekspansijai savā ceļā nesastopot nekādus šķēršļus. Rietumu demokratiju vājuma simptomi katru reizi parādās tieši brīžos un situācijā, kad būtu jālieto kaut kas efektīvs pret komūnisma ekspansiju. Zīmīgi, ka šis vājums un doto solījumu neturēšana vai neievērošana izpaužas tieši tad, kad komūnisti sarežģī apstākļus savā labā. Tad gaiss Rietumos piebriest ar draudiem gan diplomātiskās notās, gan demonstrācijās, gan kliedzošajā presē. Un katrs Rietumu solījums vai apņemšanās rīkoties pret komūnistu ekscesiem vai draudiem Rietumu presē nobeidzas dusmu izvirdumā: mēs rīkosimies, ja būs vajadzīgs . . . Kad iestāsies šis v a j a d z ī b a s m o m e n t s un — vai šie momenti jau gaŗā virknē nav paslīdējuši gaŗām? Nav ne mazāko šaubu par to, ka vajadzību rīkoties Rietumi ir noguļējuši neskaitāmas reizes un tieši tad, kad varbūtēja kaŗa izraisīšana būtu ar daudz mazākiem upuŗiem nekā tagad, kur abi pretinieki līdz zobiem bruņojušies visbriesmīgākiem ieročiem.

Šais dienās televīzijas raidījumā intervēja kādu augstāku Rietumu jūras spēku komandieri. Kad viņam jautāja: ko darīs amerikāņu lidotājs virs Kubas territorijas, ja viņam uzbruks Kastro lidmašīna, atbilde bija: šaus virsū, ja vajadzīgs! Nav ne mazāko šaubu par to, ka šai vārdā slēpjas baiļošanās, mīkstinājums stāvokļa nopietnībai un izvairīšanās rīkoties tā, kā to prasītu faktiskie apstākļi.

Svārstīgas politikas gājieni, izvairīšanās riskēt ar fizisku spēku un kompromisa ieturēšana — viss tas sen jau atvieglojis ceļu komūnisma ekspansijai. Šķiet, rīkošanās vajadzība vēl nav iestājusies arī tajos jautājumos, kas gadiem ilgi prasa nokārtojuma un taisnīga atrisinājuma. Vēl joprojām „nav vajadzības" uzraust darba kārtībā Baltijas valstu jautājumu. Gluži otrādi — pazīmes rāda tieši pretējo resp. negribēšanu aizkart šo jautājumu, bet gribēšanu to izdzēst pavisam.

Cerību kaps ne vien baltiešiem (bet arī visiem citiem, kuŗu tēvzemes okupētas un brīvība iznīcināta) kļuvis dziļāks un tumšāks. „Nekādas vajadzības" nebija arī Ungārijas jautājumā. Pietika ar to, ka pirms 6 gadiem izgājām ielu demonstrācijās, noklausījāmies draudzīgas runas ar kabatās savilktām dūrēm . . . Arī ungāru revolūcija nebija spējusi pamodināt kādu vajadzību rīkoties un palīdzēt.

Vismaz šobrīd visam vainagu uzlikusi Kuba — tur „nebija vajadzības" iejaukties brīvības vārdā . . . Kad pirms dažām nedēļām ASV prezidents piedalījās kādā sanāksmē, kuŗā pulcējās Kastro atbrīvotie aprīļa invāzijas dalībnieki, prezidentam pasniedza tās kubiešu vienības standartiņu, kuŗa piedalījās neveiksmīgajā un neatbalstītā Kubas invāzijā. Saņemot standartiņu, prezidents izteica cerību, ka reiz šis standartiņš plīvos brīvajā Kubā. Bet šobrīd mēs esam liecinieki kādam jaunam cerību kapam: kubiešus (kas drošsirdīgi, kaut arī mazā skaitā, grib terrorizēt Kastro, šo akciju izdarot no bazēm, kuŗas neatrodas ASV territorijā) vienkārši izolē vai apcietina un ar dekrētu noliedz izrādīt fiziskas simpatijas savai komūnisma verdzinātai tēvzemei. Skan ironiski, ka šī akcija sekoja pēc tam, kad Padomju Savienība izteica sašutumu par to, ka, lūk, ASV sekmējot visus šos ekscesus un ka tos darot kubieši, kas dzīvo ASV. Bet kubieši apliecināja, ka viņu traucējošā darbība izriet no vietām ārpus ASV territorijas. Protams, visos emigrācijā esošos Kubas bēgļos rīkojums radījis smagu depresiju.

Kaut kas ir nonācis kontrastā — solījumi un ikdienas realitāte. Neviens emigrants nezina šodien, kad Rietumos izlauzīsies vajadzība kaut ko darīt brīvības labā. Un ja viņi paši kaut ko uzsāk vai prasa, tam uzmauc ierobežojumus vai parāda oficiālu vienaldzību.

P. Grods

DRAUDŽU SADARBĪBA KALPOS LATVIEŠU BAZNĪCAS STIPRUMAM

DAGMĀRAS VALLENAS INTERVIJA PIRMS KONFERENCES

Sakarā ar latviešu ev.-lut. draudžu generālkonferenci, kas notiks š. g. 20. un 21. aprīlī Kalamazū, mūsu laikraksta pārstāvim bija saruna ar Vidienes apgabala garīgo vadītāju māc. Pāvilu Ķirsonu, kuŗa pārziņā ir 30 draudzes, jeb puse no visām latviešu draudzēm Amerikā.

Māc. Ķirsons izteicās: „Domāju, ka šī konference būs viena no plašākajām, jo pēdējā laikā draudžu apvienībai pievienojušās arī dažas Kanadas draudzes. Esam patiesi priecīgi, ka visās Kanadas draudzēs izteikta vēlēšanās tuvināties Apvienībai. Tas sola lielāku vienību un nodrošina plašas iespējas draudžu starpā mūsu baznīcas labā."

„Kā vērtējat draudžu dzīvi pagājušos gados?"

„Nevar noliegt, ka esam gājuši cauri vienam otram maldam un vienam otram pametumam. Tas bija neizbēgami. Bet tikumi, kas nav pārbaudīti, nav arī neko vērti. Draudzes ir darījušas to, kas tām pienākas. Esam priecīgi un pateicīgi, ka mums ir pietiekami daudz cilvēku, kas pie dr. pieder ar sirdi un dvēseli.Tur, kur ir kārtīgi draudzes locekļi, tur ir arī kārtīga un stipra draudze."

„Vai draudžu dzīvē noticis vairāk kā cerēts?"

„Daudz. Divas lietas ļoti spilgtas. Pirmkārt — sākuma gados bijām par zemu novērtējuši savus spēkus. Šaubos, ka tad cerējām, ko esam dažos padsmit gados sasnieguši. Mums ir draudzes ar reliģisku dzīvi, skolām un visu, kas garīgas dzīves kopšanai pienākas. Otra lieta — dažādie draudžu materiālie ieguvumi. Piem., Vidienes apgabala draudzēm pieder īpašumi par 636.000 dolariem. Ja pie tā pieskaita draudžu un dāmu komiteju budžetus, noguldījumu un dažādos fondus, tad viens pats Vidienes apgabals disponē ar vērtībām tuvu pie miljona dolariem. Tā tad nevarētu sacīt, ka draudzēm trūktu arī tās mantas, ko kodes un rūsa maitā," apliecināja apgabala garīgais vadītājs.

„Piedodiet jautājumu, bet kā jūs kā apgabala garīgais vadītājs vērtējat mācītājus?"

„Pēdējo 60 gadu laikā latviešu mācītāji bieži atradušies uzbrukuma centrā, bet mūsu baznīcā ir mācītāji — asinsliecinieki un apliecinātāji. To nekad nevajadzētu aizmirst runājot par baznīcu un tās kalpiem. Arī par mācītājiem brīvajā pasaulē savs labs vārds ir sakāms. Vidienes apgabalā puse no mācītājiem, kas organizēja draudzes, sākuma laikā arī tās uzturēja, un nevis draudzes — mācītājus. To nevarētu gluži apzīmēt par mīlestības vai ideālisma trūkumu. Tas ir labi, ka katrs ir centies sludināt evaņģeliju un izdalīt sakramentu. Ja viņi to nedarītu, viņi nebūtu mācītāji. Sākuma laikā apstākļi bija tādi, kas radīja vienā otrā vietā dažu pārpratumu, bet mācītāju kopā turēšanās draudžu apvienībā ir bijusi apbrīnojami laba. Vecie baznīcas tēvi teica: ja kāds nedzenas pēc sadraudzes ar brāļiem, tad viņš atrodas ārpus Dieva žēlastības. Šī aksioma mūs ir mudinājusi uz brālīgu kopā turēšanos."

„Liekas, ka jūs esat stipri paļāvīgs par draudžu nākotni?"

„Pavisam, pavisam," nosaka mācītājs.

„Kā jūs pamatojat šādu savu paļāvību?"

„Pirmkārt, Dievs ar mums visiem ir bijis labs, un Viņa žēlastība nav izmērojama. Otrām kārtām — mūsu pašu latviešu cilvēks — tā māmuļa un bērns, kas katru svētdienu ir baznīcā, ir dzīvi akmeņi, no kuŗiem tiek celtas draudzes. Citiem vārdiem — mūsu draudzes spēks ir cilvēkos, kam reliģiskās lietās pestīšana Kristus asinīs ir absolūta nepieciešamība, un kas tautiskās lietās, tāpat kā kārtīgs Vecās Derības jūds, līdz kaulu smadzenēm pārdzīvo iziešanu no Ēģiptes un Jeruzalemes izpostīšanu. Velns un elle pret tiem neko nevar iesākt."

Tā interviju nobeidz Vidienes apgabala garīgais vadītājs, kas pats ir mazas draudzes mācītājs, kuŗas locekļi arī parastajā svētdienā labprāt nāk uz baznīcu. Nav arī neparasti, ka puse dievlūdzēju tad ir bērni un jaunieši.

Amerikas latviešu apvienības centrālās valdes pr-dis prof. P. Lejiņš 1963. gada 10. aprīlī apmeklēja ASV Valsts departamentu un informēja par pēdējā laikā izplatītajām baumām un avīžu rakstiem par it kā notikušo maiņu ASV valdības nostājā un politikā attiecībā uz Baltijas valstīm.

ASV Valsts departamenta oficiālais pārstāvis apliecināja, ka absolūti nekāda pārmaiņa nav notikusi Amerikas valdības nostājā Baltijas valstu jautājumā.

Tāpat Valsts departamenta pārstāvis apliecināja, ka nekāda pārmaiņa nav notikusi arī ASV valdības nostājā attiecībā uz Amerikas latviešu un vispār Amerikas baltiešu organizācijām.

LATVIEŠU ZINĀTNIEKA PANĀKUMS

Līgstot līgumu nākošajam mācības gadam, jauno valodu pasniedzējs Niagaras (N. Y.) universitātē, Aleksis Rubulis, neparasti īsā laikā saņēmis paaugstinājumu no Assistent Professor uz Associate Professor. Šādu paaugstinājumu parasti saņem pēc vismaz triju gadu darba. Rubulis šajā mācības iestādē sāka strādāt tikai pagājušā gadā.

Vēl lielāks Rubuļa panākums šķiet tas, ka ar nākošo mācības gadu viņš pēdējā kursa studentiem pasniegs Baltijas valstu tiesības un Latvijas vēsturi. Līdz šim nav dzirdēts, ka kādā rietumu universitātē šāds kurss pastāvētu.

Bez jau minētā, ar nākošo gadu būs iespēja studentiem ņemt latviešu valodas kursu, tādā veidā to ieskaitot kā svešvalodas kreditu. Kursā var piedalīties jebkuŗas citas universitātes studenti.

Prof. Rubulis savas spējas un enerģiju pēc laika parādīs arī izdodamajā latv. rakstniecības izlases sakārtojumā angļu valodā, kam materiālu vākšana jau sākta.

A. Ķivlenieks

GRAND RAPIDI (MIČ.)

⊙ Kalamazū Mednieku - makšķernieku biedrības Grand Rapidu kopa rīko kluba biedru vakaru 20. aprīlī, plkst. 7,30 v. poļu klubā. Līdz ņemami groziņi; paredzēti priekšnesumi. Par kopas vecāko Grand Rapidos iecelts J. Zeps.

ČIKĀGAS IMPRESIJAS

Čikāgas latviešu biedrības gadskārtējā pilnsapulcē par sapulces vadītāju ievēlēja V. Krauli, sekretāru — I. Siliņu. Ziņojumu par ČLB darbību aizvadītajā gadā sniedza pr-ks V. Vīksniņš, norādot, ka ČLB vairāk kā agrāk darbojusies latviešu un amerikāņu sabiedrībā. Nama saimnieciskais stāvoklis uzlabojies, kaut cittautu īrnieku skaits samazinājies, latviešu pavairojies. Pateicība šeit pienākas nama darbiniekiem un Čikāgas tautiešiem, bez kuŗu atsaucības tas nebūtu bijis iespējams.

Sekciju ziņojumus sniedza A. Luce no dāmu komitejas, R. Griķis — sporta kluba, L. Klētniece — Gaujas gaidu vienības, A. Kalniņš — Latviešu baltologu pulciņa, I. Siliņa nolasīja šacha sekcijas ziņojumu. Plašāku ziņojumu sniedza revīzijas komisijas priekšsēdis J. Umurs.

Stājoties pie vēlēšanām, nominācijas komisijas ziņojumu nolasīja R. Kalunds, pēc kam par ČLB priekšnieku ievēlēja līdzšinējo — Viktoru Vīksniņu, par palīgiem — A. Kandroviču un V. Zvīguli, sekretāri — Irmu Siliņu, kasieri — Aleksandru Osi ar palīgiem — V. Dzelmi un H. Dzeni, biedrzini — A. Zivtiņu ar palīgu Art. Gaiķi, par sarīkojumu daļas vad. P. Riekstiņu un Informācijas daļas vad. — Irmu Vīksniņu. Revīzijas komisijā: J. Umurs, V. Kraulis un R. Kirsteins. Par delegātiem ČLOA ievēlēja V. Vīksniņu un R. Kalundu, skolas padomē — Birutu Kandroviču. Par biedrības direktoriem — K. Dzirkali, R. Kalundu, R. Bērziņu, A. Radziņu, un K. Legzdiņu. Nama pārvaldi apstiprināja šādā sastāvā: pr-ks V. Vīksniņš, sekretārs un kasieris — A. Kandrovičs, locekļi — R. Feldmanis, E. Siliņš, E. Tiltiņš un P. Rieksts.

Dāmu komiteja par priekšnieci ievēlēja A. Luci, palīdzi B. Kandroviču, sekretāri — A. Vilciņu, kasieri V. Jaunliniņu, saimniecības vadītāju — M. Osvaldi un loceklēm — T. Kupci un E. Tombergu.

Vēlēšanām sekoja plašas debates par dažādiem biedrības darbā svarīgiem jautājumiem.

★

Čikāgas novusa kopas turnīra noslēguma spēles 21. aprīlī, pl. 3 p.p. Latviešu nama pagraba telpās. Šinī sanāksmē arī paziņos Čikāgas pilsētas komandu sastāvu pilsētu sacīkstē ar Milvokiem, kuŗas notiks 28. aprīlī, plkst. 11 no rīta Čikāgas latviešu namā. Sacīkstes ritēs apm 4-5 stundas un notiks kā vienspēlēs, tā arī dubultspēlēs. Kopas vadītājs A. Kandrovičs komandas sastāvā ietelpis kopas 8 redzamākos spēlētājus, rezervē — vēl četrus. Ja Milvoku komandā būs vairāk dalībnieku, spēlēs arī draudzības spēles. Sacensības solās būt īsti spraigas, jo abas komandas uz tām ilgi gatavojušās. Tās notiks lielākās telpās un sacīkstes noskatīties laipni aicināti visi novusa sporta cienītāji.

Sācies ziedu laiks.

ČIKĀGA

⊙ Čikāgas Sv. Jāņa draudze svētdien, 28. aprīlī, pēc dievkalpojuma draudzes sarīkojumu zālē rīko bazāru. Atlikums — palīdzības darbam.

Ģimenes dienā, 12. maijā, pēc dievkalpojuma bznīcā notiks garīgs koncerts ar solistu M. Cakares, V. Landmanes un čellista J. Ādamsona piedalīšanos. Pie ērģelēm — prof. V. Dobrovolskis.

Visi Sv. Jāņa draudzes locekļi, maksājot draudzes nodevu, lūgti čekus un naudas pārvedumus rakstīt uz St. John's Latvian Ev. Luth. Church of Chicago vārda un piesūtīt kasieŗa vietn. Kārlim Legzdiņam, 1632 N. Francisco Ave., Chicago 47. Tālr. AR 6-5776.

MILVOKI

⊙ 20. aprīlī, plkst. 6 vak., Latviešu baznīcas sabiedriskās telpās, 1853 N. 75. ielā, notiks Linkolnas latviešu savstarpējās veselības apdrošināšanas fonda dalībnieku un interesentu sapulce. Sapulces galvenais darba kārtības punkts — pārrunas, kā iegūt lētāku un labāku slimības apdrošinājumu; amatpersonu vēlēšanas un dažādi jautājumi. Linkolnas fondā var iestāties katrs bez vecuma un līdznācēju ierobežojumiem. Fonds savā pastāvēšanas laikā nav paaugstinājis samērā zemo dalības maksu, bet gan centies aizvien vairāk uzlabot dalībnieku materiālo palīdzību. Fonds ir bezpeļņas organizācija, un tā vadība par savu pašaizliedzīgo darbu atalgojumu nesaņem. Tuvāku informāciju sniedz fonda pārstāvis mag. oec. J. Platais, tālr. BL 8-7683. Tautieši, kam interese par slimības un negadījumu apdrošināšanu, lūgti ierasties sapulcē.

⊙ 20. aprīlī, plkst. 7,30 vak., Womens kluba telpās, 813 E. Kilbourn Ave., Milvoku jauktā koŗa „Dzimtene" koncerts, diriģentes brīvm. A. Sinepes vadībā. Klavieŗu pavadījumus veiks Baiba Krūmiņa. Visi laipni lūgti apmeklēt šo koncertu.

⊙ Milvoku latviešu skolas vadība informē, ka skolas bibliotēkā sakarā ar grāmatu apgādu un tautiešu bagātīgajiem ziedojumiem ir ļoti daudz dažādu grāmatu, piemērotas bērniem, jaunatnei un pieaugušiem. Pēc grāmatu sakārtošanas tās varēs dabūt visi Milvokos un apkārtnē dzīvojošie latvieši lasīšanai par brīvu. Ar pateicību pieņem arī lietotu grāmatu un žurnālu ziedojumus, jo skolai radusies iespēja visas grāmatas iesiet.

⊙ 26. februārī uz 50 nodzīvotiem gadiem atskatījās nīcenietis Andrejs Cukurs. Kaŗa gaitas vadījis Vidzemes artilerijas pulkā, pārstaigājis kauju laukus no Somu jūras līča līdz Melnai jūrai. Tagad dzīvo savā mājā ar diviem dēliem Andri un Haraldu, meitu Maiju un dzīvesbiedri Mirdzu, kuŗa ir aktīva Daugavas Vanadžu kopas saimniecības daļas vadītāja. Kuplajā viesu pulkā bija arī dalībnieki no Rennenkampfa armijas, Ložmetēju kalna un Rīgas tiltu aizstāvjiem. No DV valdes laba vēlējumus teica A. Burģelis, pasniedzot DV velti — grāmatu. Novēlēsim mūsu 50 - gadniekam vēl daudzus gadus ar labu veselību un izturību!

⊙ A. Lībieša grāmatu galds, 2528 W. Becher ielā, tālr. EV 4-4668, pieņem Latvija Amerikā abonementu pieteikumus un maksājumus. Grāmatu galdā jaunākās un agrāk izdotās grāmatas ar 10 līdz 50 proc. atlaidi.

⊙ Dievkalpojumi latviešu baznīcā: Latviešu ev. - lut. draudzei, māc. E. Putniņš, svētdien, 21. aprīlī, plkst. 9,30 rītā dievkalpojumu vadīs māc. Fricis Baumanis, bet Sv. Jāņa ev. lut. draudzei, māc. A. Kalnājs, dievkalpojuma nebūs. Abi mācītāji piedalās mācītāju konferencē Kalamazū.

Ls.

ŅUJORKA

⊙ Ņujorkā 4. maijā viesosies Bostonas jaunais DV teātris, uzvedot Anšlava Eglīša komēdiju Kazanovas mētelis. Izrāde notiks pl. 8 vakarā Bruklinas Mūzikas akadēmijas zālē. Biļetes no 2 līdz 3 dolariem dabūjamas pie A. Valtera, telef. HY8-8073. Interese par šo izrādi Ņujorkā ir liela.

⊙ Lojālitātes parāde šogad Ņujorkā notiks jau 16. reizi. Tā sāksies 27. aprīlī pl. 12 dienā no 95. ielas, virzoties pa 5. avēniju līdz 62. ielai. Šinī laikā tikai nedaudz blokus no šī gājiena izbeigšanās vietas notiks ALA's kongress. Parādi šogad vadīs F. Lavkvineitis, jo K. Stankevics, kas visus šos gadus Lojālitātes parādē vadījis latviešu grupu, šogad piedalās ALA's kongresa rīkošanā.

⊙ Rakstniecei Ilonai Leimanei veltīts vakars notiks 18. maijā pl. 7 vak. Latviešu biedrības telpās Jorkvilles templī. Programmā paredzēts V. Kalves referāts, Tonijas Kalves lasītie Leimanes dzejoļi un fragmenti no viņas darbiem, kā arī M. Kovaļevskas atmiņas par rakstnieci. Sekos saviesīgs vakars.

Rakstnieces vakaru rīko Preses biedrība sadarbībā ar latviešu biedrību. Atlikums slimās rakstnieces atbalstam.

⊙ Pēc Ņujorkas draudzes kasieŗa ziņām, draudzei par pēdējiem 3 gadiem nodevas nav samaksājuši 143 draudzes locekļi, bet par 1962. gadu vēl nav nokārtojuši 324 locekļi.

⊙ Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes dāmu komitejas izloze par labu draudzes īpašumam Katskiļu kalnos notiks 25. maijā pl. 4 draudzes namā Bruklinā. Galvenais laimests 500 dol. krāsanas bonds, ko dāvinājis J. Pelše. Bez tam Irmas un Valdas Ošes dāvinātais radio aparāts, Dr. P. Riekstiņa dzīvesbiedres dāvināta sudraba kafijas servize, L. Juškevicas, M. Pastoras, M. Truss un E. Pāveļu un citu labvēļu rokdarbi un citi vērtīgi laimesti.

I.

MINEAPOLE

⊙ Studenšu korporāciju kopa rīko š. g. 21. aprīlī plkst. 5 p. p. draudzes nama lielajā zālē Rūdolfa Blaumaņa piemiņai veltītu literāru vakaru. Par Blaumaņa darbiem un dzīvi referēs Dr. Alma Millere. Ar dziesmām piedalīsies Irma Kurme. Pēc referāta kafijas galds. Ieeja pret ziedojumiem par labu studenšu korporāciju kopas stipendiju fondam.

⊙ Dvīņu pilsētu latviešu strēlnieku kopa uzaicina visus bij. latviešu strēlniekus iestāties kopā, kas darbojas no 1950. gada pie DV apvienības. Kopas mērķis ir uzturēt spēkā strēlnieku cīņas garu un vecās tradicijas, sarīkojot ik gadus tradicionālo cīņu laikmetu atceres vakaru, rūpēties par aizsaulē aizgājušo strēlnieku izvadīšanu, tāpat uzturēt draudzīgas attiecības ar jaunākās paaudzes karavīriem un sekmēt žurnāla Strēlnieks izdošanu. Biedru nauda ir gadā $ 1.50. Pieteikties līdz pie strēlnieku kopas pārstāvja A. Kleistberga, 802 Ashland Ave., St. Paul, Minn. Tel. CA 6-1518.

⊙ Dr. Jānis Pone paziņo, ka atradīsies atvaļinājumā no 16. aprīļa līdz 12. maijam.

K-ts.

KALAMAZŪ

⊙ Latviešu b-ba augsti vērtē visu to tautiešu atsaucību, kas izpaudās, apkopjot un uzspodrinot latviešu namu Kalamazū, tas liecina, ka mūsu skaistā tradicija, sakarā ar meža un spodrības dienām nav zudusi. Jo sevišķa pateicība A. Balcera ģimenei par biedrībai nodotiem „kociņiem no pašu kokaudzētavas," izteicās Latviešu b-bas pr-ks J. Grotēns pēc 6. aprīlī rīkotās meža un spodrības dienas pie Latviešu nama.

⊙ Pārvēlētā Kalamazū ev.-lut. latviešu draudzes dāmu komiteja, amatus sadalot, par priekšnieci ievēlējusi L. Šinti, pr-ces vietn. M. Bērziņu, sekretāri — A. Klauvētāju, kasieri — F. Zemitāni, saimniecības pārzini — E. Ravu, palīdzēm — A. Markitanti un E. Lapiņu, slimo aprūpē — M. Stundu un P. Mikasi, sarīkojumu pārzini — Z. Ķesteri, baznīcas altāŗa rotāšanas pārzini — Z. Biti un valdes doc. — O. Karpu.

Dāmu komitejas rīkotie pavasara svētki 27. aprīlī Recreation Park jaunajā zālē, Lake ielā. Sākums 7,00 v. Programmā A. Brigaderes lugas „Princese Gundega un karalis Brusubārda" divu cēlienu izrāde, kuŗā piedalās apm. 30 draudzes jaunieši L. Šintes vadībā.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St

21. aprīlī, pl. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola, pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu un draudzes darbinieku ievešanu amatos. Māc. A. Rautenšilds.

AURORA (ILL.)

Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawners Place.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa ...ģinājums plkst 9.30. Visi laipni aicināti.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Līventāls.

Katra mēneša beidzamā svētdienā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Redeemer luterāņu baznīcā; 1360 Pauline Blvd., Ann Arborā.

BURLINGAME (Kal.)

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Draudzes jauniešu iesvēte paredzēta 9. jūnijā Oklandes Centrālā baznīcā.

Jauniešus, kas vēl nebūtu pieteikušies, bet vēlētos saņemt svētību, lūdz pieteikties pie draudzes mācītāja līdz š. g. 1. aprīlim.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Dienvidkalifornijas draudzē, 2450 Griffin Ave., L. A. 31.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45 un H ielā.

SANTA - ROSA

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

OKLANDE

Oklandē, Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway avenijā.

Vai jau sākusies pielabināšanās vēlētājiem?

(VĒSTULE NO ANGLIJAS)

(A. P.) Ja ne šoruden, tad katrā ziņā nākošajā gadā Anglijā notiks vispārējās parlamenta vēlēšanas, un, tik svarīgam notikumam tuvojoties, ikviena partija jau laikus cenšas pielabināties vēlētājiem, lai iegūtu viņu simpatijas un atbalstu. Visiespaidīgāk šo pielabināšanos var veikt tā partija, kas atrodas pie valsts stūres, jo pretēji opozicijas un citām partijām, kas vēlētājus iespēj barot tikai ar nākotnes solījumiem, valdošai partijai iedarbīgais ierocis ir valsts budžets.

ŠIS VĒL NAV TIPISKS VĒLĒŠANU BUDŽETS

Aprīļa mēneša sākums ik gadus šajā zemē ir laiks, kad finanču ministrs parlamentu iepazīstina ar jauno valsts budžetu. Tas noticis arī pašreiz, un, tajā ietvertās problēmas un financiālos datus analizējot, jāpievienojas laikrakstu secinājumiem, kas šo budžetu vēl nevērtē kā tipisku vēlēšanu budžetu, kaut arī tam jau ir dažas mazākas nodokļu atlaides un cita veida labvēlība nodokļu maksātājiem. Aplēsts, ka ar to pilsoņu kabatās kopsummā paliks apm. 270 milj. márc. un, pēc valdības mudinājuma vairāk izdot, pilsoņi no šiem miljoniem vai nu šķirsies, tos izšķiežot, vai arī, ignorējot valdības aicinājumu, noguldīs tos savos banku kontos. Bet 270 milj., kaut arī ievērojama summa, šķiet, tomēr nav tik iespaidīga, lai saimnieciskā dzīvē iespētu radīt lielāku rosību, ko ar tās atvēli valdība cerēja sasniegt. Par nepieciešamo minimu daži lietpratēji ieskatīja 400 miljonus, bet ministrs tik labvēlīgs nav bijis, laikam baidīdamies, ka saimnieciskās rosības vietā varētu draudēt inflācija.

NAV VIENKĀRŠOTA NODOKĻU SISTĒMA

Daudzi cerēja, ka finanču ministrs līdz ar jauno budžetu ieviesīs arī pilnīgi jaunu, vienkāršotu nodokļu sistēmu līdzšinējās pārāk komplicētās vietā. Rūpnieki gaidīja, ka pazeminās nodokli šķidrām degvielām, un azarta pretinieki savukārt sagaidīja pāri par mēru sadibināto dažādo azarta spēļu namu un ierīču aplikšanu ar speciālu nodokli, bet šīs cerības nav piepildījušās. Par sevišķi nozīmīgu notikumu taču nevar apzīmēt paziņojumu, ka jaunajā budžetā vairs nav paredzēta akcīzes nodokļa iekasēšana no mājalus darītājiem. Domājams, ka daudzi līdz šim nemaz nezināja, ka valstī pastāv arī šāda nodeva, un, ja vispār kāds arī mājās alu darīja, tad gan arī bez jebkādiem pieteikumiem uzraudzības iestādēm. Mazliet ironizējot par šīs alus akcīzes atcelšanu, kāds laikraksts atzīmē, ka nācija gan sagaidījusi, ka ministrs tai dāvājis tikai tādu vidēji stipru padzērienu. Kāds cits laikraksts savukārt līdz ar ministra runas atreferējumu sniedz arī kādu recepti alus darīšanai, gan piezīmējot nebūt pārāk izšķērdīgiem ar raugu un apiņiem un aicinot būt uzmanīgiem ar brūvējuma nogaršošanu.

Interesanti atzīmēt, ka budžetu, kaut arī tas neatrisina visas saimnieciskās problēmas, visumā apsveic arī lēboristi, līdztekus gan uzsverot, ka fin. ministrs daudzās lietās bijis lēboristu idēju un priekšlikumu iedvesmots, gan ne tik plaši un iespaidīgi, kā lēboristi to vēlētos.

KONSERVĀTĪVO PARTIJA ŠOGAD NEVĒLAS VĒLĒŠANAS

Vispārējais spriedums, kā jau minēju, ir, ka šis vēl nav tipisks vēlēšanu budžets, un no tā secina, ka konservātīvo partija vēl šogad nevēlas raudzīties pretim vispārējām vēlēšanām, jo, tās atbīdot uz pēdējo termiņu, rastos iespēja tautas priekšā stāties ar vēl vienu budžetu nākamā gada aprīlī; tanī tad varētu ietvert visas īstās vēlēšanu „ēsmas", ar kuru palīdzību vēl varētu cerēt uz savu sašķobīto poziciju glābšanu un varbūt pat uz varbūtēju uzvaru.

LĒBORISTU PLĀNS SOCIĀLĀ NODROŠINĀŠANĀ

Mazu politisku pārsteigumu tieši budžeta publicēšanas priekšvakarā sagādāja lēboristi, publicējot savas partijas plānu sociālās nodrošināšanas laukā, kuru īstenotu, ja viņu partijai izdotos nākošās vēlēšanās gūt uzvaru. No piedzīvojumiem zināms, ka politiskos zīlējumos bieži vien var arī vilties. Vai lēboristi šai ziņā gribējuši būt piesardzīgi, arī no savas puses jau laikus vēlētāju priekšā nometot kādu vilinošu „ēsmu" tam gadījumam, ja kādu neparedzētu apstākļu dēļ, pretēji visiem paredzējumiem valdība tomēr izšķirtos par vispārējām vēlēšanām jau šoruden? Lēboristu publicēto plānu visumā apzīmē par ļoti vienkāršu un iespaidīgu, bet, diemžēl, par pārāk sasteigtu. Plānā gan paredzēts garantēt visiem pilsoņiem, kā minimu pensionēšanās, bezdarba vai slimības gadījumos pusi no viņu līdzšinējās izpeļņas, bet visi šie labumi pagaidām fiksēti tikai uz papīra, jo visam plānam trūkst galvenās sastāvdaļas — nav norādījumu, kā to financēs. Šo trūkumu apzinās un nenoliedz arī paši plāna publicētāji, kāpēc jābrīnās par tādu viņu steigu, jo tas lielā mērā mazinājis visu efektu, kādu neapšaubāmi radītu rūpīgi un visos sīkumos izstrādāts sociālās nodrošināšanas plāns. Pašreiz pastāvošā sistēma sen vairs nav piemērota, jo netuvas līdzi laikam — daudziem jo daudziem jāsamierinās ar sausu maizīti, kurpretim citi var mieloties ar treknākiem riecieniem. Bet, diemžēl, nevaram pārlieku lielu prieku likt arī uz pensijām „uz papīra", un tāpēc jānogaida, līdz plāna autori būs pārdomājuši arī savas publikācijas financiālo pusi. Vienīgi pēc tam varēs nopietnāki vērtēt un spriest, par cik reāli ir lēboristu nodomi sociālo apstākļu uzlabošanā.

NOPIETNS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

nebūtu tieši Blaumaņa vārdi, tad tomēr viņš varēja tā teikt, jo mēs visi labi pazīstam viņa dvēseles lielumu, dziļumu un cildenumu. Minētās domas svars liekams uz visuma īpašībām. Dzejnieks sevi izteic saskaņā ar Visumu, ar transcendentālo; tas sasniedzams stila, domas skaidrībā un noteiktībā. Māksla nekad nav bijusi un nebūs rebusi.

Tādu skaidrību, atskatoties un nopietni pasmaidot, dod arī Jānis Sarma.

Kārlis Upatnieks.

DIBINĀS EIROPAS EKSILPRESES FEDERĀCIJA

Brīvās preses apvienības padomē 30. martā Minchenē prezidents V. Leniks ziņoja par veikumiem Eiropas eksilpreses federācijas dibināšanā. Izstrādātie dibināšanas noteikumi iesniegti Parīzes žurnālistu apvienībai Libres, Londonas un Romas apvienībām, saņemtas arī pozitīvas atbildes.

Jaundibināmā federācija kļūst par preses apvienību galveno organizāciju, kurā iesaistīsies minētās apvienības un Austrijas un Šveices pārstāvības, reprezentējot vismaz 100 trimdā izdoto dažādu tautību laikrakstu.

Ideja dibināt federāciju, lai kāpinātu eksilpreses darbību un radītu ciešāku sadarbību ar ārzemju presi, radās Brīvās preses apvienības 15. gadu darba jubilejas laikā 14., 15. jūnijā 1962. g. Minchenē. Tanī laikā notika arī Romas, Parīzes un Austrijas pārstāvju pirmā apspriede.

Principiāli vienojoties par federācijas dibināšanu, tika uzsākti sagatavošanas darbi. Bija paredzēts aprīlī sasaukt federācijas ģenerālsapulci Romā, bet kā Romas pārstāvis, kas piedalījās padomes sēdē 30. martā Minchenē, paskaidroja, pašreizējā politiskā situācija Italijā tam neesot visai piemērota. Minchenes apvienība proponē sasaukt ģenerālsapulci jūnija sākumā kādā lielākā emigrantu politiskās un kultūrālās dzīves centrā: Minchenē vai Parīzē. Šo jautājumu neizšķirs, kamēr pienāks atbildes no pārējām apvienībām. Ja būs vairāki priekšlikumi, sapulces laiku un vietu noteiks delegātu sapulce, bet par federācijas mitekli lems ģenerālsapulce.

Lai paplašinātu informāciju un politisko darbību, padome nolēma ar 3. maiju sākt priekšlasījumu seriju Minchenes klausītājiem. Referentus aicinās no labākiem vietējiem un ārzemju spēkiem.

Ģenerālsekretārs Dr. Makra ziņoja par apspriedēm raidītājā Deutsche Welle un ministrijās Bonnā. Runātājs paskaidroja, ka Rietumvācijas iekš- un ārlietu politikā konstatētas zināmas svārstības un atslābums, ko izraisa Amerikas un Padomju Savienības sarunas. Manāmas tendences kompromisiem un koeksistencei ar austrumu bloka valstīm. Šo valdības politikas ietekmi vēl pastiprina neziņa, kas pēc kanclera Adenauera pārņems valsts vadību. Sociālistu aktīvitāte, turpretim, kļūst arvien dzīvāka. To apstiprina pēdējās vēlēšanas Berlīnē un Nordrhein-Westfalen. Rodas mums nevēlams politisks virziens. Jāmin kroatu eksilorganizācijas slēgšana Vācijā kā pretsolis par Dienvidslavijas tirdzniecības misijas biroja izdemolēšanu ar spridzekļiem. Arī raidītājam Deutsche Welle, kas savus raidījumus paredz klausītājiem aiz dzelzs aizkara, sagatavotajos manuskriptos izsvītroja komūnistiskām valstīm naidīgus izteicienus. Uz jautājumu, vai preses apvienība izdevumā Freie Presse Korrespondenz, kas iznāk ik mēnesi, drīkst par to izteikt savu viedokli, Auswärtige Amt vairākkārtīgi uzsvēra, ka Vācijā pastāv pilnīga preses brīvība un garantē tiesības brīvam viedoklim un valdības kritikai. Nedrīkst vienīgi aizkart un apvainot vācu tautu. Tika pat izteiktas domas par atklātu, pamatotu un patiesu kritiku, jo ar to atklātībai tikai pakalpo.

Ir paredzēta eksilpreses izstāde, kas jau notika Londonā. Izstādi paredz atklāt maija sākumā Minchenē, pēc tam Frankfurtē un Berlīnē. Padomē proponēja izstādes eksponātus papildināt ar trimdā izdotām grāmatām, kas īpaši ilustrētu komūnisma varas darbus okupētajās valstīs.

Interesantu informāciju par cilvēku tirdzniecību, ar ko nodarbojas Rumānijas komūnistiskā valdība, deva rumāņu kollēga. Šim nolūkam pastāv oficiāls veikala darījumu birojs Londonā un Štutgartē.

Principā var pirkt katru neatkarīgi, vai pērkamā persona atrodas „brīvībā" vai par krimināliem un politiskiem noziegumiem cietumā. Cena — 20.000 dol. par personu.

Cilvēku tirdzniecību, kas ir vienreizējs pasākums mūsu laikmetā, komūnisti sāk praktizēt ne tikai, lai sagādātu vajadzīgo valūtu, bet arī izspiešanas nolūkos, kas savienota ar politiskiem mērķiem un propagandu. Piemēram: sarunās ar Vācijas valdību par tautas vāciešu repatriēšanu, ko Rumānijā vērtē ap 100.000 cilvēku, komūnisti apsolās daļu atbrīvot un par pretpakalpojumu pieprasa rumāņu kultūrmājas ierīkošanu Minchenē, kur ir emigrantu centrs.

Līdz ar to komūnisti atkal parāda savu zvērisko seju ar visām sava brutālā rakstura īpašībām un tendencēm.

Padomes sēdes norisi Minchenē filmu sabiedrība UFA uzņēma nedēļas apskatam (Wochenschau).

I. Blažēvičs

P. Dreimanis

NEATRISINĀMĀ PROBLĒMA

Neatrisināmā problēma ir audzināšana un ar to cieši saistītā mācīšana. Daudz ir bijis izcilu paidagogu, bet arī viņiem nav izdevies panākt pilnīgi sekmīgus rezultātus darbā. Daudz lielākā skaitā ir bijušas priekšzīmīgas mātes, kas apzinīgi veikušas savus uzdevumus; tomēr bieži vien viņas nav varējušas apmierināties ar saviem panākumiem. Par mācīšanu un audzināšanu ir sarakstīts daudz grāmatu ar norādījumiem, kā šie uzdevumi veicami, bet ir palikuši arī nenoskaidroti jautājumi. Mūsu periodiskos preses izdevumos daudz rakstīts par paidagoģiskiem jautājumiem, bet nekāds ideāls nav panākts.

Un tam tā jābūt: kā pasaulē nav divu vienādu cilvēku, tā nevar būt vienādu audzināšanas paņēmienu ne tikai priekš visiem bērniem un jauniešiem, bet arī visiem paidagogiem un mātēm, jo nav konstatējamas visas īpašības nevienā individā. Līdz ar to nav iespējams pateikt, kāda varētu būt vislabākā metode atsevišķas personas audzināšanā, nemaz nepūloties veselām klasēm un grupām atrast tādu paņēmienu. Protams, krietnu paidagogu vadībā kā daži individi, tā arī klases ir sasniegušas labus rezultātus mācībās un audzināšanā, bet ar to nav teikts, ka šie rezultāti nevarētu būt daudz labāki, ja mātes un skolotāji būtu skaidrībā par visām savām un audzēkņu īpašībām.

Diemžēl, tas nav iespējams. Bērnā jau pirmajos dzīves gados veidojas raksturīgas īpatnības; piem., sirdsapziņas balss. Kādas tās varētu izveidoties, ja mātes savus bērnus spētu ietekmēt atbilstoši viņu iedzimtiem dotumiem? Iepazīšanās ar tiem šinī vecumā nevienam vēl nav bijusi pa spēkam. Tāpēc vien jau nav iespējams iepazīties ar bērnu dabu un runāt par tai piemērotu audzināšanu. Arī mazbērnu dabas pētīšana ir ļoti grūta, kāpēc pieeja viņiem ir diezgan problēmatiska.

Vispār šī vecuma bērnu īpatnības maz tiek pētītas. Ja to arī dara, tad ne vienmēr izdodas pareizi tās noteikt, kā arī atrast šīm īpatnībām īsti atbilstošus audzināšanas paņēmienus. Kāda ārsta grāmatā Nepazītais cilvēks daudzās lapas pusēs ir analizēta cilvēka daba un konstatēts, ka tā vēl nemaz nav izpētīta, kāpēc arī nav iespējams runāt par pareizu tās ārstēšanu. Šis konstatējums attiecināms arī uz audzināšanu. Paidagogi gan cenšas iepazīties ar saviem audzēkņiem, tāpat kā ārsti ar saviem pacientiem, bet cik šī iepazīšanās ir pilnīga un pareiza, to grūti konstatēt.

Arī tais gadījumos, kad psīcholoģijai ir izdevies noskaidrot dažas audzēkņu dabas īpatnības, ne vienmēr audzinātājiem izdodas pareizi tām pieiet; piem. **diezgan pareizi raksturoti atmiņas tipi** — redzes, dzirdes, kustību un jauktie. Mūsu papildskolās bērnus iespējams iepazīstināt ar Latviju tikai ar uzskates līdzekļu palīdzību. Tas tiek darīts kādā skolā. Bet daži audzēkņi saka, ka viņi nekā neatceroties. Pārbaudot šo audzēkņu atmiņu, izrādās, ka viņiem ir ļoti vienpusīgs dzirdes tips. Bet skolā ir tikai demonstrēti Latvijas dabas attēli un parādīta to atrašanās vieta sienas kartē. Tā tad ir pareiza pieeja redzes tipam, bet dzirdes tips ir ignorēts. Šī tipa audzēkņi, kas ļoti maz ir dzirdējuši par Latvijas dabu, nevar to atcerēties.

Citā skolā audzinātājs šos attēlus ir papildinājis ar savu stāstu, bet nav licis skolēniem nedz zīmēt kartes kontūras, nedz pierakstīt attēlu nosaukumus un citu. Zēns mātei stāsta par šo stundu skolā ar asarām acīs, jo viņš nevarot atcerēties mācīto. Māte zina, ka viņas dēls labi zīmē un dzīvi rotaļājas ar citiem bērniem. Ar kāda psīchologa palīdzību viņa noskaidro, ka zēnam ir vienpusīgs kustību atmiņas tips. Tāpēc viņa atcerei nepieciešamas kustības. Tās klasē citiem audzēkņiem nav bijušas vajadzīgas. Šī iemesla dēļ šādu atmiņu tipam grūti atcerēties mācīto.

Minētie divi piemēri liecina, kāda nozīme klases darbā ir atmiņu tipiem. Tie diezgan viegli ievērojami mācībās. Tomēr skolotājiem tas ne vienmēr ienāk prātā; piem., aizraujoties ar tēlošanu vien bez uzskates līdzekļiem un bērnu nodarbināšanas. Tādos gadījumos mācīšanas paņēmiens ir piemērots tikai dzirdes tipiem. Tad redzes un kustību tipiem grūti atcerēties dzirdēto klasē. Tā kā vienpusīgie tipi retāk sastopami, bet biežāk jaukto atmiņu tipi, tad tēlošana vien nav attaisnojama, īpaši vēl tāpēc, ka vienpusīgais dzirdes tips diezgan reti sastopams.

Ar šiem piemēriem raksturoti divi vienpusīgi mācīšanas paņēmieni skolā. Līdzīgu trūkumu var būt daudz, ja ievērojam citas bērnu īpatnības; piem., intellektuālās, emocionālās u. t. t.

Atzīmētais par audzēkņiem jāattiecina arī uz mātēm, skolotājiem un citiem audzinātājiem. Reti kāds no viņiem ir centies iepazīties ar savām dominējošām un citām īpašībām. Tāpēc nav iespējams apzināties, kādi audzināšanas paņēmieni vislabāk atbilst viņu dabai. Visbiežāk mātes un skolotāji seko modernākām metodēm, nemaz neinteresējoties par savām labākām iespējām. Ja audzinātājiem arī šķiet, ka viņi savas spējas un īpatnības pazīst, tad vēl paliek nenoskaidrots, kā tās izmantojamas attieksmēs ar audzēkņiem. Tā kā izsmeļoša iepazīšanās ar tiem nav iespējama un klasēs bez tam vēl ir liela dažādība, tad nav izslēdzamas grūtības un pārpratumi. Visapzinīgākais audzinātājs var maldīties attiecībā uz audzēkņiem. Vispār par audzinātāju jāsaka tas pats, ko minētais ārsts ir teicis par katru cilvēku: viņš sevi nepazīst tik labi, lai varētu nemaldīgi mācīt un audzināt citus.

Ar šīm piezīmēm nav domāts atbaidīt mātes un paidagogus no bērnu mācīšanas un audzināšanas, bet gan vērst viņu uzmanību uz nopietnām grūtībām šai darbā, lai ikvienu audzinātāju pamudinātu iespējamības robežās censties iepazīties ar sevi un saviem audzēkņiem.

PĀRSŪTĀM NAUDU
uz
LATVIJU
US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.
Pārējām summām 10 %.
Sūtījumi apdrošināti.
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
DV SAINĪŠU NODAĻA,
123 HURON ST.,
TORONTO 2-B, ONT.
CANADA.

LATVIEŠI TREJDEVIŅĀS ZEMĒS

● Sidnejas latviešu katoļu nama celšanas fondā tautieši līdz šim ziedojuši 1627:9:7.

● Latviešu katoļu biedrības Austrālijā gadskārtējā ziedojumu vākšanas akcijā šogad iegūts apmēram 200:0:0.

● Kopotus skaitļus par 1962. g. amata darbiem devis Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes mācītājs L. Kampe Pertā: kristīti 11 bērni (1960. g. arī 11 un 1961. g. 9), pie dievgalda gājuši 178 draudzes locekļi (214 un 190), salaulāts 1 pāris (3 un 3) un miruši 10 tautieši (8 un 6). Mācītājs 1962. gadā Pertā, Northamā un citur vadījis 65 dievkalpojumus, 6 citas garīga rakstura sanāksmes, 46 iesvētīšanas mācības stundas un 50 ticības mācības stundas latviešu skolā.

● Minsteres latviešu ģimnazijā Vācijā par angļu un vācu valodas skolotāju saistījies latviešu jaunās paaudzes dzejnieks Ed. Silkalns. Kā zināms, E. Silkalns beidzis studijas Austrālijā, Melburnas universitātē, iegūstot humānitāro zinātņu bakalaura gradu un strādājot par skolotāju Austrālijas skolās. Viņa saistīšana Minsteres ģimnazijā ir pēdējai svētīgs ieguvums.

A. Nopūta

TESTAMENTS

FEĻETONS

Ar bildēm drūmas domas dzenā Zete Palete

— Pluškīt, — Taisnības kundze apsēdās uz vīra krēsla atzveltnes un maigi aplika vienu roku ap sava dzīves drauga pleciem, ar otru noglāstīja tā pašķidro galvas virsu. — Pluškīt, tu kļūsti — well . . .

Viņas balsī bija rūpes un līdzjūtība.

Taisnība nepatikā sarāvās. Aplinkus norādījumi viņu nervozēja. Skaidrs, viņš kļuva vecāks, bet kurš nekļuva? Vai Chruščevs sūtītu znotu pie pāvesta, ja nejustu, ka reimatisms sāk drebināt? Bet vai Chruščeva sieva tāpēc Nikitu kaitināja?

— Un tev kas? — Taisnība savaldīdamies pāršķīra avīzi, — Tu ar' nekļūsti jaunāka.

— Bet ja es mirstu, tad par to nekas. Jūs dzīvosit tālāk, it kā nekas nebūtu noticis . . .

— Jāmirst jau katram, — Taisnība piekrita, — tas ir tāpat, kā tai dziesmiņā sacīts: Projām jāiet, projām jāiet, es nevaru šeit palikt.

— Tā jau taisni ir tā lieta! — Taisnības kundze pēkšņi kļuva dzīvāka, — Katram. Man, tev, visiem. Un kas notiks ar mani, kad tevis vairs nebūs? Ja tu mirsti pirms manis, tad es būšu tikpat kā tāda ceļmalā samīta puķīte... kā zirnītis: kurš iet garām, tas parausta . . . kā valdība bez vairākuma parlamentā . . . kā — —

Taisnība salocīja un nolika laikrakstu. Ja sieva tā runāja, tad no lasīšanas nekas vairs neiznāca. Tad viens bija skaidrs: sievai vai nu jaunas pavasara cepures vajadzēja, vai arī stūra bodē bija pienu uz parāda ņēmusi. Te līdzēja tikai noteikta, vīrišķīga rīcība.

— Sieviņ, — viņš saņēma un noglāstīja tās roku, — kā jau augšā minēju, sava reizīte pienāk katram, un tu redzēsi, ka arī Adenauers nebūs izņēmums, bet ja viens no mums kādreiz mirtu pirmais, tad tos pāris gadiņus vientulības es kaut kā pārcietīšu, un tu par mani pārāk nebēdājies. Bet ja — nedod Dievs! — tu paliktu atraitnes kārtā, tad tu arī daudz neskumsti, jo Bēru kasē es savas maksāšanas visas esmu samaksājis, un ja viņi tev taisītos kaut ko noblēdīt, tad tu tikai pasaki man, un es speršu attiecīgus soļus, lai — — lai — —

Te Taisnība apķēra, ka sievas atraitnības gadījumā viņš nekāds lielais soļu spērējs vairs nebūs un tāpēc tikai kā apskaities nokrekšķinājās, apklusa un sāka atkal grābstīties pēc avīzes.

Taisnības kundze vīra kustības laikā pamanīja, un avīzi atbīdīja sāņus.

Lai nu, Pluškīt, tā šoreiz stāv nelasīta. Parunāsim labāk, kā diviem prātīgiem cilvēkiem pieklājas.

— Okē, — Taisnība padevās; pieredze viņu bija mācījusi, ka pretošanās tikai lieki tērēja laiku, jo sieva parasti galā tā vai tā panāca savu, — varam parunāties. Par ko tu gribēji runāt?

— Par tavu testamentu. Avīzēs visi raksta, ka apdomīgi cilvēki taisot testamentu, lai nāves gadījumā sieviņa nepaliek bez līdzekļiem. Vai tu esi testamentu uzrakstījis?

— Es? Testamentu? Bet es taču vēl nemaz netaisos mirt! — Taisnība tiepās.

— Tā visi saka, bet pats tu zini, cik ātri var piemesties visādas nelaimes un tu nomirsi, ka sieviņas vārda nepagūsi pieminēt, — Taisnības kundze saudzīgi aizrādīja. — Padomā vien, cik tev vāja sirds, un ka pēc skābiem kāpostiem tev žegi rauj. Ar tevi var būt taisni tā, kā dziesmā sacīts: No rīta cēlies, apauj kājas, kas zin', kur vakars pienāks tev . . .

Apmēram stundas laikā sieva Taisnību bija dabūjusi līdz jāvārdam.

— Okē . . . okē . . . — no viegla ģīboņa atmodies, viņš apsolīja,— ja tas tev prieku dara — rakstīšu testamentu . . .

☆

Dabūjusi vīra solījumu, Taisnības kundze pēkšņi kļuva tik vēlīga, rūpīga un gādīga, ka Taisnībam negribot nāca atmiņā brūtēšanās laiks. Toreiz arī, kad viņš ciemā nāca, Florentine viņam ik reizes pleckinus cepa un uz plīša sofā sēdināja.

Tagad Florentine pleckinus necepa, jo ievēroja stingru dietu, un plīša sofā Taisnībām nebija, bet savu labvēlību un gādību viņa izrādīja trimdas apstākļiem piemērotā veidā: uztaisīja haibolu, kad vīrs pārnāca no darba, patrenkāja meitenes no televizora, lai Pluškītim tiktu vieta, kur izdaiļot garu, neļāva Lilītei telefonā runāt ilgāk par stundu, un pati staigāja uz pirkstgaliem. Kādreiz, kad Taisnība pie televizora bija iesnaudies un meitenes skaļāk ierunājās, māte tās tūlīt apsauca:

— Kuš! Vai būs mierīgas! Neredzat, ka deds atpūšas un krāj spēkus?!

Pie galda viņš dabūja labāko kumosiņu un nevainojamu apkalpošanu. Pēc vakariņām, kad Taisnība, avīzi rokā, savā istabā atlaidās uz vāļas, viņš bieži, miegā laizdamies, dzirdēja sievas klusinātu balsi:

— Šatap! Nebļaustās! Deds rūpējās par ģimeni un strādā! Deds raksta savu pēdējo gribu.

Tā tas gāja kādu nedēļu, un Taisnībam šis stāvoklis sāka patikt. Tik laipni pret viņu nekad nebija izturējusies ne sieva, ne meitas, ne sievas māte. Viņam pat sāka aizmirsties, kāpēc visi pret viņu tik sirsnīgi.

Tad kādu vakaru Florentine iejautājās:

— Cik tālu tu, Pluškīt, ar savu testamentu esi ticis? Drīz būs gatavs?

— Testamentu? Kas par testamentu? — Taisnība pirmajā brīdī nesaprata, bet tad atmodās, — Ak tā . . . jā . . . kā tad! Testamentu!

Tai reizē Taisnības kundze par testamentu vairāk nerunāja, bet pēc pāris dienām jautājumu atkārtoja. Taisnība atkal no tiešas atbildes izvairījās, un Taisnības kundze pareizi secināja, ka Taisnība nelietīgi izmanto situāciju savā labā — bauda visādas testatora privilēģijas, bet darbu nedara. Sakarā ar to nākamajā piektdienā, no darba pārnācis, Taisnība piedzīvoja pirmo vilšanos: ierastā padzēriena vairs nebija. Vakarā sekoja otrs sitiens: Liliana kā sēdās pie tālruņa, tā vairs nost negāja, bet kad Taisnība ierunājās sievai, ka šam vajadzējis zvanīt trimdas lietās Pusmucai, augstākā instance viņa demaršu noraidīja.

— Lai nu meitiņa parunājas ar boifrendu. Jāsāk jau bērnam pašam domāt par nākotni. Būtu tu testamentu norakstījis, tad vēl, bet tā . . . paliks kādreiz kā putniņš uz zara . . . bez tēva, bez apgādnieka . . .

Taisnības kundze norausa asaru no vaiga.

Raudāšanu Taisnība no laika gala nevarēja ciest, un tā notika, ka vēl tās pašas dienas vakarā viņš sēdās pie galda un, papīra lapu paņēmis, iesāka:

— Es, Jūlijs Taisnība, būdams pie skaidra prāta un saprašanas . . .

Bet tas ir atkal cits stāsts.

ATGĀDINĀJUMS...
RAUDZĪTIES, LAI AIZVIEN BŪTU APDROŠINĀTI
ONTARIO SLIMNĪCU APDROŠI
● Mainot darbu, izlasiet uzmanīg kas ir maksājumu apliecības, f gurpusē. Šāda apliecība jums jās vietas, kuru atstājat.
● Sasniedzot 19 gadu vecumu, j apdrošināti ar jūsu vecāku apdro desmit dienu laikā jums jāreģi lai būtu apdrošināti. Veidlapas d nicās, bankās un pārvaldes biroj
● Apprecoties, jums ir jāmaksā g nājums, kas apdrošina vīru, sie jamos. Pieteiciet to savai grup maksājumus kārtojiet tieši, ta valdei.
ONTARIO HOSPITAL SERVICES COMMISSION ONTARIO 219
AIZVIEN TURIET PIE ROKAS JŪ APDROŠINĀJUMA APLIE

Penm
GP 2-5
APAKŠVEĻA - ZEĶES

KAKTI
Veicam visādus transportus ar mod (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam
LE 5-6619. 941 Doverco

JAUNĀKĀS GRĀMA
Angelika Gailīte — CEĻINIECE, piered
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠA dzejas
A. Niedra — LĪGAVA UN SIEVA, ro
I. Grebzde — IELEJĀ SAGRIEZĀS PU
G. Janovskis — SOLA, romāns
M. Kovaļevska — GAURU GAIĻI, rom
J. Sarma — ATSKATOTIES JĀPASMA un stāsti
D. Di Morjē — JAMAIKAS KROGU
S. Lazdiņa — CEĻA GALĀ, romāns
L. Pērļupe — PUTNS ČAULĀ, stāsti
Dr. T. Dūlijs — DEGOŠAIS KALNS
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, r
E. Kore — JĀŅU VAINAGS, stāsti u
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDIJ, dzeja
E. Mednis — ZVAIGZNES STIGO, ro
Z. Lazda — STARU VIESULIS, dzeja
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠAN
Z. Avotiņa — MADARAS, dzejoļi
H. Elgasts — ZVAIGŽŅOTAS NAKTI
Prof. P. Dāle — GARA PROBLĒMAS
DV GRĀMATN
123 HURON ST., TORONTO 2

LATVIJAS AMERIKĀ
M S T
PIEŅEM VISĀDA VEID IESPIEDUMDARBU P
● LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪ
● VIZĪTKARTES,
● DOKUMENTUS BIEDRĪBU
● KONCERTU PROGRAMM
● SARĪKOJUMU BIĻETES
● PLAKĀTUS, DZIESMU
● GRĀMATAS un ŽU
● VESTUĻU VEIDL u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ ONT., CANADA.
Pasūtinājumus lūdzam nodot l

TRISINĀMĀ
OBLĒMA

bērnu dabas pētīšana ir ļoti grūta, kāpēc pieeja viņiem ir diezgan problēmatiska.

Vispār šī vecuma bērnu īpatnības maz tiek pētītas. Ja to arī dara, tad ne vienmēr izdodas pareizi tās noteikt, kā arī atrast šīm īpatnībām īsti atbilstošus audzināšanas paņēmienus. Kāda ārsta grāmatā Nepazītais cilvēks daudzās lapas pusēs ir analizēta cilvēka daba un konstatēts, ka tā vēl nemaz nav izpētīta, kāpēc arī nav iespējams runāt par pareizu tās ārstēšanu. Šis konstatējums attiecināms arī uz audzināšanu. Paidagogi gan cenšas iepazīties ar saviem audzēkņiem, tāpat kā ārsti ar saviem pacientiem, bet cik šī iepazīšanās ir pilnīga un pareiza, to grūti konstatēt.

Arī tais gadījumos, kad psīchoļoģijai ir izdevies noskaidrot dažas audzēkņu dabas īpatnības, ne vienmēr audzinātājiem izdodas pareizi tām pieiet; piem. **diezgan pareizi raksturoti atmiņas tipi** — redzes, dzirdes, kustību un jauktie. Mūsu papildskolās bērnus iespējams iepazīstināt ar Latviju tikai ar uzskates līdzekļu palīdzību. Tas tiek darīts kādā skolā. Bet daži audzēkņi saka, ka viņi nekā neatceroties. Pārbaudot šo audzēkņu atmiņu, izrādās, ka viņiem ir ļoti vienpusīgs dzirdes tips. Bet skolā ir tikai demonstrēti Latvijas dabas attēli un parādīta to atrašanās vieta sienas kartē. Tā tad ir pareiza pieeja redzes tipam, bet dzirdes tips ir ignorēts. Šī tipa audzēkņi, kas ļoti maz ir dzirdējuši par Latvijas dabu, nevar to atcerēties.

Citā skolā audzinātājs šos attēlus ir papildinājis ar savu stāstu, bet nav licis skolēniem nedz zīmēt kartes kontūras, nedz pierakstīt attēlu nosaukumus un citu. Zēns mātei stāsta par šo stundu skolā ar asarām acīs, jo viņš nevarot atcerēties mācīto. Māte zina, ka viņas dēls labi zīmē un dzīvi rotaļājas ar citiem bērniem. Ar kāda psīchologa palīdzību viņa noskaidro, ka zēnam ir vienpusīgs kustību atmiņas tips. Tāpēc viņa atcerei nepieciešamas kustības. Tās klasē citiem audzēkņiem nav bijušas vajadzīgas. Šī iemesla dēļ šādu atmiņu tipam grūti atcerēties mācīto.

Minētie divi piemēri liecina, kāda nozīme klases darbā ir atmiņu tipiem. Tie diezgan viegli ievērojami mācībās. Tomēr skolotājiem tas ne vienmēr ienāk prātā; piem., aizraujoties ar tēlošanu vien bez uzskates līdzekļiem un bērnu nodarbināšanas. Tādos gadījumos mācīšanas paņēmiens ir piemērots tikai dzirdes tipiem. Tad redzes un kustību tipiem grūti atcerēties dzirdēto klasē. Tā kā vienpusīgie tipi retāk sastopami, bet biežāk jaukto atmiņu tipi, tad tēlošana vien nav attaisnojama, īpaši vēl tāpēc, ka vienpusīgais dzirdes tips diezgan reti sastopams.

Ar šiem piemēriem raksturoti divi vienpusīgi mācīšanas paņēmieni skolā. Līdzīgu trūkumu var būt daudz, ja ievērojam citas bērnu īpatnības; piem., intelektuālās, emocionālās u. t. t.

Atzīmētais par audzēkņiem jāattiecina arī uz mātēm, skolotājiem un citiem audzinātājiem. Reti kāds no viņiem ir centies iepazīties ar savām dominējošām un citām īpašībām. Tāpēc nav iespējams apzināties, kādi audzināšanas paņēmieni vislabāk atbilst viņu dabai. Visbiežāk mātes un skolotāji seko modernākām metodēm, nemaz neinteresējoties par savām labākām iespējām. Ja audzinātājiem arī šķiet, ka viņi savas spējas un īpatnības pazīst, tad vēl paliek nenoskaidrots, kā tās izmantojamas attieksmēs ar audzēkņiem. Tā kā izsmeļoša iepazīšanās ar tiem nav iespējama un klasēs bez tam vēl ir liela dažādība, tad nav izslēdzamas grūtības un pārpratumi. Visapzinīgākais audzinātājs var maldīties attiecībā uz audzēkņiem. Vispār par audzinātāju jāsaka tas pats, ko minētais ārsts ir teicis par katru cilvēku: viņš sevi nepazīst tik labi, lai varētu nemaldīgi mācīt un audzināt citus.

Ar šīm piezīmēm nav domāts atbaidīt mātes un paidagogus no bērnu mācīšanas un audzināšanas, bet gan vērst viņu uzmanību uz nopietnām grūtībām šai darbā, lai ikvienu audzinātāju pamudinātu iespējamības robežās censties iepazīties ar sevi un saviem audzēkņiem.

ATGĀDINĀJUMS...

RAUDZĪTIES, LAI AIZVIEN BŪTU APDROŠINĀTI

ONTARIO SLIMNĪCU APDROŠINĀJUMS

- **Mainot darbu,** izlasiet uzmanīgi norādījumus, kas ir maksājumu apliecības, forma 104, mugurpusē. Šāda apliecība jums jāsaņem no darba vietas, kuŗu atstājat.
- **Sasniedzot 19 gadu vecumu,** jūs vairs neesat apdrošināti ar jūsu vecāku apdrošinājumu. Trīsdesmit dienu laikā jums jāreģistrējas pašiem, lai būtu apdrošināti. Veidlapas dabūjamas slimnīcās, bankās un pārvaldes birojos.
- **Apprecoties,** jums ir jāmaksā ģimenes apdrošinājums, kas apdrošina vīru, sievu un apgādājamos. Pieteiciet to savai grupai VAI arī, ja maksājumus kārtojiet tieši, tad ziņojiet Pārvaldei.

ONTARIO HOSPITAL SERVICES COMMISSION — ONTARIO — 2195 Yonge Street, Toronto 7, Ontario

AIZVIEN TURIET PIE ROKAS JŪSU SLIMNĪCU APDROŠINĀJUMA APLIECĪBU.

Penmans

WARRANTED HIGH GRADE PENMANS KNIT-GOODS

GP 2-5

APAKŠVEĻA - ZEĶES - T-KREKLI

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:

LE 5-6619. **941 Dovercourt Rd., Toronto.**

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Angelika Gailīte — CEĻINIECE, pieredze un vērojumi	4.20
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠA NAMU, dzejas	$ 3.20
A. Niedra — LĪGAVA UN SIEVA, romāns	3.80
I. Grebzde — IELEJĀ SAGRIEZĀS PUTENIS, romāns	3.80
G. Janovskis — SŌLA, romāns	3.60
M. Kovaļevska — GAURU GAIĻI, romāns	$ 4.50
J. Sarma — ATSKATOTIES JĀPASMAIDA, noveles un stāsti	3.80
D. Di Morjē — JAMAIKAS KROGUS, romāns	3.60
S. Lazdiņa — CEĻA GALĀ, romāns	3.80
L. Pērļupe — PUTNS ČAULĀ, stāsti	3.50
Dr. T. Dūlijs — DEGOŠAIS KALNS	4.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns	4.50
E. Kore — JĀŅU VAINAGS, stāsti un noveles	3.80
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDIJ, dzejas	3.20
E. Mednis — ZVAIGZNES STĪGO, romāns	4.50
Z. Lazda — STARU VIESULIS, dzejas	4.00
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejas	3.50
Z. Avotiņa — MADARAS, dzejoļi	2.50
H. Elgasts — ZVAIGŽŅOTĀS NAKTIS, romāns	5.00
Prof. P. Dāle — GARA PROBLĒMAS	3.60

DV GRĀMATNĪCA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, Ont., Canada.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

„SAUSUMA' PERIODS ZVIEDRIJĀ NEBEIDZAS

ALKOHOLA TRŪKUMA DĒĻ PĀRTRAUC TEĀTŖA IZRĀDI

Zviedri pašlaik pārdzīvo lielāko „sausuma" periodu. Visas reibinošo dzērienu tirgotavas ir slēgtas un vairāk 1.000 valsts alkohola monopola darbiniekiem draud atlaišana. Daudzos restorānos izsniedz tikai vienu glāzi alkohola vakariņu laikā. Ja vairāk nekā mēnesi ilgais monopola darbinieku streiks turpināsies, tad izsīks arī pēdējās rezerves.

Jau tagad dažas rūpniecības, laborātorijas un krāsotavas alkohola trūkuma dēļ spiestas darbus samazināt. Gēteborgas tautas teātris bija spiests pārtraukt klasiskās grieķu komēdijas — Par skābu, saka lapsa izrādi, jo no kājām līdz galvai nogrimētiem aktieriem trūkst spirta, ar ko atgrimēties.

Arī melnajā tirgū alkohols vairs nav dabūjams, jo neviens menltirgotājs nebija iegādājies tik lielus krājumus, no kā pietiktu visam streika laikam. Par šo „sausuma" periodu visvairāk priecājas policisti. Tik mierīga un godīga dzīve Zviedrijā neesot bijusi kopš gadiem: mazāk kaušanās, mazāk dzēruma traču un vispār mazāk noziegumu. Arī piedzērušos auto vadītāju šini laikā Zviedrijā mazāk kā jebkad. Protams, cilvēks uz ielas par alkohola trūkumu ir mazāk priecīgs nekā policisti. Arī nākotne nesola nekā rožaina. Kad streiks beigsies, tad zviedriem par stiprajiem dzērieniem būs jāmaksā 30 līdz 40 proc. vairāk. Parlaments šinīs dienās apstiprinās finanču ministra ieteikto 25 proc. nodokļu paaugstinājumu alkoholiskajiem dzērieniem.

Restorānos un krogos jau piemērojušies jaunajām cenām un glāze vienkāršā degvīna maksā 2 kronas agrāko 1.50 kr. vietā. Viskija un džina glāze ir divtik dārga nekā līdz šim. Toties lētāki kļuvuši vieglie vīni. Arī alus, minerālūdeņi un bezalkoholiskie dzērieni kļuvuši lētāki. Ar cenu pazeminājumu vīniem restorānu īpašnieki gribot zviedrus pieradināt vairāk pie vīna dzeršanas, jo Zviedrijā, kā jau ziemeļu zemē, līdz šim vairāk cienīja augstgradīgos dzērienus.

IZSLUDINA GODALGAS DARBIEM PAR ASPAZIJU

Raiņa un Aspazijas fonds izsludina, sakarā ar š. g. 5. novembrī atzīmējamo Aspazijas nāves 20. gada dienu, prēmijas 300 ASV dolaru apmērā: 1. Vienu prēmiju 100 ASV dol. apmērā par pētījumu par Aspaziju (dzīvi, personību, rakstiem, sabiedrisko darbu, laikmetu, ietekmi uz tagadni un taml.). 2. Vienu prēmiju 100 ASV dol. apmērā kompozicijai par dziesmu (solo vai koŗa) ar Aspazijas tekstu 3. Vienu prēmiju 50 ASV dol. apmērā par cittautu periodikā ievietotu rakstu par Aspaziju. 4. Vienu prēmiju par latviešu žurnālos vai laikrakstos iespiestu rakstu par Aspaziju (event. sakarā ar viņas nāves dienas atzīmi). Raiņa un Aspazijas fonds patur sev tiesības izsludinātās prēmijas palielināt, samazināt, sadalīt vai arī vispār nepiespriest. Prēmijām domātie darbi iesūtāmi — pētījumiem un kompozicijām līdz 1963. gada 15. septembrim, latviešu un cittautu periodikā publicētiem rakstiem — līdz 1963. g. 31. decembrim, adresējot tos Nikolajam Valteram, Wien VIII., Lerchenfelderstrasse 6, Austrijā. Lēmumi par prēmiju piešķiršanu ir galīgi un nav pārsūdzami. Raiņa un Aspazijas fondā darbojas — Jānis Kārkliņš, Nikolajs Valters un Rūdolfs Veidemanis.

STUDENTUS RŪPNĪCAS NECIENĪ

Kā zināms, augstskolu studentiem jāstrādā ražošanas darbā. Okupācijas vara šo jautājumu nostāda tā, ka, lūk, studenti tā apgūstot savu priekšmetu. Kā patiesībā ir ar šiem darbiem, to pastāsta laikraksts Padomju Jaunatne 19. marta numurā. Uzskaitīta rinda rūpnīcu, kur darba apstākļi studentiem neapmierinoši, starp citu arī VEFā' Studentu galvenais pienākums esot pienest metinātājiem detaļas un aiznest būvgružus. Velti cerēt, ka viņš apgūsot ražošanas techniku. Studentiem, resp. studentēm dažviet jāstrādājot pie vecām, mašīnām, veciem darba galdiem un, ja tie sabojājoties, tad neesot, kas tos izlabojot. Dažās rūpnīcās studentus nodarbinot neregulāri un tie neko nevarot izpelnīt, mēneša beigās pasakot: „ Šo mēnesi jūs, slaisti, ne velna neesat padarījuši, tāpēc, lūk, saņemiet šīs kapeikas!"

Rūpnīcā, kur studentiem būtu jāiemācās rīkoties ar ļoti precīziem mērinstrumentiem, tos nodarbinot kanalizācijas darbos pie cauruļu likšanas. Rīgas elektromašīnu rūpnīcā studentiem neierādot pastāvīgu darbu, un kaut ko padarīt varot vienīgi mēneša beigās, kad sākoties sturmēšana. Citā laikā studentes bieži spiestas klaiņot apkārt. Protams, arī viņu izpeļņa ļoti maza. Kā parasti, raksta beigās prasīts, lai šīs nebūšanas novērš.

PAR GRĀMATU LASĪŠANU

Jā, kas gan tur sevišķs? Un tomēr — grāmatas taču ir tās, ar kuŗu palīdzību gūstam savu izglītību. Viņas ir avots, kas atveldzē un stiprina mūsu garu, rāda jaunus ceļus un ir kā nopietns palīgs dzīves cīņā. Grāmatas spēj mūs arī aizvest vietās, kur paši līdzekļu vai cita iemesla pēc nevaram nekad nokļūt. Nav tādēļ brīnums, ka daudzi ievērojami zinātņu vīri vai sabiedriski darbinieki saka, ka nekas viņiem nav sagādājis tādu baudu, kā grāmatu lasīšana.

Jāprot arī lasīt. Var ātri lasīt, šķirt lapu pēc lapas, bet beigās no izlasītā nezināt gandrīz nekā. Tāda pavirša lasīšana lasītājam neatnes nekāda labuma. Tā ir velta laika zaudēšana. Nāk prātā redaktora Aronu Matīsa teiciens, ka neviena grāmata nav tik slikta, ka no tās nekā nevarētu mantot. Jāprot tikai pareizi lasīt. Nāk arī prātā reiz skolā skolotāja vaicājums skolniekiem, cik grāmatas esam zināmā laikā izlasījuši. Atbildes bija dažādas: vieni teicās izlasījuši lielu skaitu samērā īsā laikā, citi mazu. Tad skolotājs vaicāja daudz lasītājiem, ko viņi no lasītā atceras. Atbildes bija pārsteidzošas: tikpat kā nekā, pie tam lasītājs sajauca pat autorus. Tos bija aizmirsuši, vai tam nemaz nebija piegriezuši vērību. Maz lasītājiem bija citas atbildes: tie atcerējās autorus un lasīto. Skolotājs tad teica, ka nav svarīgi daudz lasīt, ja neatceras, bet labāk lasīt maz, bet atcerēties.

Grāmatas ir kā liecinieki par sen pagājušiem laikiem. Tās gara acu priekšā atjauno bijušo. Pārveidojot vecas vērtības, allaž rodamas jaunas, kas ir kā dzinējspēks nākotnē. Pirms pāris gadiem man bija sarakstīšanās ar Čikāgas Vēstures un dabas zinātniskā mūzeja direktoru par mūsu tautu. Viņš man rakstīja, ka „jūs esat jauna tauta, kas kaŗa apstākļu dēļ nodibinājusies 1918. g. 18. novembrī un kā tāda neietilpst mūsu programmā. Kad pierādīju, ka mūsu tauta ir ļoti veca un var atskatīties uz ļoti sirmu senatni — 10.000 gadiem, tad atbilde bija cita — piekrītoša. Tas savukārt liecina, cik svarīga ir pagātne, uz kuŗu var balstīties.

Sevišķi jauniešu grāmatu izvēle nav viegla, īpaši tad, kad grāmatu tirgū ir grāmatas, kuŗu saturs nenosvērtiem, jauniem cilvēkiem var nest ļaunumu.

Miltons saka, ka laba grāmata ir kā dārgākā un atspirdzinošākā dzīvības rasa. Viņa ir kā vīraks, kas sagādā tīkamu baudu. Jaunatnei nevar dot kaut kādu grāmatu, jo ar grāmatu jāizaudzina laba gaume un pareizas spriešanas spējas dzīves dažādos jautājumos. Tai patiesi jābūt labam draugam. Leboks domā, ka vislabāk lasīt grāmatas ar audzinošu saturu, jo tikai tādas palīdzot nodibināt pareizus pamatus. Bet viņš saka, arī dvēselei nepieciešamas viņai radniecīga skaņa, tādēļ ieteic lasīt labu dzeju un vispār daiļliterātūru, jo arī tai ir audzinoša nozīme.

Zviedrijas statistika saka, ka sevišķi pēdējos gados zviedru jaunatne sevišķu vērību piegriežot laikrakstu lasīšanai un interesējoties par politiku. Dzīvojot brīvajās valstīs, arī mūsu jaunatnei un visiem jāinteresējas par attiecīgās valsts politiku, jo mums tiesības līdzi lemt un līdzi runāt.

Vairāki grāmatu galdu turētāji saka, ka lasītāju skaits it kā mazinājies, un jaunatnei neesot par latviešu grāmatām vairs agrākās intereses, jo protot citu valodu un lasot citu tautu grāmatas. Tomēr visumā grāmatu noiets nav slikts un jāvēlas, lai tāds pastāvētu arī turpmāk.

Otto Krolls.

BĒRNU AUDZINĀTĀJU

meklē tēvs diviem 4 g. v. zēniem.

Pastāvīgs un viegls darbs 5 dienas nedēļā.

Lūdz zvanīt vakaros 461-5498, Toronto.

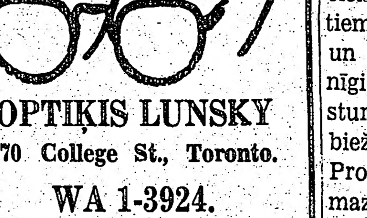

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto.
WA 1-3924.

Dr. JOHN REKAI

ar 1963. gada 6. maiju pārceļās uz jaunām telpām

331 Sherbourne St. Toronto 2. (dienvidos no Carlton)

Telefons paliek nemainīts — WA 3-2395.

Pieņemšanas laiks no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 5 līdz plkst. 6 vakarā, sestdienās no plkst. 9 — 10 rītā.

Mrs. COLE — ZĪLĒTĀJA.

Zīlē no rokas un kārtīm tagadni un pagātni. Atbild uz visiem jautājumiem.

No plkst. 9 rītā līdz plkst. 9 vak. Tel. 535-3569, 1002 Dundas St. W. Toronto.

FRANK VASS B.A.

ADVOKĀTS · NOTĀRS

263 College ielā, Toronto, (pie Spadina Ave.)

TEL WA 2-6112, 2-6111.

HIGH PARK RAJONĀ IZĪRĒJAMS

2-3 istabu dzīvoklis ar virtuvi.

Zvanīt RO 6-4651, Toronto.

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba

vieniniekam / cei, — uz vēlēšanos ar pilnu pansiju un garāžu.

62 LANGLEY AVE.

HO 1-6477, TORONTO.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?

Vai esat nokārtojuši abonementu?

TAUTIETES

vidēja vecuma lūdzu atsaukties nopietnā precību nolūkā.

Neesmu miljonārs, bet ir savs auto, valsts darbs un karsta sirds.

Vilis Sala, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont., Canada.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

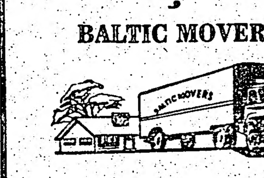

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

Tel. LE 4-1403, Toronto.

SŪTIET PĀRTIKAS SAIŅUS SAVIEM PIEDERĪGIEM

Pārtikas saiņiem, kas satur gaļas produktus, tagad bez piemaksas pievienojam jaunajiem muitas noteikumiem atbilstošas

VALSTS VETERINĀRĀS KONTROLES APLIECĪBAS.

Zemāk minētajās cenās ir ieskaitīti visas muitas u. c. nodevas, un adresātam, saini saņemot, absolūti nekas nav jāpiemaksā.
Sūtām tikai labākās kvalitātes produktus

SVĒTKU SAIŅI	Cenas Kanadas dol.
S-5 450 gr. konfekšu, 900 gr. dažādu šķirnu šokolādes, 450 gr biskvītu dāvanu kārbā, 900 gr kafijas, 450 gr kakao, 100 gr tējas (5 kg)	26.25
S-2 450 gr konfekšu, 450 gr šokolādes, 450 gr kafijas, 450 gr kakao, 340 gr rozīnu, 1 kg cukura, 2,28 kg miltu, 770 gr sviesta, 400 gr tauku, 1 kg žāvēta šķiņķa (10 kg)	28.90
S-10 450 gr konfekšu, 900 gr dažādu šķirņu šokolādes, 450 gr biskvītu kārbā, 900 gr kafijas, 450 gr kakao, 100 gr tējas, 930 gr žāvētu augļu, 340 gr rozīnu, 225 gr mandeļu, 450 gr medus, 960 gr rīsu, 1 kg Šveices siera (10 kg)	36.15
S-4 450 gr karameļu, 700 gr dažādu šķirņu šokolādes, 900 gr kafijas, 450 gr kakao, 100 gr tējas, 930 gr žāvētu augļu, 340 gr rozīnu, 225 gr mandeļu, 450 gr medus, 2 kg cukura, 3,6 kg miltu, 960 gr rīsu, 1155 gr sviesta, 400 gr tauku, 1,36 kg žāvēta šķiņķa, 800 gr dūmu desas, 1 kg Šveices siera (20)	52.95
TAUKVIELU UN GAĻAS PRODUKTU SAIŅI	
T-1 2 kg eksporta bekona, 1 kg kausētu cūku tauku, 1 kg žāvēta šķiņķa (bruto svars 5 kg)	20.35
T-6 9 kg žāvēta bekona (10 kg)	33.20
T-4 5 kg žāvēta bekona, 4 kg kausētu cūku tauku (10 kg)	31.10
T-8 2 kg žāvēta bekona, 1,5 kg žāvēta šķiņķa, 1 kg žāvēta cūkas fileja, 1 kg kausētu tauku, 2 kg sviesta, 700 gr salami desas (10 kg)	36.40
T-15 5 kg eksporta bekona, 1,5 kg žāvēta šķiņķa, 2 kg žāvēta cūkas fileja, 1,5 kg kausētu tauku, 2 kg sviesta, 700 gr salami desas (15 kg)	52.45
T-20 9 kg žāvēta bekona, 9 kg kausētu tauku (20 kg)	52.45
MAJTURĪBAS SAIŅI	
MS-5 1 kg eksporta bekona, 1 kg cukura, 1 kg rīsu, 0,5 kg sviesta, 225 gr kakao, 100 gr tualetes ziepju (5 kg)	16.35
MS-6 1 kg eksporta bekona, 1 kg sviesta, 0,5 kg kausētu tauku, 2 kg cukura, 2 kg balto miltu, 1 kg rīsu, 225 gr kakao, 0,5 kg rozīņu, 100 gr tualetes ziepju (10 kg)	23.00
MS-8 1 kg sviesta, 2 kg cukura, 2 kg rīsu, 1 kg žāvētu jauktu augļu, 0,5 kg rozīņu, 450 gr. kakao, 450 gr medus, 1 kg Šveices siera, 100 gr. tualetes ziepju (10 kg)	26.50
MS-15 5 kg žāvēta bekona, 2 kg kausētu tauku, 2 kg sviesta, 4 kg rīsu (15 kg)	39.00
MS-21 5 kg cukura, 5 kg balto miltu, 3 kg rīsu, 1,5 kg sviesta, 1,5 kg žāv. šķiņķa, 1,5 kg tauku, 450 gr. mājt. ziepju (20 kg)	36.40
MS-23 4 kg cukura, 4 kg balto miltu, 2 kg rīsu, 450 gr kafijas, 450 gr kakao, 1,5 kg žāvētu jauktu augļu, 0,5 kg rozīnu, 1 kg sviesta, 0,5 kg kausētu tauku, 1,5 kg žāvēta šķiņķa, 1 kg eksporta bekona, 200 gr tualetes ziepju, 450 gr mājturības ziepju (20 kg)	42.30

Latviešu dāvanu saiņu firmas TRANSMARITIM galvenais pārstāvis Kanadā:

DAUGAVAS VANAGI Inc. PARCEL SERVICE
123 HURON STREET, TORONTO 2-B, ONT., CANADA.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: ....

Mr., Mrs., Miss ....

Pievienoju Money Order!, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

SAV. VALSTĪS sazināties ar:

A. Lāci, 101 Brigthtwater Court, Brooklyn 35, N.Y.
J. Lāci, 611 Argyle Rd., Brooklyn 30, N. Y.
V. Zuti, 32 Dayton St., Newark 14, N. J.
A. Lībieti, 2528 W Becher St., Milwaukee 15, Wisc.
J. Ezergaili, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio.
V. Hermani - Daly, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. Ozoliņu, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill.
V. Miķelsonu, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. Zirnīti, 138 Barklay N. E., Grand Rapids, Mich.
V. Irbi, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y.

KANADĀ:

J. Gailīti, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. Grebli, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
J. Liģeri, 2325 Dunn St., Niagara Falls, Ont.
R. Epneri, 59 Langarth St. E., London, Ont.
J. Roni, 57 David St., Brampton, Ont.,
M. Ķīvīti, 236 First Ave., Ottawa, Ont.

ANGLIJĀ:

DVF Grāmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London.
J. Turciņu, 64 Sholebroke Ave., Leeds.

ZVIEDRIJĀ:

DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

Viegli Dieva mierā aizgājusi mana mīļā māsiņa un krustmāmiņa

AUGUSTE KLEINHOFS

dzim. EVERTS,

dzimusi Rīgā, 1887. g. 11. augustā, mirusi 1963. g. 26. janvārī savās mājās „Mūrniekos". Apbedīta Dursupes kapsētā.

Tuvāk pie Tevis, Dievs . . .

Skumst

MĀSA AR PIEDERĪGIEM DZIMTENĒ un KRUSTMEITA AR ĢIMENI KANADĀ.

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Ž. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1470.

LATVIEŠU BASKETBOLA MEISTARSACĪKSTES ASV

Latviešu basketbola meistarsacīkstes ASV rit pilnā sparā un drīzumā noskaidrosies apgabalu finālisti, kas piedalīsies meistarību finālā.

Spēļu rezultāti: Ņujorkas Rakte uzvarēja jauno Vašingtonas D. C. Siguldu ar 88:41. Detroitas DV uzvarēja Indianapoli ar 69:61; Klīvlendas Stars uzvarēja Indianapoli ar 97:40 bet Detroitas DV ar 82:67; Milvoku Auseklis uzvarēja Čikāgas DV ar 98:91; Sietlas Ausma uzvarēja Ziemeļkalifornijas Centu ar 78:53. Milvoku Auseklis uzvarēja Mineapoles Startu ar 90:79. Kalamazū Imanta uzvarēja Čikāgas DV ar 91:71.

VĪRIEŠU VOLEJBOLS ASV

Čikāgas LBSK uzvarēja Milvoku Auseki ar 15:1, 17:15 un 15:12. Losandželosas Rīga uzvarēja Ziemeļkalifornijas Ventu ar 15:8 un 15:3. Venta uzvarēja Sietlas Ausmu ar 5:15, 15:12 un 17:15. Ausma uzvarēja Rīgu ar 15:4 un 15:1.

SIEVIEŠU VOLEJBOLS ASV

Klīvlenda uzvarēja Indianapoles jauno vienību ar 15:3, 15:4 un 15:5; Čikāga uzvarēja Milvokus ar 15:13, 16:14 un 15:3.

TORONTO IZLASES BASKETBOLA VIENĪBA UZVAR LIETUVIEŠU AUŠRU

Aizvadītajā svētdienā notika Toronto sastādītās basketbola vienības spēle pret lietuvju Aušru. Vērojot sastādītās komandas spēli, radās šaubas, vai šī vienība ir labākā, ko var dot Toronto, jo Aušra bija visu spēles laiku pilnvērtīgs pretinieks sastādītajai vienībai. Izlases vienība uzvarēja ar 76:66, puslaiks bija Aušras labā ar 30:27.

ILZES KONRADES PĒDĀS

Sidnejā, Austrālijā, reizi gadā Jaundienvidvelsas peldētāji startē pavalsts meistarsacīkstēs un Sidnejas kausa izcīņā. Šogad starp 24 peldētājiem un 9 peldētājām bija arī 13-kārtīgā un vēl tagad 3 pasaules rekordu (440, 880 un 1650 j.) īpašniece Ilze Konrade. Ilze, tāpat kā 26-kārtīgais pasaules rekordists brālis Jānis, startē no Spara. Ilze šogad trešo gadu pēc kārtas austrāliešu pavalsts meistarsacīkstēs izcīnīja uzvaras 110, 220 un 440 j brīvā stilā. Latviešu pavalsts m/s Ilze 3 disciplīnās rādīja savu klasi: 50 m brīvā stilā 33 sek., 50 m uz krūtīm 49,8 sek. un 100 m brīvā st. 1:14,8 min.

Uzticību Ilzes mīlestībai sportā — peldēšanai, labu stilu un sekmes šajās m/s rādīja tris māsas Libertes. Meitenēm līdz 16 g. Laima Liberte uzvarēja: 50 m brīvā st. 37,8 sek., 50 m uz krūtīm 51,1 sek., 50 m uz muguras 45,6 sek. un 100 m brīvā st. 1:33,4 min.

Meitenēm līdz 14 g. Māra Liberte uzvarēja: 50 m brīvā st. 37,4 sek., 50 m uz krūtīm 53,7 sek., 50 m uz muguras 47,0 sek. un 100 m brīvā st. 1:29,5 min.

Un meitenēm līdz 12 g. Ieva Liberte uzvarēja 50 m uz krūtīm 81,8 sek. un 50 m uz muguras 57,2 sek.

Trīs jaunās sportistes un vēl pavisam jauniņo (7 g.) Maiju savā dzīves vietā Portlandē (80 jūdzes no Sidnejas) dārzā iekārtotā peldētavā trenē meiteņu tēvs, bij. brīvās Latvijas izcilais slēpētājs Liberts.

APRŪPEI PĒRN IZLIETOTAS 71.332.- DM

RIETUMVĀCIJAS DV DELEGĀTU SAPULCE KAIZERSLAUTERNĀ.

Zemes valdes un atsevišķo nodaļu ziņojumi Rietumvācijas DV delegātu sapulcē 6. un 7. aprīlī Kaizerslauternā, kur piedalījās 24 nodaļu delegāti ar 29 mandātiem, bet kopā ar zemes valdes un revīzijas komisijas locekļiem 36 DV darbinieki, liecināja, ka organizācijas darbība aizvadītajā gadā bijusi sekmīga un panākumiem bagāta. Panākumu nav trūcis arī informācijas laukā, bet organizācijas lielākais vienotājs spēks ir aprūpe, jo tās vajadzībām gūts vislielākais sabiedrības atbalsts, kādēļ arī sekmes šai nozarē vislielākās. Ziemsvētku velti līdzšinējā veidā delegāti nolēma likvidēt, tās vietā trūcīgajiem paredzot iespaidīgāku palīdzību svētkos.

Par kandidātiem DV priekšnieka amatam nākamajām vēlēšanām no Vācijas puses nominēja plkv. V. Janumu un O. Mazarkevicu.

Pēc māc. J. Romana vadīta svētbrīža sapulci atklāja zemes valdes pr-dis V. Janums. Sapulces dalībniekus apsveica amerikāņu 45. pionieru bataljona komandieris pltn. G. L. Šumeikers, kuram pakļautas vietējās latviešu LS rotas, un namatēvs, DV Mežotnes nodaļas pr-dis J. Cīrulis.

Pirms darbības ziņojuma sniegšanas V. Janums pasniedza zemes valdes atzinības rakstus par veikumiem DV organizācijas uzdevumā H. Zagaram, Ad. Čēžim (Ulma) un Art. Bullītim (Vircburga). V. J. informēja par savas viesošanās gaitu ASV un Kanadā, par sarunām ar turienes DV darbiniekiem un veikto darbu BPLA valdes sēdē.

Priekšsēža vietnieks un jaunatnes nozares vad. O. Mazarkevics uzsvēra, ka DV nav ieinteresēti ar savu jaunatnes darbu radīt parallēlismu ELJA's darbībai, bet vēlas atrast jauniešus, kas ap sevi pulcinātu citus savās dzīves vietās un to tuvumā. Jauniešu darba sanāksme paredzēta no 23.—26. maijam Minsterē. Nozares vad. radīt jauniešu referentu tīklu, kas palīdzētu iedzīvināt nodomus un rastu kontaktu ar jauniešiem.

Pamazām uz priekšu virzās arī priekšdarbi latviešu valodas mācības grāmatas izdošanai vāciski runājošajiem — meklē jau piemērotu spiestuvi, lai izdevums neiznāktu pārāk dārgs. Materiālu palīdzību nodoma realizēšanai apsolījusi arī LCK.

Kopā ar LCK izglītības nozari DV jaunatnes nozare arī nodomājusi izdarīt rakstveida aptauju latviešu ģimenēs audzināšanas jautājumos, lai noskaidrotu, kas darāms un kā labāk veicināma jauniešu latviskā audzināšana Vācijā. Jaunatnes nozares vadītāja ziņojums izraisīja plašas debates, kas liecina, ka delegāti šim organizācijas uzdevumam pieiet ar vajadzīgo interesi un nopietnību, vienīgi citām nodaļām jākļūst beidzot aktīvākām.

Aprūpes nozares vad. A. Bērziņš konstatēja, ka aprūpe joprojām ir faktors, ar kuru gūti lielākie panākumi un latviešu sabiedrības atsaucība. Vācijā 14. jūnija akcijā ienākušas DM 1947,90, kas pārsūtītas Zviedrijas DV valdes rīcībā saiņu sūtīšanai uz dzimteni un izsūtījumos esošajiem tautiešiem. Piezīmējams, ka Zviedrijas DV valde pērn izsūtījusi 219 palīdzības saiņu 71.522,83 kr. kopvērtībā. Ziemsvētku ziedojumu vākšanas akcijā sekmes bijušas nedaudz vājākas kā pērn, — ienākušas DM 2464,85, no tām DM 1025,60 dotas kultūras vajadzībām un gara aprūpei. Latviešu LS un MSO vienības arī pērn DV aprūpes darbam devušas DM 13.363,42. Sevišķi jāizceļ 8252. LS būvrota Manheimā, kura 10 gados 6 reizes devusi lielāko summu no visām latviešu vienībām.

Pavisam kopā Vācijas zemes valde pērn aprūpes darbam ziedojumos saņēmusi DM 59.763,56, no šīs summas DM 18.246,14 dotas ar noteiktu norādījumu izlietošanai. Pag. gadā 224 gadījumos izmaksāti vienreizēji pabalsti DM 17.095,85 kopsummā. Regulārajos pabalstos 65 tbc - slimajiem sanatorijās u. c. ik mēnesi maksāti DM 10.- vai 30.- lieli pabalsti. No valdes līdzekļiem regulārajai aprūpei izdotas DM 4395.-, bet kopā DM 17.758,42. Ziemsvētku veltē 1069 invalidiem un aprūpējamiem ar 1292 ģimenes locekļiem izmaksātas DM 17.150.-. Tā aprūpes vajadzībām kopā pag. gadā Vācijas DV zemes valde izlietojusi DM 71.332.-.

A. Bērziņš pacēla diskusijām jautājumu, vai Ziemsvētku velte pašreizējā veidā paturama arī uz priekšu. Pēc spraigām debatēm sapulce ar 25 balsīm, vienai atturoties, nolēma Ziemsvētku velti līdzšinējā veidā likvidēt un pieņēma Mežotnes nodaļas ierosinājumu, ka likvidētās veltes vietā turpmāk Ziemsvētkos izmaksājamas pabalsta summas aprūpējamiem, kam tādas patiešām nepieciešamas un kas vārda tiešā nozīmē pabalstu arī nozīmētu.

Sabiedriski - kultūrālās nozares vad. S. Spurdziņš ziņoja, ka notikuši kopā 112 dažādi sarīkojumi, bet to skaitam praktiski jābūt daudz lielākam. Visbiežāk rīkoti referātu vakari (39), svinīgi akti (30), saviesīgi vakari (27), biedru vakari (22), koncerti (13), teātra izrādes (11) u. c.

Iekšējās informācijas nozares vad. J. Cīrulis paskaidroja, ka, vadoties ar lietderības principu un līdzšinējo pieredzi nozares darbs sadalīts divās daļās — iekšējā un ārējā informācijā ar patstāvīgiem vadītājiem, bet šī šķirošana vēl nav pilnīga. Pag. gadā notikusi 2. informācijas darbinieku sanāksme, rīkotas preses konferences, laikrakstiem iesūtītas lasītāju vēstules un reaģēts uz aplamu informāciju vācu presē. Pērn 47 dažādos vācu laikrakstos parādījušies 96 raksti par Latviju un latviešu jautājumiem, bet arī to skaitam jābūt lielākam, jo ne visi raksti nozarei piesūtīti. Turpināta ziņu kopošana par stāvokli okupētajā Latvijā un politiskās bibliotēkas izveidošana.

Ārējās informācijas nozares vad. J. Leitītis ziņoja, ka izstrādātas un pieņemtas šī darba vadlīnijas, nolasīti referāti vācu sabiedrībai un sniegti raksti vācu presē, tāpat uzņemti sakari ar attiecīgām vācu organizācijām šajā darba laukā.

Valdes loceklis Bērzaines jautājumos A. Būrmeisters ziņoja, ka invalidu atpūtas mītnē pašreiz ir 22 pastāvīgi iemītnieki, no tiem 9 invalidi. Pērn Bērzainē atpūtu meklējuši 28 invalidi ar 35 piederīgiem, pavadot tur kopā 691 dienu, bet 50 citi apmeklētāji kopā pavadījuši 349 dienas.

Revīzijas komisijas pr-dis Ž. Jansons atzina, ka valde darbojusies ļoti sekmīgi un aicināja tai izteikt pateicību, sevišķu pateicību par pūlēm arī A. Būrmeistaram un pārvaldniekam V. Pauzeram par Bērzaines labā veikto darbu un ziedoto laiku. Invalidi saņemtos aizdevumus kārto labi.

Pēc atsevišķo nodaļu delegātu ziņojumiem un darba kārtībā uzņemtajiem referātiem sapulce pieņēma budžetu tekošajam darbības gadam, paredzot DM 27.130,53 vispārējai darbībai un DM 69.303,77 materiālās aprūpes vajadzībām.

Pēc 3 gadu darba no zemes valdes šoreiz izstājās pr-ža vietn. O. Mazarkevics, J. Cīrulis un O. Valters. Par priekšsēža vietn. arī turpmākajiem 3 gadiem vienbalsīgi ievēlēja O. Mazarkevicu, bet par valdes locekļiem J. Cīruli un E. Rudzīti. Jaunais valdes loceklis Ernests Rudzītis uzņēmās biedrziņa pienākumus, bet pārējo valdes locekļu uzdevumi paliks nemainīti. Revīzijas komisijā ievēlēja J. Plato, Ž. Jansonu un J. Gūtmani, bet par tās kandidātiem A.Kormu un R.Klausu. Par kandidātiem DV priekšnieka vēlēšanām sapulce no Vācijas puses nominēja V. Janumu un O. Mazarkevicu.

Alvils Vītrups

DAUGAVAS VANAGU FONDA VALDE PĀRKĀRTO DARBA SADALĪJUMU

VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO ANGLIJAS.

Vērot un vērtēt apstākļus un faktorus, kas ietekmē darbību, lai, iegūstot atziņas, varētu īstā laikā izšķirties par nepieciešamiem pārkārtojumiem tālākā rīcībā, ir sevišķi svarīgi trimdas institūtiem. Tikai tādējādi ir iz- redzes nodrošināt mūsu uzdevumu īstenošanu gadu gājumā. No tāda atzinuma izejot, viens vai otrs izdarīts pārkārtojums ir apdoma un spēka pazīme.

Turpmāk pie valdes pastāvēs divas informācijas daļas — iekšējā un ārējā. Iekšējās informācijas daļas darbības lauks ir organizācijas saime. Ārējā informācijas daļā ietelp rīcība Latvijas brīvības centienu sekmēšanai.

Pārkārtojumi skar arī saimniecisko plāksni. Saimniecības daļa galveno vērību pievērsīs DV Londonas nama lietām. No jauna radītā DVF nodaļu saimniecisko pasākumu daļa, kuras uzdevums būs jaunu saimniecisku pasākumu sekmēšana un pastāvošo koordinācija. DVF grāmatnīcas Londonā pārzināšana ietelp DVF kult. - sabiedriskās daļas vadītāja kompetencēs, jo grāmatnīcas galvenais uzdevums tagad ir latviešu grāmatu, periodisko izdevumu, daiļamatniecības un mākslas darbu popularizēšana trimdas saimē, bet attiecīgie saimnieciskās dabas apsvērumi paliek otrā vietā. Tas nozīmēs, ka praktiskajā darbā būs svarīgi meklēt jaunus ceļus. Jācer, ka neatlaidīgā darbā vēlamie panākumi arī būs.

Konstruējoties DVF valde savus pienākumus ir sadalījusi šādi: priekšsēža vietnieks un iekšējās informācijas daļas vadītājs J. Frišvalds, sekretārs J. Ranka, kasieris, DVF nodaļu saimniecisko pasākumu daļas un aprūpes daļas vad. A. Tauriņš, saimniecības daļas vad. G. Ritiņš, ārējās informācijas daļas vad. A. Liepiņš, kultūrāli sabiedriskās daļas vadītājs I. Pālītis, jaunatnes daļas vadītājs J. Miezītis (referents I. Kažociņš) un vanadžu daļas vadītāja M. Ķeņģe. Ārpus valdes sastāva vēl minams DVF sporta vadītājs A. Freimanis, kura darbība līdzšinējā.

Daugavas Vanagu Fondu pārstāvēs šādos pasākumos un institūtos: Londonas Avīzes izdevēju kopā — J. Frišvalds, bet tās revīzijas komisijā par pārstāvi valde aicinās līdzšinējo — O. Bergmani, Dziesmu dienu organizācijas komitejā valde aicinās — K. Ampermani, Latviešu mājas Almelijā komitejā — J. Miezītis un no vanadzēm I. Zariņa, Latviešu kapu komitejā — L. Rumba.

Valde izlēma vairākus iesniegumus palīdzības lietās. Lai 14. jūnijā arī šogad notiks ziedojumu vākšana par labu tautiešu palīdzībai apspiestībā. DVF darbvedībā Londonā ikvienam organizācijas loceklim ir iespēja iesaistīties pārkastos par šī palīdzības līdzekļu izlietošanu.

Apsprieda arī Londonas nama lietas, kas tiek pārbūvēs iespējas.

Tradicionālā DVF Līgo vakara Latviešu mājā Almēlijā sarīkošanu 22. jūnijā uzņēmās kult. - sab. daļas vadītājs I. Pālītis, talkā nākot arī vanadžu daļas vad. Marijai Ķeņģei.

Jaunatnes daļas vadītājs J. Miezītis iepazīstināja valdi ar DV Ziemeļkalifornijas apvienības valdes pr-ža T. Siļa referātu par vanadzēnu kustības organizēšanu pie mūsu saimes.

J. F.

SAVIENOTĀS VALSTIS

KLĪVLENDA

© Š. g. 7. aprīlī DV apvienības un KLB valdes sanāca uz sēdi, lai apspriestu Aizvesto piemiņas dienas atzīmēšanu. Atceres akta sarīkošanai izraudzīja rīcības komiteju no abām valdēm: pr-dis A. Piterāns, pr-ža vietnieks V. Zemesarājs, sekr. P. Cimdiņš, kasieris J. Cielēns, inform. B. Egle, dažādi uzdevumi — A. Fogels.

© KLB valde par delegātiem uz š. g. ALA's kongresu izraudzījusi valdes pr-di R. Vījumsonu un kasieri K. Karnīti.

© KLB izsūtījusi tautiešiem ziedojumu sarakstus līdzekļu vākšanai š. g. 18. maijā paredzētajam bazāram. Ziedotie līdzekļi un bazāra ienākumi paredzēti KLB koņa karogam. Karoga metu gatavojis mākslinieks R. Āboliņš, to paredzēts korim pasniegt 3. vispārējo ASV dziesmu svētku laikā.

EIROPAS RENESANSE

KOPĪGA KULTŪRA

1961. g. jūlijā Eiropas kopības valstis pieņēma lēmumu par ciešāku sadarbību kultūras laukā. Nolēma radīt Izglītības ministru padomi. Tās uzdevums ir audzināt un veicināt Eiropas kultūras garu universitātēs un pētniecības institūtos, apmainīties mācības spēkiem, dibināt Eiropas universitāti Florencē, Italijā, un citus augstākās izglītības centrus Eiropā, kas liktu pamatus kultūrālās kopības praktiskajai izpausmei.

Kaut šo kopības aspektu ārzemju presē vismazāk diskutē, un arī Anglijas valdība savās diskusijās tam tikko pieskaras, gribētos teikt, ka tas ir viens no kopības dibinātāju esenciāliem elementiem Eiropas atjaunošanā.

EIROPAS KOPĪBA

Romas pakts paredz arī ierobežotu Āreiropas zemju piedalīšanos. Jau uzņemtas 18 Afrikas valstis vai protektorāti, kas bauda kopēju muitas tarifu priekšrocības, importa kvotu redukcijas, palīdzību saimniecības attīstībai, u. t. t., bet nav iesaistītas kopības pārējā komplicētajā sistēmā.

Kopības dalībnieces nodibināja īpašu Attīstības fondu aizjūras atpalikušo zemju saimnieciskai un kultūrālai uzbūvei. Pabalstus sniedz, piemēram, mācības iestāžu iekārtošanai, pētniecības institūtu dibināšanai, spēkstaciju celšanai, u. t. t. Izdevumi sasniedz ap 200 milj. dolaru gadā. Paredzēts nākotnē rezervēt vēl ievērojamākas summas.

Bez tam, simtiem aizjūras tautu studentu bauda izglītību Eiropas universitātēs. Daudzus Eiropas technikus, mācību spēkus un citus speciālistus sūta uz šīm zemēm dažādo projektu būvēm, techniskiem organizācijas darbiem, izglītības sistēmas izkārtošanai u. c. pasākumiem. Šis darbs aug ar katru gadu un nav saistīts ne ar kādām politiskām saitēm.

Grieķijai pastāv īpašs nolīgums ar koptirgus valstīm. Ievērojot grieķu rūpn. vājo attīstību, Grieķijai dots 12—15 gadu laiks savas saimniecības pieskaņošanai kopības līmenim, un tad tā kļūs par pilntiesīgu dalībnieci.

KOPĪBAS SAIMNIECISKAIS SPĒKS.

Kopības valstu saimnieciskais svars ir audzis milzu soļiem. Statistika liecina, ka tas dažās svarīgās nozarēs jau pārsniedzis ASV un Padomju Savienību, atstājot Angliju tālu astē.

Importa apgrozībā kopība ar 20,5 milj. dolariem ir lielākā pircēja pasaulē, pārsniedzot ASV (14,5 milj.) un Padomju Savienību (5,6 milj.).

Eksporta tirdzniecībā tā iedzinusi ASV un četrkārtīgi pārsniedz Padomju Savienību.

Rūpniecības produkcija kopības valstīs uzrāda tādu kāpinājumu, par kādu Chruščevs ir sapņot nevar: tērauda produkcija 5 gadu laikā pieaugusi par 66 proc., kuģu būvniecības produkcijā 60, būvniecība 47 proc., u.t.t.

Kopības zemju dinamisko attīstību vislabāk raksturo nacionālā produkta pieaugums. No 1953. līdz 1961. g. ASV šis pieaugums uzrāda 19 proc. un Anglijā 22 proc., bet Vācijā tas sasniedz 61 un Italijā 49 proc. Tikpat strauju pieaugumu rāda darba algas: kamēr Anglijā no 1954. līdz 1960. g. tās bija 48 proc., Vācijā sasniedza 54 un Francijā turpat 70 proc. Pie tam jāievēro, ka kopības valstis izdod sociālai apdrošināšanai ievērojami vairāk nekā Anglija. Pēdējā izdod 12,1 proc. no nacionālā ienākuma, kurpretī Vācija nodrošina strādājošos ar 20,8 un Francija ar 19 proc.

Varētu minēt vēl veselu rindu skaitļu, kas liecina par kopības saimniecisko dinamiku un strauji augošo spēku, bet pietiks, noslēgumā minot Beļģijas ārlietu ministra Spāka kompetento spriedumu: „Koptirgus jau šodiem ir spēcīgāks par Amerikas Savienotām Valstīm un Padomju Savienību." (Nobeig, sekos)

KAŖŠ LAOSĀ

(Pārnesums no 1. lpp.)

grupa Laosu bija atstājusi. Ģen. Sinkapo kategoriski noliedz Sav. Valstu apgalvojumus, ka Vietnamas komūnistu spēki vēl vienmēr atrodas Laosā un palīdz cīnīties pret ģen. Kong Lī neitrālismu.

Ja var ticēt no Bangkokas saņemtai informācijai, tad pašreizējā pilsoņu kaŗa atsākšana Laosā ir daudz nopietnāka, nekā sākumā varētu likties. Laosas sūtnis Taizemē paskaidro, ka pašreizējās cīņās iejaukti ne tikai kā Laosas komūnisti, kuŗiem palīdz ziemeļvietnamieši, bet arī komūnistu Ķīna. Pēdējās kaŗaspēks okupējis Mung Sing pilsētu, apmēram desmit jūdzes dienvidos no Ķīnas robežas. Laosas ziemeļrietumos ķīnieši lielā steigā būvējot ceļus — to starpā ceļu uz okupēto Mung Sing pilsētu.

Kā jau agrāk ziņots, apmēram divas trešdaļas Laosas atrodas komūnistu rokās. Komūnisti pārvalda visu Laosas ziemeļu daļu, ieskaitot 230 jūdžu meļu daļu, ieskaitot 230 jūdžu garu korridoru, pa kuŗu Ziemeļvietnama apgādā savus partizānus Dienvidvietnamā. Vispār komūnistu darbība Laosā atrodas zem lielas jautājuma zīmes. Kanadas, Indijas un Polijas starptautiskās pārraudzības komisijas ierēdņu centieni iepazīties ar apstākļiem un notikumiem uz vietas parasti ir nesekmīgi. Jo sevišķi, ja ir runa par komūnistu pārvaldītiem apgabaliem. Arī tagadējām neitrālistu un komūnistu cīņu vietām starptautiskā komisija netiek klāt.

Pirms desmit mēnešiem formētais prinča Suvanas koalicijas kabinets sastāv kā no neitrāliem, tā komūnistiem un labā spārna ministriem. Lai starptautiskai pārraudzības komisijai būtu tiesība kādu vietu apmeklēt, tai nepieciešama visu trīs partiju atļauja. Ērtības labā komūnisti šādu atļauju nedod.

Labi informētas aprindas paskaidro, ka kaŗa darbības turpināšanās Laosā var dot tikai vienu rezultātu — koalicijas valdības likvidēšanu un varas pāriešanu komūnistu rokās. Amerikāņi, kas aktīvi palīdz Dienvidvietnamai, Laosas gadījumā izrāda absolūtu pasīvitāti un pagaidām par iejaukšanos nerunā. Vašingtona pat domā, ka kaŗa darbības pārtraukšanai agrākās 14 valstu konferences sasaukšana nav nepieciešama. Šai konferencē viss vajadzīgais jau ticis izlemts. Bet Vašingtona aizmirst paskaidrot, kā izlemto pārvērst praksē. Līdz šim tas nebija izdevies. Tagad uz to cerības kļuvušas vēl niecīgākas.

KRIEVU ZVĒRI POSTA LATVIJU.

Okupētajā Latvijā 1947. gadā krievu ieviestie Usūrijas jenotsuņi kļuvuši par īstiem mežu okupantiem. Par postu, ko tie nodara, raksta laikraksts Padomju Jaunatne 15. marta numurā. Šie jenoti 15 gadu laikā tik strauji savairojušies, ka tie esot sastopami visā Latvijā, bet sevišķi Ziemeļvidzemē — Valkas, Valmieras, Cēsu un Gulbenes rajonos. Jāpiezīmē, ka jenotus 1947. g. palaida Smiltenes un Barkavas mežniecībās. PJ teikts, ka, kur parādoties jenoti, tur pazūdot uz zemes ligzdojošie putni: medņi, rubeņi, irbes, pīles, kā arī zaķi un pat stirnas, jo jenoti uzbrūkot katram meža un mājas dzīvniekam, ko varot pievarēt. Tādēļ Burtnieku ezera, Sedas, Rūjas, Briedes, Salacas, Iļģes, Svētupes, Ramatas un citu upju krastos iznīcināts liels skaits pīļu ligzdu, samazinājies šo putnu skaits. Rubeņi un irbes esot kļuvušas pavisam retas. Jenoti medījot pat dienas laikā. Tie iegriežoties arī kolchoznieku sētās un aiznesot pa mājas putnam un sīkam dzīvniekam. Jenoti iznīcinot arī dziedātāju putnus un to ligzdas, kas atrodoties uz zemes un ne visai augstu kokos.

Tādēļ esot sākta pastiprināta jenotu izšaušana. Taču tas esot grūti atrast, jo paslēpjoties alās, pakrastēs, zaru un malkas kaudzēs un palaižot mednieku garām. Medību suņi jenotus nemeklējot. To darot vienīgi apmācīti vilku sugas suņi. PJ rakstā mednieki aicināti jenotus iznīcināt visā Latvijas territorijā. Kā redzams, šim Usūrijas jenotam ir visi okupantu plēsonības tikumi.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

21. aprīlī plkst. 3 p. p. skautu dievkalpojums. Māc. A. Briedis.

28. aprīlī, plkst. 11 dievkalpojums; plkst. 12,30 iesvētes mācība, Svētdienas skola.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361. Danforth Ave.

28. aprīlī plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums un Svētdienas skola.

Bramptonā: 7. aprīlī — Pūpolu svētdienā, plkst. 1 p. p. dievkalpojums ar dievgaldu Grace United baznīcā.

Sestdien, 27. aprīlī plkst. 7 vakarā draudzes vakars Snelgroves zālē. Draudzes vakarā ar priekšlasījumu piedalīsies māc. Elmārs Caune no Kalifornijas.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel MU 5-5098.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

Jaunatnes iesvēte paredzēta 14. jūlijā. Jaunieši, kas vēlētos šai dienā tikt iesvētīti, lūgti pieteikties pie draudzes mācītāja līdz 1. aprīlim.

Niagara Falls (Ont.))

Latviešu ev.-lut. draudzē, anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 North Portage Rd. Jaunatnes iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu 5. maijā, pl. 2 p.p.. Dziesmu lapiņas.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C., tel RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

28. aprīlī plkst. 3 p.p. dievkalpojums Kitsilāno baznīcā. Iesvētes mācība un svētdienas skola.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā Hutchison un Viateur ielu stūrī.

28. aprīlī, plkst. 2 p. p. turpat dievkalpojums.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8. Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19. Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.